

**ENOPREDMETNI ŠTUDIJSKI PROGRAM 1. STOPNJE SLOVENSKI JEZIK
IN KNJIŽEVNOST**

PRILOGA 10

Učni načrti predmetov

KAZALO

Arealno jezikoslovje	4
Avtorice, literarne vrste in slogi v slovenski književnosti 1. polovice 20. stol.	7
Besediloslovje.....	9
Besedotvorje	12
Etnolingvistika	15
Fonetika in fonologija.....	19
Frazeologija	22
Idejni vzorci v mladinski književnosti	25
Indoevropska, praslovanska in starocerkvenoslovanska dediščina.....	27
Izbrana poglavja iz evropskega modernizma	30
Izbrana poglavja iz mladinske poezije.....	32
Izbrana poglavja iz novejšje svetovne književnosti.....	35
Jezik in govor.....	37
Jezik in znanost.....	40
Jezikovna interpretacija narečnih besedil.....	44
Jezikovna interpretacija sodobnih slovenskih besedil	46
Jezikovna interpretacija starejših slovenskih besedil	49
Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje.....	52
Jezik v medijih	56
Književnice 19. stoletja	59
Korpusno jezikoslovje	61
Kultura govornega in pisnega izražanja	64
Kulturna zgodovina Slovencev	67
Leksikalno pomenoslovje	70
Lektorat slovanskega jezika – makedonščina	73
Lektorat slovanskega jezika – poljščina	76
Literarne revije in literarni programi po l. 1950	78
Literarne vrste in slogi v slovenski književnosti 19. stoletja	81
Literarnoteoretične smeri in discipline	84
Metafora v književnosti.....	86
Metode literarnega raziskovanja	88
Mladinska književnost.....	90
Narečno slovaropisje.....	93
Oblikoslovje.....	96
Oblikovanje enotne knjižne norme v 19. stoletju	99
Od pridige do kratke proze	103
Osnove eksperimentalne fonetike.....	106
Poetika slovenske pripovedne proze 19. stoletja	108
Pragmatično jezikoslovje	110
Pridižni vzorci v starejšem slovenskem slovstvu.....	113
Psiholingvistika.....	115
Razvoj slovanskega jezika	117
Semantika.....	121
Skladnja	124
Slovenska književnost 19. in prve polovice 20. stoletja na Štajerskem	127
Slovenska književnost do l. 1800	129

Slovenska književnost po letu 1950	133
Slovenska književnost v Avstriji.....	135
Slovenska kratka pripovedna proza 19. stoletja	137
Slovenska moderna, ekspresionizem in socialni realizem	140
Slovenska narečja.....	144
Slovenska obmejna narečja	147
Slovenska romantika in realizem	150
Slovenski jezik v stiku	153
Sodobna slovenska novela	156
Sodobna slovenska proza z avtobiografsko osnovo	158
Sporočanje	160
Stilni in idejni tokovi v slovenski književnosti do romantike	163
Svetovna književnost.....	165
Teoretične osnove slovenistike.....	168
Teorija literarnih vrst	172
Tradicionalna simbolika v slovenski književnosti.....	175
Uradovalni jezik.....	178
Uvod v esejistiko in književno kritiko	181
Uvod v študij književnosti	184
Uvod v teorijo pripovedovanja	187
Zgodovina literarnih žanrov v svetovni književnosti.....	190
Zgodovina slovenskega knjižnega jezika	192

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:
Course title:

Arealno jezikoslovje

Študijski program in stopnja
Study programme and level and level

Študijska smer
Study field

Letnik
Academic year

Semester
Semester

Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.
---	--	----	----

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Jožica Škofic, hab.: dialektologija

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Uvod v geolingvistiko/lingvistično geografijo/ arealno jezikoslovje:opredelitev vede, temeljni pojmi, zgodovina.
2. Metode in postopki lingvistične geografije (zbiranje, analiza in predstavitev gradiva na jezikovnih kartah).
3. Slovenščina v geolingvističnih projektih (SLA, OLA, ALE).
4. Geolingvistika in druge jezikoslovne discipline (dialektologija, sociolingvistika, toponomastika).
5. Vrste jezikovnih kart (po jezikovnih ravninah, glede na stopnjo generalizacije kartografiranih podatkov).
6. Metode kartografiranja (ročno in avtomatizirano kartografiranje z različnimi

Contents (Syllabus outline):

specializiranimi programskimi orodji - podatkovne baze in GIS).

Temeljni študijski viri / Readings:

M. Alinei et al., 1997: *Atlas linguarum Europae (ALE), Perspectives nouvelles en géolinguistique*. Rim: Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato.

F. Benedik, 1999: *Vodnik po zbirki narečnega gradiva za Slovenski lingvistični atlas (SLA)*. Ljubljana: Založba ZRC.

R. Blagoni, 1999: O nekim aspektima lingvističkog atlasa u okvirima znanosti o jeziku. *Annales. Ser. hist. sociol.* 9 (1/16), 29–44.

R. Cossutta, 2003: Slovenski dialektološki leksikalni atlas koprške pokrajine (SDLA-Kp): Tradicija in inovacija. *Slavistična revija* 51, posebna številka, 27–35.

T. Logar, 1986/87: Slovanski lingvistični atlas (OLA). *Jez. slovst. (Tisk. izd.)*. 32, 1, 1–8.

Obščeslavjanski lingvističeskij atlas, Serija leksiko-slovoobrazovatel'naja, Vypusk 2, Životnovodstvo, Warszawa, 2000.

J. Škofic, 2005: Slovensko narečno besedje na stičišču kultur (po gradivu za SLA), *Večkulturnost v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi/41. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*, 27. 6.–15. 7. 2005, Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 51–63.

Cilji in kompetence:

Cilji predmeta so:

- seznaniti študente z zgodovino in metodami arealnega jezikoslovja,
- pregledno predstaviti rezultate raziskav slovenskega jezika oz. slovenske dialektologije v nacionalnih, regionalnih in mednarodnih geolingvističnih projektih in njihove perspektive,
- dati znanje o različnih načinih zbiranja narečnega gradiva in njegovega kartografiranja ter pripraviti študente na samostojno geolingvistično delo.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje

Po opravljenem izpitu bo študent sposoben:

- razumeti jezikovne karte (glede na njihovo vsebino in način kartografiranja),
- urediti narečno gradivo v podatkovni bazi, ga analizirati in predstaviti v obliki jezikovne karte,

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

– izkazati razumevanje jezikovnorazvojnih procesov, kot se kažejo v jezikovnih atlasih,
 – najti sorodne pojave v jezikih v stiku
 – in sklepati na vzroke za diastratične in diatopične spremembe v jeziku ter
 – zmožen brati in uporabljati nadaljnjo strokovno in znanstveno literaturo z obravnavanega področja.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 – spretnost komuniciranja (pisno in ustno izražanje pri izpitu in na seminarju),
 – spretnost pridobivanja gradiva od narečnih govorcev,
 – uporaba informacijske tehnologije (iskanje informacij na svetovnem spletu ter oblikovanje in uporaba podatkovnih baz in programskih orodij za kartografiranje (GIS) ter razumevanje kartografskih informacij),
 – uporaba jezikovnih atlasov za študij dialektologije in sorodnih jezikovnih ved.

Pridobljeno znanje se prepleta s študijem slovenske dialektologije in sociolingvistike ter primerjalnim slovanskim jezikoslovjem in etimologijo (onomastiko).

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

– Predavanja,
 – seminarske vaje,
 – domače naloge (zbiranje gradiva na terenu).

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

– aktivno sodelovanje na predavanjih,
 – aktivno sodelovanje pri seminarskih vajah,
 – domače naloge,
 – pisni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

10 %
20 %
10 %
60 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

ŠKOFIC, Jožica. Besede za krompir v slovenskih in sosednjih hrvaških narečjih. *Hrvat. dijalekt. zb.*, 2008, knj. 14, str. 79-103. [COBISS.SI-ID 28706605]

ŠKOFIC, Jožica. Glagolski termini v narečnem slovarju. *Hrvat. dijalekt. zb.*, 2008, knj. 14, str. 219-232, ilustr. [COBISS.SI-ID 28706349]

ŠKOFIC, Jožica. Oblikospreminjevalni vzorci glagola v gorenjskem kroparskem govoru. *Jezikosl. zap.*, 2008, 14, št. 2, str. 11-38. [COBISS.SI-ID 29012525]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Avtorice, literarne vrste in slogi v slovenski književnosti 1. polovice 20. stol.
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Silvija Borovnik, hab.: slovenska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Predavanja zajemajo pregled literarne ustvarjalnosti prvih slovenskih avtoric, ki so se pojavile najprej na prelomu stoletja v okviru prvega slovenskega ženskega časopisa Slovenka. Pisale so zanimiva prozna, pesniška in dramska dela, svoje delo pa so nadaljevale tudi v prvi polovici 20. stol. Med njimi izstopajo zlasti imena kot Marica Nadlišek Bartol, Ivanka Anžič Klemenčič in Zofka Kveder, kasneje pa tudi svetovna popotnica Alma Karlin. Seminar se posveča analizi in interpretaciji njihovih literarnih dosežkov in poudarja tako slogovno kot žanrsko raznolikost.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija Borovnik, 1995: *Pišejo ženske drugače?* Ljubljana: Mihelač.

Marja Boršnik, 1962: *Študije in fragmenti*. Maribor: Obzorja.

Miran Hladnik, 1981: Slovenski ženski roman v 19. stol. *Slavistična revija*. 3.

Vlasta Jalušič, 1992: *Dokler se ne vmešajo ženske*. Ljubljana: Krt.

Cilji in kompetence:

Literarnozgodovinski pregled in jezikovno-slogovna analiza del prvih slovenskih pisateljic, pesnic in dramatičark. Prikaz njihove posebnosti tudi glede na družbenozgodovinski okvir, ki umetniškim ambicijam žensk ni bil naklonjen.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Razumevanje literarnozgodovinskega razvoja tudi glede na delež književnic.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in seminarske vaje.

Learning and teaching methods:**Načini ocenjevanja:**

Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

100 %

Assessment:

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Znani, neznani Prežihov Voranc = The known, the unknown Prežihov Voranc. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 17-32. [COBISS.SI-ID 18433032]

BOROVNIK, Silvija. Avstrijska književnost v Sloveniji in slovenska v Avstriji. *Glas. Slov. matice*, 2011, letn. 33, str. 117-122. [COBISS.SI-ID 18691080]

BOROVNIK, Silvija. Marica Nadlišek Bartol in njeno literarno delo = Marica Nadlišek Bartol und ihr literarisches Werk. *Slavia Centralis*, 2011, letn. 4, št. 2, str. 94-102. [COBISS.SI-ID 18803464]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Besediloslovje
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Drago Unuk, hab.: slovenski jezik

Jeziki /

Languages:

Predavanja /

Lecture:

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

- Vpogled v predmet in umestitev med sorodne discipline.
- Uporabnost predmeta in aplikacije.
- Besedilo kot materialna in pojmovna pojavnost.
- Kriteriji besedilnosti.
- Jezikovni pomen in smisel besedila.
- Mikro- in makrostruktura besedila.
- Zunanja zgradba in okvirne sestavine besedila.
- Navezovanje in povezovanje v besedilu.
- Deiktična sredstva: krajevna, časovna, osebna in kvalifikacijska deiktika.
- Anaforičnost in kataforičnost.

Content (Syllabus outline):

- Tematsko-rematska zgradba.
- Slogovni postopki.
- Besedilni tipi in vrste besedil.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- R. A. Beaugrande, U. Dressler, 1992: *Uvod v besediloslovje*. Ljubljana: Park. Ustrezna poglavja.
- L. Felicijan, 2005: Jezikovna stikovna sredstva: *diplomsko delo*. Maribor. Pedagoška fakulteta. Ustrezna poglavja.
- S. Hudej, 2001: Argumentacijski procesi in prepričevalna sredstva v besedilu. *SR* 3. 204–222.
- M. Smolej, 2004: Členki kot besedilni povezovalci. *JiS* 49. 45–57.
- F. Žagar, 1992/93: Definiranje, klasificiranje in spoznavanje besedilnih vrst. *JiS* 38. 83–88.

Cilji in kompetence:

Pridobiti znanje o temeljnih značilnostih in lastnostih besedil: prvine, zgradba, funkcioniranje v sklopu celote in sporazumevanja.
Samostojno interpretirati izbrana besedila.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Poglobljeno znanje in razumevanje besediloslovja.
Pridobivanje znanja o funkcioniranju jezikovnih in parajezikovnih prvin na nivoju besedila.
Zmožnost interpretacije besedil.
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost samostojnega in argumentiranega analiziranja besedil.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov.
Interpretacija besedil. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Seminarska naloga.
Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Type (examination, oral, coursework, project):

25 %

75 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

UNUK, Drago. Deiktika med kontaktnimi sredstvi. *Dynamis*, 2006, 10, str. 1-5. [COBISS.SI-ID

15639304]

UNUK, Drago. Pravopisna načela v slovenskem pravopisu. *Revija za elementarno izobraževanje*, dec. 2009, letn. 2, št. 4, str. 27-36. [COBISS.SI-ID 17391880]

UNUK, Drago. Elipsa in organiziranje govornega diskurza. V: KLINCKOVÁ, Jana (ur.). 7. medzinárodná vedecká konferencia Odkazy a výzvy modernej jazykovej komunikácie, konana 23.-24. 09. 2009 v Banskej Bystrici. *Odkazy a výzvy modernej jazykovej komunikácie : zborník príspevkov zo 7. medzinárodnej vedeckej konferencie konanej 23.-24. 09. 2009 v Banskej Bystrici : zborník venovaný Vladimíri Patrášovi*. Prvé vydanie. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, 2010, str. 195-201. [COBISS.SI-ID 17852680]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Besedotvorje
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Lab. work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Irena Stramljič Breznik, hab.: slovenski jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

1. Definicija in pomen besedotvorja za jezikoslovje in nejezikoslovje.
2. Povezanost besedotvorja z drugimi opisi jezikovnih ravnin.
3. Tvorjenka in njene sestavine.
4. Tvorbena modela slovenskega besedotvorja: a) model J. Toporišiča, b) model A. Vidovič Muhe.
5. Besedotvorne vrste.
6. Besedotvorni pomeni.
7. Tvorbeni vzorci:
 - a) predmetnopomenskih besednih vrst,
 - b) nepredmetnopomenskih besednih vrst.
8. Naglas tvorjenk.
9. Praktično prepoznavanje besedotvornih vrst in pomenov tvorjenk v konkretnih besedilih.

Contents (Syllabus outline):

--

Temeljni študijski viri / Readings:

J. Toporišič, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja. 143–234.
A. Vidovič Muha, 1988: *Slovensko skladenjsko besedotvorje ob primerih zloženik*. Ljubljana: PK. 7–50, 175–185.
I. Stramljč Breznik, 1999: *Prispevki iz slovenskega besedoslovja*. Maribor: Zora. 11–243.
– – 2004: *Besednodružinski slovar slovenskega jezika*. Maribor: Zora. 24–63.
Aktualni prispevki v *Slavistični reviji*, *Jeziku in slovstvu*, *Jezikoslovnih zapiskih* in drugih relevantnih revijah.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- se seznani s slovensko besedotvorno teorijo,
- osvojijo temeljne besedotvorne vzorce slovenskega jezika,
- prepoznajo besedotvorne vrste,
- odkrivajo povezavo med tvorbenimi in naglasnimi značilnostmi tvorjenk,
- pridobljeno znanje uporabljajo pri razumevanju obstoječih in oblikovanju novih poimenovanj.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- so sposobni kritično presojati in se odzivati na nove ponujene vzorce tvorjenk,
- pridobljeno znanje uporabljajo za korektnije pravopisno oblikovanje lastnih in korigiranje tujih besedil.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Pridobljena teoretična podlaga slovenskega besedotvornega sistema je izhodišče za aplikativna znanja in opazovanje specifičnih vlog tvorjenk v različnih besedilih na drugi stopnji študija.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanje (verbalno-tekstualne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija; demonstracijsko-ilustrativne metode: prikazovanje),
- Seminarske vaje (delo s tekstom; uporaba razpoložljive izobraževalne in informacijske tehnologije).

Learning and teaching methods:

--	--

Načini ocenjevanja:		Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
– pisni izpit, – ustni izpit, – seminarska vaja, – aktivno sodelovanje na predavanjih.		30 %	
		30 %	
		20 %	
		20 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Reaktualizacija besedilnih vzorcev v radijskih oglasih. *Jezikosl. zap.*, 2010, 16, št. 2, str. 131-142. [COBISS.SI-ID 32507949]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Pleteršnik's Dictionary : a relevant source for synchronic lexicological research. *Stud. Hist. Slov.*, 2010, letn. 10, št. 1, str. 247-258, tabele. [COBISS.SI-ID 1069445]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Contemporary Slovene word-formation and its research perspectives. *Seulra'beu eo yeon'gu*, 2011, 16, [no.] 1, str. 111-124. [COBISS.SI-ID 18273544]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. *Tvorjenke slovenskega jezika med slovarjem in besedilom*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 71). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2010. 265 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-50-4. [COBISS.SI-ID 65867265]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Etnolingvistika
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik s književnostjo (enopredmetni nepedagoški)		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Marija Stanonik, hab.: slovenska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina

Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Predstavitev lastnega koncepta etnolingvistike kot interdisciplinarnega pojava. Sistematično seznanjanje na to témo s tujimi strokovnimi pogledi in njihovo preverjanje na domačem gradivu. Vprašanje definicije, forme in funkcije etnolingvističnih pojavov.

- Interdisciplinarni teoretični koncept.
- Temeljni pojmi: filologija (lingvistika, slovstvena folkloristika, literarna veda) in etnologija.
- Strokovna terminologija.
- Delo na terenu (zaradi vpeljave na seminarsko delo).
- Razmerje: jezik – slovstvena folklor – literatura (André Jolles).
- Slovstvena folklor kot umetnost

Contents (Syllabus outline):

govorjenega jezika.

- Žanrski sistem slovstvene folklorne.
- Poetika slovstvene folklorne (pravljica : povedka).
- Glasovi (sodobne slovenske narečne folklorne pripovedi).
- Narodna/ljudska/folklorna/etnopedsem.
- Ljudska etimologija (Gregor Krek, Alenka Šivic - Dular).
- Folklorne obzaci (pregovori, zagovori, kletvice, tipične členice: prle, ma).
- Slovenski narečni slovarji: strokovni in ljubiteljski.
- Narečna literatura: poezija in proza.
- Literarjenje (primer: osmrtnice, nagrobni napisi ...).

Temeljni študijski viri / Readings:

Bartmiński, J (ur.). *Etnolingvistika 1*. Lublin 1988. Ustrezni članki.

Breznik, A.: *Ljudski jezik. Narodopisje Slovencev II*. Ljubljana: Državna založba Slovenije. 1952. 5–11.

Južnič, S.: *Lingvistična antropologija*. Ljubljana. DDU. 1983. Ustrezna poglavja.

Stanonik, M. (ur.): *Naš živi jezik/ Traditiones 23*. Ljubljana. SAZU. 1994. Izbrana poglavja.

Stanonik, M.: *Hišna imena v Žireh*, Maribor: SDS (Zora 37). 2005.

Šabec, N.: *Half pa pu, The Language of Slovene Americans*. Ljubljana. ŠKUC. 1995.

Keber, J.: *Živali v prispodobah 1*. Celje. Mohorjeva. 1996.

Cilji in kompetence:

- a) Uzavestiti slovenski koncept etnolingvistike kot interdisciplinarnega predmeta in utemeljiti njeno umestitev med filologijo (jezikoslovje, literarno vedo & slovstveno folkloristiko) in etnologijo (kulturno antropologijo).
- b) Poskrbeti za ustrezno precizno terminologijo, definicijo, forme in funkcije etnolingvističnih pojavov.
- c) Osredotočiti se na »parole«, »uzus« jezika z vidika »etnografije govorjenja« (Dell Hymes) in »performance«: predvsem z vidika parole, privzgojiti diplomantom zavest o njegovih vrednotah – tako na komunikacijski (psihološki in sociološki vidik) kakor na nadosebni ravni (zgodovinski vidik; narodna identiteta itn.), da bi se suvereno znašli pri morebitnem terenskem, raziskovalnem, pedagoškem, kulturnem, znanstvenem delu in znali učencem ali drugi publiki strokovno čim bolj korektno in samozavestno posredovati bogato slovensko jezikovno dediščino.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študenti si pridobijo teoretično podlago za mnogovrstne pojavne oblike živega – govorjenega jezika in razširijo obzorje o njegovih funkcijah v vsakdanjem življenju. Praktični napotki za terensko delo: pridobivanje informatorjev; sodobni tehnični pripomočki: magnetofon, diktafon, kamera; terenski zapiski, omogočajo opazovanje konteksta in tekstone, dokumentiranje in pripravo besedil za (znanstveno / strokovno) analizo.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost diferencirati jezikovne pojave v vertikalni in horizontalni klasifikaciji.
- Povezovati jih s semiotičnimi oblikami komunikacije.
- Uzaveščenost o pomenu naravnega tipa komunikacije.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebin ob sprotne spodbujanju študentov h kritičnemu spremljanju in preverjanju ob konkretnih jezikovnih položajih v svojem okolju.

Prizadevanje po sodelovanju študentov pri pripravi besedil za analizo: izbira in urejanje gradiva, transkripcija, redakcija besedil, opombe o kontekstu in jezikovni teksturi.

Delavnice (delo po skupinah; eseji o posameznih aktualnih temah. Uvajati študente v samostojno terensko in raziskovalno delo po možnosti z upoštevanjem njihovih osebnih strokovnih interesov glede na posamezne etnolingvistične teme.

Po želji konzultacije in mentorstvo ob morebitnih diplomskih nalogah.

Vaje iz inventarizacije gradiva, njegove klasifikacije, redakcije in interpretacije uvajajo študente v reševanje konkretnih problemov, s katerimi se srečujejo, vključeni v različne terenske akcije in raziskovalne modele, kot poskus za sodelovanje v zahtevnejših izbranih projektih.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Seminarska vaja.	20 %	
Ustni izpit.	80 %.	

Reference nosilca / Lecturer's references:

- STANONIK, Marija. Dinamičnost žanrskega sistema slovenske slovstvene folklorne v 19. in 20. stoletju. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2008, letn. 37, št. 2, str. 129-167, doi: [10.3986/Traditio2008370206](https://doi.org/10.3986/Traditio2008370206). [COBISS.SI-ID [30489901](#)]
- STANONIK, Marija. Nárek - izgubljen slovenski folklorni žanr. *Slavia Centralis*, 2010, letn. 3, št. 2, str. 174-190. [COBISS.SI-ID [253668864](#)]
- STANONIK, Marija. Slovstvena folkloristika na univerzi : k zgodovini predmeta. *Slovs. folklor.*, maj 2010, letn. 9, št. 1 (11), str. 2-20. [COBISS.SI-ID [31342637](#)]
- STANONIK, Marija. *Zgodovina slovenske slovstvene folklorne : od srednjega veka do sodobnosti*. Ljubljana: Slovenska matica, 2009. 504 str. ISBN 978-961-213-194-4. [COBISS.SI-ID [250374400](#)]
- STANONIK, Marija. *Literarjenje, kronopisje in rokopisje v teoriji in praksi*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011. 578 str. ISBN 978-961-254-253-5. [COBISS.SI-ID [254851840](#)]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Fonetika in fonologija
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		45			105	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Drago Unuk, hab.: slovenski jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

- Pravorečje in pravopisje – teoretski okvir.
- Osnove fonetike in fonologije.
- Nauk o pisnih znamenjih. Pisava.
- Razmerje glas – črka: zapisovanje glasov in glasovna vrednost pisnih znamenj.
- Glasoslovje slovenskega jezika.
- Pravorečna in pravopisna norma. Pravila.
- Pravopisni principi in posebnosti slovenskega jezika.
- Osnove stavčne fonetike.
- Praktične vaje iz pravorečja, vaje iz pravopisja.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Hotimir Tivadar, 2004: Fonetično-fonološke lastnosti samoglasnikov v sodobnem knjižnem jeziku. *SR* 52. 31– 48.
- Slovenski pravopis. Izd. SAZU. Ljubljana: Založba ZRC. 2003. Ustrezna poglavja.
- Jože Toporišič, 2004: *Slovenska slovnica*. Maribor: Obzorja. Ustrezna poglavja.
- Drago Unuk, 2003: Zlog v slovenskem jeziku. Ljubljana: Rokus; SDS. Ustrezna poglavja.
- Andreja Žele, 2004: Povedkovnik v slovenščini. *Jezikoslovni zapiski* 10. 33– 42.

Cilji in kompetence:

Teoretsko in praktično spoznajo glasovno in pisno podobo jezika. Usvojijo pravorečno in pravopisno normo (pravila) in ju funkcionalno obvladajo. Slušni in artikulacijski pojavnosti določajo vidno (zapisovanje); zapisani pojavnosti določajo glasovno (govor).

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Poglobljeno znanje in razumevanje pravopisne in pravorečne normativnosti. Izoblikovana predstava o razmerju glas – pisno znamenje. Funkcionalno znanje stavčne fonetike in pisnih korelatov (ločila, členjenost idr.). Aplikacija znanja in sposobnosti v stvarne sporazumevalne položaje.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost slušnega razlikovanja in izgovarjave glasov idr. fonetičnih pojavov.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in praktičnemu reševanju načrtovanih specifičnih vsebin. Metode slušne in artikulacijske fonetike. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo.

Learning and teaching methods:**Načini ocenjevanja:**

Seminarska vaja.
Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

UNUK, Drago. Deiktika med kontaktnimi sredstvi. *Dynamis*, 2006, 10, str. 1-5. [COBISS.SI-ID 15639304]

UNUK, Drago. Pravopisna načela v slovenskem pravopisu. *Revija za elementarno izobraževanje*,

dec. 2009, letn. 2, št. 4, str. 27-36. [COBISS.SI-ID 17391880]

UNUK, Drago. Elipsa in organiziranje govornega diskurza. V: KLINCKOVÁ, Jana (ur.). 7. medzinárodná vedecká konferencia Odkazy a výzvy modernej jazykovej komunikácie, konaná 23.-24. 09. 2009 v Banskej Bystrici. *Odkazy a výzvy modernej jazykovej komunikácie : zborník príspevkov zo 7. medzinárodnej vedeckej konferencie konanej 23.-24. 09. 2009 v Banskej Bystrici : zborník venovaný Vladimíri Patrášovi*. Prvé vydanie. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, 2010, str. 195-201. [COBISS.SI-ID 17852680]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:
Course title:

Frazeologija

Študijski program in stopnja
Study programme and level

Študijska smer
Study field

Letnik
Academic
year

Semester
Semester

Univerzitetni študijski program
prve stopnje Slovenski jezik in
književnost

3.

6.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja
Lectures

Seminar
Seminar

Vaje
Tutorial

Klinične vaje
Work

Druge oblike **Samost. delo**
študija **Individ.**
work

ECTS

15

15

60

3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Irena Stramljič Breznik, hab.: slovenski jezik

Jeziki /
Languages:

Predavanja /
Lecture:

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

1. Opredelitev frazeologije in njeno mesto v opisu jezika ter pojmovanje frazeologije v ožjem in širšem smislu.
2. Osnova enota frazeologije – frazem.
3. Definicijske lastnosti frazema.
4. Vidiki preučevanja frazemov:
 - strukturni,
 - skladenjski,
 - pomenski,
 - motivacijski,
 - funkcijski.
5. Pomenska razmerja med frazemi.
6. Zvrstnost frazemov.
7. Norma v frazeologiji.
8. Frazeologija v priročnikih.
9. Novosti v slovenski frazeologiji.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

- J. Toporišič, 1973/74: K izrazju in tipologiji slovenske frazeologije. *Jezik in slovstvo*. 273-279.
- E. Kržišnik, 1996: Norma v frazeologiji in odstopi od nje v besedilih. *SR* 44/2. 133–154.
- – 2003: Novosti v slovenski frazeologiji. *Sodobni jezikoslovni položaj na Poljskem in v Sloveniji*. Opole. 191–208.
- – 2002: Pojmovanje metafora v kognitivnem jezikoslovju. Čas je denar – tako rečemo = tako mislimo. *Slovenski jezik in literatura v evropskih globalizacijskih procesih*. Zbornik slavističnega društva Slovenije. Ur. Marko Jesenšek. Novo mesto. 56–74.
- I. Stramljič Breznik, 2000/01: Komunikacijski ali sporočanjejski frazemi. *Jezik in slovstvo*. (46/5).191–200.
- – 2002: Medmetni frazemi s sestavino bog v slovenščini in hrvaščini. *Stud. Slav. Savar*. 68–3.
- – 2003: Izražanje strahu v frazemih : (slovensko-nemški kontrastivni vidik). *Riječ*(9/1). 88–95.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- spoznajo teoretična izhodišča slovenske frazeologije,
- razlikujejo med frazeološko in nefrazeološko BZ,
- uzaveščajajo frazeologijo kot zrcalo nacionalne kulture,
- prepoznavajo individualno in univerzalno v nacionalni frazeologiji.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:

Študenti:

- razumejo principe delovanja metaforičnih pomenov v frazeologiji,
- spoznajo aktualni kognitivni pristop pri interpretiranju frazeoloških pomenov.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Razumevanje in poznavanje nacionalne frazeologije je izhodišče:

- a) za večjo jezikovno kompetenco v lastnem jeziku,
- b) za protistavno proučevanje frazeologije tujih jezikov.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanje (verbalne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija),
- seminar (delo z besedili: analiziranje, sintetiziranje).

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
– pisni izpit, – seminarska naloga, – aktivno sodelovanje na predavanjih.	60 % 20 % 20 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Reaktualizacija besedilnih vzorcev v radijskih oglasih. *Jezikosl. zap.*, 2010, 16, št. 2, str. 131-142. [COBISS.SI-ID 32507949]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Pleteršnik`s Dictionary : a relevant source for synchronic lexicological research. *Stud. Hist. Slov.*, 2010, letn. 10, št. 1, str. 247-258, tabele. [COBISS.SI-ID 1069445]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Contemporary Slovene word-formation and its research perspectives. *Seulra'beu eo yeon'gu*, 2011, 16, [no.] 1, str. 111-124. [COBISS.SI-ID 18273544]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. *Tvorjenke slovenskega jezika med slovarjem in besedilom*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 71). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2010. 265 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-50-4. [COBISS.SI-ID 65867265]

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Idejni vzorci v mladinski književnosti
Subject Title:	

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Labor work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: izr. prof. dr. Dragica Haramija, hab.: mladinska književnost

Jeziki / Predavanja / Lecture: slovenščina
Languages: Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

- Vpogled v predmet, sorodne discipline in razmerja med njimi.
- Uporabnost predmeta in aplikacije.
- Temeljna morfološka vprašanja v mladinski književnosti.
- Genologija v mladinski književnosti, s poudarkom na proznih mladinskih književnih vrstah.
- Tema v mladinski književnosti.
- Idejni vzorci v mladinski književnosti.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Textbooks:

- Dragica Haramija, 2003: Žanri slovenskega mladinskega realističnega romana. *Obdobja 21*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. 171-180.
- Vladimir J. Propp, 2005: *Morfologija pravljice*. Ljubljana: Studia humanitatis.
- Igor Saksida, 2005: *Bralni izzivi mladinske književnosti* (izbrana poglavja). Domžale: Izolit.
- Viri: izbrana mladinska poezija, proza in dramatika; seznam, dostopen na Oddelčni spletni strani (približno 30 knjig).

Cilji:

- Spoznati temeljna morfološka vprašanja v mladinski književnosti.

Objectives:

- Spoznati predmet preučevanj s stališča genologije v mladinski književnosti, s poudarkom na proznih mladinskih književnih vrstah. - Spoznati teme v mladinski književnosti. - Razbirati idejne vzorce v mladinski književnosti	
---	--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje mladinske književnosti s poudarkom na spodbujanju branja študentov (študenti se za seminarje pripravljajo aktivno, prebrati morajo književno delo, za katerega se dogovorimo). Zmožnost interpretacije književnih besedil.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost samostojnega in avtonomnega delovanja na področju mladinske književnosti in širše spodbujanje bralne kulture.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Interpretacija knjig s področja mladinske književnosti. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Seminarska vaja.
Pisni izpit.

Delež (v %) /
Weight (in %)

30 % seminar
70 % izpit

Assessment:

Type (examination, oral, coursework, project):

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

- Grafoskop,
- TV,
- video,
- računalnik.

Material conditions for subject realization

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

- Sprotno branje mladinskih knjig,
- priprava na seminarsko nalogo,
- predstavitev seminarske naloge v skupini,
- pisni izpit (vsebuje celotno vsebino, tudi snov iz seminarjev).

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Indoevropska, praslovanska in starocerkvenoslovanska dediščina
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Marko Jesenšek, hab.: slovenski jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina
Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

1. Splošni uvod: naravni človeški jezik kot predmet jezikoslovja, deli jezikoslovja, primerjalno jezikoslovje.
2. Indoevropski prajezik: indoevropsko glasoslovje, oblikoglasje in oblikoslovje, indoevropska leksika in kultura.
3. Indoevropska narečja: razvoj in oblikovanje indoevropskih jezikov, baltoslovanska problematika.
4. Praslovanščina: praslovanski glasoslovni razvoj, oblikoslovne in naglasne paradigme, narečni procesi, praslovanska leksika.
5. Stara cerkvena slovanščina: začetki slovanske pisave in književnosti, stara cerkvena slovanščina v času in prostoru.
6. Slovanski jeziki in njihova členitev: slovanske selitve, jezikovni stiki in kulturni vplivi.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

V. Babič, 2003: *Učbenik stare cerkvene slovanščine*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

R. S. P. Beekes, 1995: *Comparative Indo-European Linguistics. An Introduction*. Amsterdam – Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

M. Golden, 1997: *O jeziku in jezikoslovju*. Ljubljana: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

M. Mihaljevič, 2002: *Slavenska poredbeno gramatika 1*. Zagreb: Školska knjiga.

R. Nahtigal, 1952: *Slovanski jeziki*. Ljubljana: DZS.

A. E. Suprun, 1989: *Vvedenie v slavjanskuju filologiju*. Minsk: Vyšejšaja škola.

A. Weinsberg, 1983: *Jezykoznanstwo ogolne*. Warszawa: PWN.

Cilji in kompetence:

Predmet ima za cilj seznaniti z razvojem praslovanščine iz indoevropsčine in predstaviti staro cerkveno slovanščino kot osnovo za nadaljnje proučevanje zgodovinske slovnice slovanskih jezikov. Predavanja podajajo strukturo praslovanščine in njej sorazmerno bližnje stare cerkvene slovanščine, izpričane v spomenikih raznih slovanskih redakcij.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje
Po opravljenem izpitu bo študent zgodovinsko poglobljeno dojemal posebnosti drugih slovanskih pa tudi indoevropskih jezikov, zmožen bo brati in uporabljati nadaljnjo strokovno in znanstveno literaturo z obravnavanega področja.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Pridobljeno znanje je nujna podlaga za študij slovenskih narečij, pri knjižnem jeziku pa za strokovno soočanje tako z najstarejšimi in starejšimi spomeniki kakor s sinhrono nerazločljivimi pojavi v sodobnem govoru in besedilih.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, seminar, seminarske vaje in domače naloge.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

– aktivno sodelovanje na predavanjih,
– seminar,
– domače naloge,
– pisni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

10 %
20 %
20 %
50 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. JESENŠEK, Marko. Slovene standard language between the centre and the periphery. *Stud.*

slav. Acad. Sci. Hung. = Studia Slavica Hung., 2010, vol. 55, no. 2, str. 279-287, doi: 10.1556/SSlav.55.2010.2.13. [COBISS.SI-ID 18070280]

2. JESENŠEK, Marko. Dvojnični razvoj slovenskega jezika v alpskem in panonskem jezikovnem okolju = The Slovene language duality development in the Alpine and Pannonian linguistic environment. *Stud. slav. (Ostrava)*, 2011, 15, str. 193-201. [COBISS.SI-ID 18847240]
3. JESENŠEK, Marko. *The Slovene language in the Alpine and Pannonian language area : the history of the Slovene language*. Kraków: Universitas, 2005. 365 str. ISBN 83-242-0577-2. [COBISS.SI-ID 13984520]
4. JESENŠEK, Marko. *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*, (Zora, 33). Maribor: Slavistično društvo, 2005. 235 str. ISBN 961-6320-27-0. [COBISS.SI-ID 55373057]
5. JESENŠEK, Marko. *Prekmuriana : fejezetek a szlovén nyelv történetéből*, (Opera Slavica Budapestinensia, Linguae Slavicae). Budapest: Balassi kiadó, cop. 2010. 229 str. ISBN 978-963-506-846-3. [COBISS.SI-ID 18293000]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Izbrana poglavja iz evropskega modernizma
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

izr. prof. dr. Darja Pavlič, hab.: primerjalna književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Predmet se ukvarja z zgodovino svetovne književnosti v obdobju modernizma, in sicer tako, da so predstavljena izbrana avantgardna gibanja, ki spadajo v to smer (futurizem, ekspresionizem, dadaizem in nadrealizem, imagizem, konstruktivizem), ter avtorji, ki so razvijali lastne poetike v okviru modernizma, vendar jih ni mogoče uvrstiti v nobeno od gibanj (npr. T. S. Eliot). Obravnavani so ključni avtorji iz različnih nacionalnih okolij, pri čemer sta analiza in interpretacija njihovih del usmerjeni v odkrivanje vsebinskih in formalnih značilnosti, ki so sooblikovale razvoj slovenske književnosti.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

Drago Bajt, 1985: *Ruski literarni avantgardizem: futurizem, konstruktivizem, absurdizem*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 27).

Aleš Berger, 1981: *Dadaizem. Nadrealizem*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 14).

Malcolm Bradbury in James McFarlane, 1978 (ur.): *Modernism 1890–1930*. Harmondsworth: Penguin Books.

Aleksander Flaker, 1984: *Ruska avantgarda*. Zagreb: Liber, Globus.

Hugo Friedrich, 1972: *Struktura moderne lirike*. Ljubljana: CZ.

Lado Kralj, 1986: *Ekspresionizem*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 30).

Vera Troha, 1993: *Futurizem*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 40).

Cilji in kompetence:

Študent pozna razvoj evropskega modernizma, kar mu omogoča boljše razumevanje in vrednotenje slovenske književnosti te smeri; razvija sposobnosti analiziranja in interpretiranja literarnih del.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študent zna samostojno analizirati in interpretirati literarna dela, prepoznati formalne in vsebinske značilnosti modernizma. Razume pomen socialno-kulturnega konteksta za razvoj književnosti.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Študent zna primerjati razvoj evropske književnosti obravnavanega obdobja z razvojem slovenske književnosti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, samostojni študij.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

100 %

--

Reference nosilca / Lecturer's references:

PAVLIČ, Darja. Lirski subjekt v poeziji Daneta Zajca. *Literatura (Ljublj.)*, maj-jun. 2009, letn. 21, št. 215/216, str. 114-123. [COBISS.SI-ID 18177288]

PAVLIČ, Darja. Contextualizing contemporary Slovenian lyric poetry within literary history. *Slov. stud.*, 2009, 31, [št.] 2, str. 161-170. [COBISS.SI-ID 18128392]

PAVLIČ, Darja. Pesniške, mentalne in druge podobe. *Primer. književ.*, 2010, letn. 33, št. 3, str. 235-249. [COBISS.SI-ID 44353634]

PAVLIČ, Darja. Simbolna govorica v Zajčevi igri Jagababa. *Stud. Hist. Slov.*, 2011, letn. 11, št. 2/3, str. 723-734, ilustr. [COBISS.SI-ID 1146757]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Izbrana poglavja iz mladinske poezije
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Dragica Haramija, hab.: mladinska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

- Vpogled v predmet, sorodne discipline in razmerja med njimi.
- Značilnosti ljudske mladinske poezije.
- Razvoj slovenske mladinske poezije od Frana Levstika do danes.
- Poglobljena predstavitev najpomembnejših avtorjev sodobne slovenske mladinske poezije, ki je začela izhajati po letu 1950 (Tone Pavček, Niko Grafenauer, Dane Zajc, Miroslav Košuta, Boris A. Novak, Milan Dekleva, Bina Štampe Žmavc, Barbara Gregorič, Feri Lainšček, Peter Svetina, Andrej Rozman Roza, Lila Prap).

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Komadi: 111 pesmi za mlade in njim podobne (ur. Andrej Ilc), 2004. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Primi pesmico za rep: mali cvetnik slovenske mladinske poezije (ur. Igor Saksida), 1995. Maribor: Obzorja.
- Igor Saksida, 2004: Čez rob modernizma: esej o slovenski mladinski poeziji. *Slavistična revija* 52/4. 425–432.
- Sončnica na rami: pesmi za otroke od Frana Levstika do danes (ur. Niko Grafenauer), 1996. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Viri: izbrane pesniške zbirke posameznih sodobnih slovenskih mladinskih avtorjev so objavljene na Oddlečni spletni strani (približno 15 pesniških zbirk).

Cilji in kompetence:

Poglobiti znanje o razvoju slovenske mladinske poezije. Morfološke značilnosti mladinske poezije. Spoznati natančneje mladinsko poezijo, predvsem tisti del, ki je namenjen branju mladostnikov v tretji triadi osnovne šole in v srednješolskem obdobju. Samostojno interpretirati izbrana književna besedila.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Poglobljeno znanje in razumevanje mladinske poezije s poudarkom na spodbujanju branja študentov. Zmožnost interpretacije književnih besedil.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost samostojnega in avtonomnega delovanja na področju mladinske poezije, mladinske književnosti in širše spodbujanje bralne kulture.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Interpretacija knjig s področja mladinske poezije. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)

- ustno izpraševanje
- seminarska naloga

70 %

30 %

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

Dragica Haramija, 2007: Otroška književnost Lile Prap. *Jezik in slovstvo* 6. 51–64.

Dragica Haramija, Janja Batič, 2011: Slovenska kulturna dediščina v zgodbah in podobah.

Meddisciplinarnost v slovenistiki. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete (Obdobja 30). 179–184.

Dragica Haramija, 2011: Uloga životinja u žanrovima slovenske dječje književnosti. Kulturni betijarij 2. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku. 829–851.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Izbrana poglavja iz novejšje svetovne književnosti
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni enopredmetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type:	izbirni
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:	izr. prof. dr. Darja Pavlič, hab.: primerjalna književnost
------------------------------	--

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	Prerequisites:
Ni pogojev.	

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):
Predmet se ukvarja z zgodovino svetovne književnosti od modernizma dalje, pri čemer je posebej obravnavana problematika razlikovanja med starejšim modernizmom (futurizem, ekspresionizem, dadaizem in nadrealizem, imagizem, konstruktivizem), novim modernizmom (novi roman, drama absurda, konkretna poezija) in postmodernizmom. Osvetljen je tudi razvoj starejših smeri, ki se nadaljujejo v 20. stoletje (romantika, realizem in naturalizem, simbolizem) ter soobstoje različnih poetik v najnovejšem času. Obravnavani so ključni avtorji iz različnih nacionalnih okolij, to pa tako, da sta analiza in interpretacija njihovih del usmerjeni v odkrivanje vsebinskih in formalnih značilnosti, ki so sooblikovale razvoj slovenske književnosti.	

Temeljni študijski viri / Readings:

Malcolm Bradbury in James McFarlane (ur.), 1978: *Modernism 1890-1930*. Harmondsworth: Penguin Books.
 Aleš Berger, 1981: *Dadaizem. Nadrealizem*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 14).
 Hugo Friedrich, 1972: *Struktura moderne lirike*. Ljubljana: CZ.
 Lado Kralj, 1986: *Ekspresionizem*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 30).
 Majda Stanovnik, 1980: *Angloameriške smeri v 20. stoletju*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 8).
 Marjeta Vasič, 1984: *Eksistencializem in literatura*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 24).
 Tomo Virk, 2000: *Strah pred naivnostjo*. Ljubljana: LUD Literatura.

Cilji in kompetence:

Študent pozna razvoj svetovne književnosti v 20. stoletju, kar mu omogoča boljše razumevanje in vrednotenje slovenske književnosti tega obdobja; pozna glavna dela in predstavnike različnih smeri oz. gibanj, razvija sposobnosti analiziranja in interpretiranja literarnih del.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študent zna samostojno analizirati in interpretirati literarna dela, prepoznati formalne in vsebinske značilnosti književnosti od modernizma dalje. Razume pomen socialno-kulturnega konteksta za razvoj književnosti. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študent zna primerjati razvoj svetovne književnosti obravnavanega obdobja z razvojem slovenske književnosti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, samostojni študij, seminarska naloga, predstavitev seminarske naloge, diskusija.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

– seminarska naloga,
 – pisni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

50 %

50 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

PAVLIČ, Darja. Lirski subjekt v poeziji Daneta Zajca. *Literatura (Ljublj.)*, maj-jun. 2009, letn. 21, št. 215/216, str. 114-123. [COBISS.SI-ID 18177288]
 PAVLIČ, Darja. Contextualizing contemporary Slovenian lyric poetry within literary history. *Slov. stud.*, 2009, 31, [št.] 2, str. 161-170. [COBISS.SI-ID 18128392]
 PAVLIČ, Darja. Pesniške, mentalne in druge podobe. *Primer. književ.*, 2010, letn. 33, št. 3, str. 235-249. [COBISS.SI-ID 44353634]
 PAVLIČ, Darja. Simbolna govorica v Zajčevi igri Jagababa. *Stud. Hist. Slov.*, 2011, letn. 11, št. 2/3, str. 723-734, ilustr. [COBISS.SI-ID 1146757]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:
Course title:

Jezik in govor

Študijski program in stopnja
Study programme and level

Študijska smer
Study field

Letnik
Academic
year

Semester
Semester

Univerzitetni študijski program
prve stopnje Slovenski jezik in
književnost

1.

1.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja
Lectures

Seminar
Seminar

Vaje
Tutorial

Klinične vaje
Labor work

Druge oblike **Samost. delo**
študija **Individ.**
work

ECTS

15

15

60

3

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Drago Unuk, hab.: slovenski jezik

Jeziki /
Languages:

Predavanja /
Lecture:

slovenščina

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

V predavanje in seminarje se vključujejo vpisani študenti na smeri Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost. Študijske obveznosti vseh študentov so: priprava, izdelava in predstavitev seminarskega dela iz nabora poglobljenih vsebin ter uspešno opravljen preizkus znanja, ki se opravi z ustnim ali pisnim preverjanjem (izpit).

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

- Vpogled v predmet, sorodne discipline in razmerja med njimi.
- Uporabnost predmeta in aplikacije.
- Jezik kot fenomen.
- Jezikovne funkcije, jezik kot sestav sestavov, jezikovne ravnine. Pomenonosna in pomenskorazločevalna plat jezika. Sintagmatski in paradigmatški odnosi. Jezik kot semiološki sestav.
- Razmerje jezik – govor, jezik kot družbeni pojav, jezik kot sredstvo delovanja, odnos jezik – kulturne okoliščine. Formalni in funkcionalistični pristopi preučevanja.
- Govorni in pisni jezik glede na prenosnik: značilnosti in lastnosti.
- Neenovitost jezika.

Temeljna literatura in viri / Readings:

- Andrej Skubic, 2003: Sociolekti od izraza do pomena. *Obdobja* 22. 297–320.
- Hotimir Tivadar, 2006: Sodobni knjižni jezik med pisnostjo in govorjenostjo. *SloFon* 1. Ljubljana: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša idr. 78, 79.
- -- 2003: Podoba in funkcija govorjenega knjižnega jezika glede na neknjižne zvrsti. *Obdobja* 22. 437–452.
- Jože Toporišič, 2004: *Slovenska slovnica*. Maribor: Obzorja. Ustrezna poglavja.
- Drago Unuk, 1997: *Osnove sociolingvistike*. Maribor: Pedagoška fakulteta. 5–9, 16–22.
- -- 2003: *Zlog v slovenskem jeziku*. Ljubljana: Rokus; SDS. 7–28. Ustrezna poglavja.

Cilji in kompetence:

Spoznati kriterije za razlikovanje pomenonosne in pomenskorazločevalne plati jezika. Pridobiti znanje o pojavnosti posamezno – splošno v jeziku. Izoblikovati predstavo o formalni podobi jezika in funkcioniranju rabe jezika. Povezanost jezika in sociokulturne skupnosti. Neenovitost jezika.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Poglobljeno znanje in razumevanje razmerja jezik in govor. Zmožnost kvalificiranja in kvantificiranja jezikovnih pojavov v besedilih. Na teoretski in praktični ravni obvladati jezikovno variantnost. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost samostojnega in avtonomnega delovanja na področju jezikoslovja.
- Zmožnost abstrahiranja na različnih stopnjah jezikovne pojavnosti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Interpretacija pojavov v stvarnih besedilih. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Seminarska naloga.
Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

25 %

75 %

Assessment:

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

UNUK, Drago. Deiktika med kontaktnimi sredstvi. *Dynamis*, 2006, 10, str. 1-5. [COBISS.SI-ID 15639304]

UNUK, Drago. Pravopisna načela v slovenskem pravopisu. *Revija za elementarno izobraževanje*, dec. 2009, letn. 2, št. 4, str. 27-36. [COBISS.SI-ID 17391880]

UNUK, Drago. Elipsa in organiziranje govornega diskurza. V: KLINCKOVÁ, Jana (ur.). 7. medzinárodná vedecká konferencia Odkazy a výzvy modernej jazykovej komunikácie, konana 23.-24. 09. 2009 v Banskej Bystrici. *Odkazy a výzvy modernej jazykovej komunikácie : zborník príspevkov zo 7. medzinárodnej vedeckej konferencie konanej 23.-24. 09. 2009 v Banskej Bystrici : zborník venovaný Vladimíri Patrášovi*. Prvé vydanie. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, 2010, str. 195-201. [COBISS.SI-ID 17852680]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Jezik in znanost
Course title: Language and Science

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

izr. prof. dr. Janez Bregant, hab.: filozofija

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** Slovenščina
Vaje / Tutorial: Slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

(i) Znanost: oblike znanstvene pojasnitve in poti do znanstvenega spoznanja (problem, hipoteza, sklepanje, argument, dokaz, teorija, naravni zakon, razlaga). Osrednja vloga argumentacije, tj. razumskega prepričevanja v znanosti, ki vključuje sposobnost ocenjevanja ponujenih in razvijanje lastnih dokazov. Prepoznavanje argumentov in določanje njihove zgradbe s pomočjo diagramiranja in dopolnjevanja.

(ii) Raziskovalno delo: načrtovanje raziskave, njena izvedba in poročilo o njej (tema, problem, metode, viri). Navajanje, parafraziranje in povzemanje misli, spoznanj in ugotovitev drugih raziskovalcev.

Problematizacija dokazov in jamstev. Vrste poročil o izvedbi raziskave in njenih rezultatih: znanstvena monografija, znanstveni članek, recenzija, diplomska naloga, seminarska

Contents (Syllabus outline):

--

naloga ipd. (iii) Jezik: relacije med jezikom, duhom in svetom predstavljajo ključ za razumevanje stvarnosti in našega mesta v njej. Duh in svet – raziskovanje različnih vrst mentalnih stanj, tj. občutkov in čustev ter prepričanj in želja, v luči spoznanj o tem, da ima naš svet fizično naravo. Duh in jezik – uporaba in razumevanje jezika kot psihični aktivnosti, ki mu dasta pomen, ter ga postavljata na osrednje mesto v našem svetu. Jezik in svet – obravnava jezika kot sredstva, s katerim opisujemo in pojasnujemo stvarnost, in iskanje odgovora na vprašanje, kakšna je zveza med pomenom in resničnostjo.	
---	--

Temeljni študijski viri / Readings:

W.C. Booth idr., 1995: <i>The Craft of Research</i>. Chicago: The University of Chicago Press. M. Devitt, K. Sterelny, 1999: <i>Language and Reality</i>. Oxford: Blackwell. U. Eco, 2003: <i>Kako napišemo diplomsko nalogo</i>. Ljubljana: Vale-Novak. W. H. Newton-Smith, 1999: <i>The Rationality of Science</i>. London: Routledge. M. Potrč, 1988: <i>Jezik, misel in predmet</i>. Ljubljana: DZS. D. Šuster, 1998: <i>Moč argumenta</i>, Maribor: Pedagoška fakulteta. A. Ule, 1992: <i>Sodobne teorije znanosti</i>. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
--

Cilji in kompetence:

Razvijanje argumentativnih sposobnosti s pomočjo razumevanja problemov v sodobnih znanostih (naravoslovnih in družboslovnih) ter razpravljanja o njihovih rešitvah. Vzgoja kritično mislečega posameznika, ki si je zmožen postavljati raziskovalna vprašanja o izbrani temi in v njej odkrivati teoretične in praktične raziskovalne probleme. Poudarek je na kritičnem ocenjevanju predlaganih odgovorov s pomočjo za znanstveno disciplino ustreznih meril in standardov in iskanju samostojnih izvirnih rešitev, razlag in teorij. Na koncu bo posameznik sposoben učinkovito in razumljivo s svojimi besedami v obliki različnih vrst poročil o rezultatih svoje raziskave seznaniti druge.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje: Poznavanje psiholoških in družbenih dejavnikov, ki omogočajo spoznavni proces ter obvladovanje osnovnih zakonov logike, ki zagotavljajo prepoznavanje najbolj značilnih napak v procesu zbiranja podatkov in iskanja rešitev.
--

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: - prepoznati raziskovalna vprašanja v različnih vrstah razprav; - natančno izraziti misli pri analizi in oblikovanju zapletenih ter spornih problemov; - jasno in z občutkom predstaviti različno stara besedila različnih tradicij; - analizirati in razvijati zdrave argumente ter prepoznati v njih logične zmote, metodološke napake, metaforične trditve ali nepotrjene ljudske modrosti; - izmišljati ali odkrivati primere v podporo ali zoper stališče in razlikovati med tistimi, ki so relevantni, in tistimi, ki niso; - oblikovati in preučevati najboljše argumente za različna stališča ter iskati njihove najšibkejši korake; - odprtost, strpnost in zmožnost vrednotenja pogledov in argumentacije drugih; - konceptualizacija lastne raziskovalne dejavnosti.	Transferable/Key Skills and other attributes:
---	--

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja o problemih sodobnih znanosti ter uspešnosti njihovih rešitev. Krična analiza klasičnih in sodobnih besedil, s katerimi se študenti seznajajo v okviru seminarja. Ocenjevanje njihovih esejev, nastalih v okviru tutorstva, z vidika dobre argumentacije in posledic, ki jih predlagane rešitve v esejih prinašajo.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

– esej, – aktivno sodelovanje v razpravi, – pisni izpit.	25 % 25 % 50 %	
--	-------------------------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

BREGANT, Janez. Physicalism, or something near enough : good enough to be a global theory?. *Croatian journal of philosophy*, 2009, vol. 9, no. 26, str. 219-232. [COBISS.SI-ID 17104904]

BREGANT, Janez. Ali lahko stroj misli?. *Analiza (Ljubl.)*, 2010, letn. 14, št. 4, str. 55-72. [COBISS.SI-ID 18174728]

BREGANT, Janez, STOŽER, Andraž, CERKVENIK, Marko. Molecular reduction : reality or fiction?. *Synthese (Dordrecht)*, 2010, 172, str. 437-450, doi: 10.1007/s11229-008-9401-z. [COBISS.SI-ID 16399112]

BREGANT, Janez, ABERŠEK, Boris. Artificial intelligence versus human talents in learning

process. V: LAMANAUSKAS, Vincentas (ur.). *Information & communication technology in natural science education - 2011*, (Problems of education in the 21st century, vol. 37). Siauliai: Scientific Methodological Center Scientia Educologica, 2011, str. 38-47. [COBISS.SI-ID 18868488]

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Jezikovna interpretacija narečnih besedil
Subject Title:	

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: zaslužna prof. dr. Zinka Zorko, hab.: zg. in dialektologija slov. jezika

Jeziki / Predavanja / Lecture: slovenščina

Languages: Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Jih ni.

Vsebina:

1. Predmet obsega narečna besedila v vseh slovenskih narečjih v sedmih narečnih skupinah: koroška, štajerska, panonska, dolenska, gorenjska, rovtarska in primorska.
2. Izbrana narečna besedila so iz dela Slovenska narečja Tineta Logarja z avdiokasetami, narečna besedila iz časopisov Porabje in Novi Matajur, narečnega besedila v sodobni prekmurski književnosti in narečna besedila, prepisana z videofilmov iz arhiva Oddelka za slovanske jezike v TV-studiu.
3. Interpretacija obsega naglas, samoglasniški in soglasniški sestav, oblikospreminjevalne in oblikotvorne vzorce, skladenjske značilnosti, besedje in besedilotvorje govornega besedila.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- 1 Mihaela Koletnik, 2001: *Slovenskogoriško narečje*. Maribor: SD Maribor. Zora 12.
- 2 Tine Logar, 1986: *Slovenska narečja*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- 3 Zinka Zorko, 1995: *Narečna podoba Dravske doline*. Maribor.
- 4 - - 1998: *Haloško narečje in druge dialektološke študije*. Maribor. Zora 6.

Cilji:

Analiza vseh jezikovnih ravni v obravnavanem narečnem besedilu in primerjava le-teh s knjižnimi ravninami.

Objectives:

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:
Praktično obvladovanje zakonitosti posamezne narečne skupine, narečja in govora.
Po opravljenem izpitu naj bi študent obvladal

Knowledge and Understanding:

zgodovino jezikovnega razvoja in razpoznaval po ključnih glasoslovnih razvojih posamezna narečja. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Analiza vseh jezikovnih ravnin v obravnavanih narečjih.		Transferable/Key Skills and other attributes:	
Metode poučevanja in učenja:		Learning and teaching methods:	
Metoda predavanja, vizualnega predstavljanja in poslušanja; branje narečnih besedil.			
Načini ocenjevanja:		Assessment:	
		Delež (v %) / Weight (in %)	
Seminarska vaja. Ustni izpit.		20 % 80 %	

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :		Material conditions for subject realization	
Videorekorder, kasetofon, CD-predvajalnik.			
Obveznosti študentov:		Students' commitments:	
(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)		(written, oral examination, coursework, projects):	
Seminarska vaja: analiza izbranih narečnih besedil. Ustni izpit iz obravnavane snovi.			

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Jezikovna interpretacija sodobnih slovenskih besedil
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Branka Vičar, hab.: slovenski knj. jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

- Ponovitev temeljnega vedenja o besediloslovju (besedilo, besedilotvorna sredstva, členitev po aktualnosti, tematski razvoji, faze pri nastajanju besedila, deli besedila, funkcije besedil in s tem povezana tipologija besedil itd.).
- Analiziranje različnih, zlasti neumetnostih besedil: govorjenih in zapisanih.
- Značilnosti govorjenih in zapisanih besedil ter razlike med njimi.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

- 1 Robert Alain de Beaugrande, Wolfgang Ulrich Dressler, Aleksandra Derganc, Tjaša Miklič, 1992: *Uvod v besediloslovje*. Ljubljana: Park.
- 2 Tomo Korošec, 1998: *Stilistika slovenskega poročevalstva*. Ljubljana: Kmečki glas.
- 3 Mira Krajnc, 2004: Začetniki oziroma sredstva za vzpostavljanje in ohranjanje stika v komunikaciji. *Jezikosl. zap.* 10/2. 121–136.
- 4 - - 2004b: Besedilnoskladenjske značilnosti javne govorjene besede. (Na gradivu mariborščine). *SR* 52/4. 475–498.
- 5 Simona Kranjc, 1997: Govorjeni diskurz. *JiS* 42/7. 307–320.
- 6 Olga Kunst Gnamuš, 1984: *Govorno dejanje – družbeno dejanje. Komunikacijski model jezikovne vzgoje*. Ljubljana: Pedagoški inštitut.

Cilji in kompetence:

Študent prepozna oz. ovrednoti dano besedilo kot (ne)ustrezno, (ne)učinkovito, (ne)efektno; ga interpretira glede na okoliščine na površinsko-globinski ravni; sam tvori tak tip besedila; po potrebi izhodiščno besedilo ustrezno preoblikuje.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Razlikuje med tipi besedil, tvori, analizira, vrednoti besedila.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Pridobivanje in nadgrajevanje jezikovne zmožnosti (slovnična pravilnost in pragmatična ustreznost).

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Individualno in skupinsko delo, delo v dvojicah.
Predavanja, seminarske vaje.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

- seminarska vaja, - aktivno sodelovanje na predavanjih, in pri seminarskih vajah, - ustni izpit.	20 % 30 % 50 %	Type (examination, oral, coursework, project):
---	---	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

VIČAR, Branka. Zgodovinskorazvojni pregled pojmovanja vrinjenega stavka (parenteze) v slovenističnem jezikoslovju. *Jezikosl. zap.*, 2009, 15, št. 1-2, str. 113-126. [COBISS.SI-ID 31134253]

VIČAR, Branka. Koncept narave v Jamnici : ekokritični diskurzivni pristop = The concept of nature in Jamnica : an ecocritical discursive approach. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi*

na Prežihovega Voranca], (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 123-137, ilustr. [COBISS.SI-ID 18421512]

VIČAR, Branka. *Parenteza v novinarskem in parlamentarnem diskurzu*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 77). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011. 191 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-69-6. [COBISS.SI-ID 67473665]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Jezikovna interpretacija starejših slovenskih besedil
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Natalija Ulčnik, hab.: slovenski knj. jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: Ni potrebno.

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

- Interpretacija rokopisnih spomenikov, ki so nastali od 10. do 16. stoletja (Brižinski spomeniki, Rateški/Celovski rokopis, Stiški rokopis, Starogorski rokopis, Kranjski rokopis): zgodovinske okoliščine nastanka spomenikov, obravnava jezikovnih značilnosti posameznega spomenika po ravninah (pisava, glasoslovje, oblikoslovje, skladnja, besedje), zgradba besedil in njihove stilne značilnosti.
- Interpretacija izbranih besedilnih odlomkov iz del slovenskih protestantskih piscev (Trubarja, Krelja in Dalmatina): obravnava po jezikovnih ravninah, primerjava z rokopisnimi spomeniki.
- Interpretacija izbranih besedilnih odlomkov iz zvrstno različnih del 17., 18. in 19. stoletja: iz biblijskih prevodov (npr. Basar, Japelj, Wolf, Küzmič), pridig (Svetokriški),

Contents (Syllabus outline):

strokovnih besedil (npr. Pohlin, Vodnik), uradovanih besedil (patenti), časopisov, pripovednih del (npr. Cigler) itd.

- Obravnava odlomkov po jezikovnih ravninah, primerjava z jezikom slovenskih protestantskih piscev in ugotavljanje sprememb v glasoslovnem, oblikoslovnem, skladenjskem in besednem sestavu.

Temeljni študijski viri / Readings:

- *Brižinski spomeniki*, Znanstvenokritična izdaja, Izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede, Založila Slovenska knjiga, Ljubljana, 1992.
- N. Mikhailov, 2001: *Jezikovni spomeniki zgodnje slovenščine*, Rokopisna doba slovenskega jezika (od XIV stol. do leta 1550). Trst: Mladika.
- M. Orožen, 1996: *Poglavja iz zgodovine slovenskega knjižnega jezika (Od Brižinskih spomenikov do Kopitarja)*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti.
- - - 1996a: *Oblikovanje enotnega slovenskega knjižnega jezika v 19. stoletju*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- J. Rigler, 1968: *Začetki slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: SAZU.

Cilji in kompetence:

Cilji tega predmeta so

- seznaniti študente s slovenskimi rokopisnimi spomeniki, z besedili iz 16. stoletja in knjižnim jezikom v njegovi začetni fazi ter z zvrstno različnimi besedili iz 17., 18. in 19. stoletja,
- doseči razumevanje besedil,
- dati znanje o razvojnem spreminjanju jezika od 10. do 19. stoletja ter o znotraj in zunajjezikovnih vzrokih spreminjanja,
- dati znanje o trajnem prizadevanju za jezikovno in stilistično dognanost besedil.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent/-ka sposoben/-a

- prepoznati jezikovne spomenike (glede na njihovo vsebino in jezikovne značilnosti),
- razlikovati zvrstno različna besedila glede na njihove jezikovne, vsebinske in stilne značilnosti,
- izkazati razumevanje jezikovnorazvojnih procesov, ki so potekali od 10. do 19. stoletja,
- najti sorodne pojave v neobravnavanih in kasneje nastalih besedilih,

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

• sklepati na vzroke nadaljnjih jezikovnorazvojnih procesov. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: • spretnost komuniciranja (pisno izražanje pri pisnem izpitu, ustno izražanje na seminarju), • uporaba informacijske tehnologije (iskanje informacij na svetovnem spletu), • reševanje problemov (ugotavljanje jezikovnih značilnosti obravnavanih besedil), • delo v skupini (pri seminarju).	Transferable/Key Skills and other attributes:
---	---

Metode poučevanja in učenja:

• Predavanja, • seminarske vaje, • domače naloge.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

• Aktivno sodelovanje na predavanjih, • seminarske vaje, • domače naloge, • pisni izpit.	• 10 %, • 20 %, • 20 %, • 50 %.	
---	--	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. ULČNIK, Natalija. Imre Agustič v slovenski in tuji literaturi z vidika različnega vrednotenja njegovega delovanja. <i>Riječ</i>, 2008, god. 14, sv. 2, str. 251-264. [COBISS.SI-ID 16131336] 2. ULČNIK, Natalija. Vpliv Augustičeve publicistične dejavnosti na razvoj knjižne prekmurščine. <i>Slov. jez.</i>, 2009, 7, str. 61-76. [COBISS.SI-ID 16916232] 3. ULČNIK, Natalija. Slovarsko gradivo Ftičarjevega romana Za nápršnjek vedrine. <i>Slavia Centralis</i>, 2010, letn. 3, št. 2, str. 125-137. [COBISS.SI-ID 17905416] 4. ULČNIK, Natalija. Slomškove Drobtnice. <i>Stud. Hist. Slov.</i>, 2010, letn. 10, št. 2/3, str. 683-703, ilustr. [COBISS.SI-ID 1065349] 5. ULČNIK, Natalija. <i>Začetki prekmurskega časopisja : besedje Agustičevega časopisa Prijatelj</i>, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 67). V Mariboru: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2009. 410 str., ilustr., tabele. ISBN 978-961-6656-40-5. [COBISS.SI-ID 64082689]
--

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Marko Jesenšek, hab.: slovenski jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina

Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

- Zakona o javni rabi slovenskega jezika; jezikovna vprašanja v zvezi z evropsko in slovensko zakonodajo; pravni predpisi, ki se nanašajo na rabo, varstvo in razvoj jezika; jezikovne pravice državljanov RS in tujcev v Sloveniji;
- primerjava slovenskega jezikovnega zakona s podobnimi evropskimi;
- položaj slovenščine v domačem in mednarodnem okolju in skrb za njegovo udejanjanje;
- načrtovanje in zagotavljanje ustreznih formalnih okoliščin jezikovne rabe (dejavna jezikovna politika in njeno izvajanje v konkretnih okoliščinah);
- dvojezičnost in dvojezikovnost; večinsko prebivalstvo, večinski jezik in jezik manjšine; razvijanje strategije učinkovitih jezikovnih rešitev slovenščina v Porabju, na

Contents (Syllabus outline):

--

Koroškem, v Reziji in Benečiji.

Temeljni študijski viri / Readings:

Vesna Mikolič (ur.), 2005: *Slovenščina in njeni uporabniki v luči evropske integracije*. Koper: založba Annales

Marko Jesenšek (ur.), 2003: *Perspektive slovenistike ob vključevanju v Evropsko zvezo*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 14). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije.

- - 2005: *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*. Maribor: Slavistično društvo. *Slovenščina v javnosti*. Zbornik, 1984. Ljubljana: RK SZDL,

Inka Štrukelj, (ur.), 2000: *Kultura, identiteta in jezik v procesih evropske integracije*. Ljubljana: Društvo za uporabno jezikoslovje Slovenije

Ada Vidovič Muha (ur.), 1996: *Jezik in čas*. Zbornik. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Zakon o javni rabi slovenskega jezika (ZJRS). (Ur.l. RS, št. 86/2004)

Cilji in kompetence:

- Razumeti aktualno dogajanje na področju slovenskega jezika in jezikovne politike;
- spremljanje in usmerjanje položaja slovenskega jezika (v Evropski zvezi) in nenehno pospeševanje razvoja slovenskega jezika v javnem življenju slovenske družbe;
- oblikovanje dejavne jezikovne politike, ki zagotavlja ustrezen status slovenščine; skrb za zagotovitev pravnih podlag njene rabe, znanstvenoraziskovalno spremljanje jezikovnega življenja, širjenje jezikovne zmožnosti ter razvoj in kulturo jezika;
- skrb za jezikovno kulturo;
- spoznavanje jezikovnih usmeritev in opredelitev uspešnih strategij za večjo različnost ter skupnih evropskih načrtov;
- spodbujanje jezikovne zavesti in uveljavljanje slovenske (in evropske) jezikovne dediščine Evrope;
- pospeševanje in uveljavljanje evropske jezikovne raznolikost in bogastva kulturne dediščine posameznih jezikovnih okolij; večjezičnost Evrope;
- podpiranje vseživljenjskega učenja jezikov kot odzivanje na gospodarske, družbene in kulturne spremembe v Evropi.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- študent pozna jezikovno politiko in strategijo jezikovnega načrtovanja v Sloveniji (primerjalno z Evropsko zvezo) in se zaveda, da se v slovenskem prostoru oblikuje samostojno;
- študent razume, da smo v Evropsko zvezo vstopili kot država z lastnim jezikom za vsa področja javnega življenja – slovenski jezik ima svojo normo, korpus in druge podlage in lastno slogovno izoblikovanost;
- študent razume odnos med Evropsko zvezo in Slovenijo, tj. zakonitost, da bomo slovensko jezikovno samobitnost razvijali tudi v novih razmerah glede na to, da Evropska zveza sprejema idejo večjezikovnosti, spoštovanja in razvijanja jezikovne raznolikosti, posebnosti v izbiri jezika in njegove rabe;
- razloži razliko med jezikovno politiko, ki temelji na restrikciji, in jezikovno politiko, ki izhaja iz ozaveščanja in spodbujanja;
- samostojno uporablja jezikovno zakonodajo v vsakdanji jezikovni praksi;
- refleksija lastnega razumevanja jezikovnega zakona, njegovo kritično vrednotenje, (ne)skladnost med teoretičnimi načeli in praktično rabo.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

7. študent zbere in interpretira podatke o nacionalnem programu jezikovne politike; refleksija na jezikovni zakon;
8. sodeluje in poroča o programih in projektih raziskovanja slovenskega knjižnega jezika, predvsem raziskovanja sociokulturnih razsežnosti rabe slovenskega jezika v vsem strnjenem prostoru slovenskega jezika;
9. dela v skupinah pri poglobljanju vedenja o pravilih tvorbe besedil, posebno pri jezikovni rabi v medijih (pisnih, govornih), kar vpliva na splošno govorno kulturo javnega sporazumevanja;
10. poroča o uspešnih govornih uprizoritvah umetnostih besedil v slovenskem jeziku (izvirna slovenska dramatika in prevajanje dramskih del), kritična analiza gledališke produkcije ter pisanje člankov na to temo;
11. spretno uporablja domačo in tujo literaturo ter spoznanja Evropskega leta jezikov, ki je osvetlilo vrednost jezikovne raznovrstnosti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in seminar, individualni študij in skupinsko delo (individualne naloge in vodeni individualni študij), analiza in primerjava besedil, reševanje problemov, pozitivne in negativne rešitve, poročanje, vodeno domače delo, pisanje besedil, vodenje skupine.

Learning and teaching methods:**Načini ocenjevanja:**

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Reševanje realnih problemov.	30 %	
Dnevnik.	40 %	
Pisni izpit.	30 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

6. JESENŠEK, Marko. Slovene standard language between the centre and the periphery. *Stud. slav. Acad. Sci. Hung. = Studia Slavica Hung.*, 2010, vol. 55, no. 2, str. 279-287, doi: [10.1556/SSlav.55.2010.2.13](https://doi.org/10.1556/SSlav.55.2010.2.13). [COBISS.SI-ID 18070280]
7. JESENŠEK, Marko. Dvojnični razvoj slovenskega jezika v alpskem in panonskem jezikovnem okolju = The Slovene language duality development in the Alpine and Pannonian linguistic environment. *Stud. slav. (Ostrava)*, 2011, 15, str. 193-201. [COBISS.SI-ID 18847240]
8. JESENŠEK, Marko. *The Slovene language in the Alpine and Pannonian language area : the history of the Slovene language*. Kraków: Universitas, 2005. 365 str. ISBN 83-242-0577-2. [COBISS.SI-ID 13984520]
9. JESENŠEK, Marko. *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*, (Zora, 33). Maribor: Slavistično društvo, 2005. 235 str. ISBN 961-6320-27-0. [COBISS.SI-ID 55373057]
10. JESENŠEK, Marko. *Prekmuriana : fejezetek a szlovén nyelv történetéből*, (Opera Slavica Budapestinensia, Linguae Slavicae). Budapest: Balassi kiadó, cop. 2010. 229 str. ISBN 978-963-506-846-3. [COBISS.SI-ID 18293000]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Jezik v medijih
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Alenka Valh Lopert, hab.: slovenski knj. jezik

Jeziki /**Languages:****Predavanja /****Lecture:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:**Vsebina:**

– Zvrsti slovenskega jezika: socialne, funkcijske, prenosniške. Tipične značilnosti vsake izmed zvrsti.

– Nacionalni jezik kot odraz kolektivne pripadnosti.

– Večplastnost medijskega jezika kot potreba po identifikaciji z okoljem.

– Pregled osnovne pravopisne in pravorečne literature in zahtevnejši primeri iz pravopisa (aktualni primeri iz časopisa, radia, TV ...) in fonetike (delo v fonolaboratoriju).

– Norma, odstopi od norme, norma kot prestiž.

– Neknjižni pogovorni jezik, neknjižni pokrajinski pogovorni jezik, narečja, mestna govorica kot značilnost jezika medijev (govorjeni, zapisani).

– Priprava besedil za objavo v pisni obliki oz. pretvorba zapisanega besedila v govorjeno.

– Značilnosti govorenih besedil v primerjavi s pisnimi (ustni nastopi).

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

Monika Kalin Golob, 2003: Neknjižnost kot žanrotvorno sredstvo? *Aktualizacija jezikovnozvrstne teorije na Slovenskem*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete. (Obdobja. Metode in zvrsti; 22). 17–18.

Cvetka Šeruga Prek, Emica Antončič, 2003: *Slovenska zborna izreka*. Maribor: Aristej.

Jože Toporišič, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja.

– – (ur.) 2001: *Slovenski pravopis*. Ljubljana: SAZU.

Mirjana Ule, 2005: *Psihologija komuniciranja*. Ljubljana: FDV.

Alenka Valh Lopert, 2005: *Kultura govora na Radiu Maribor*. Maribor. Slavistično društvo (Zora 36).

Članki – glede na obravnavane teme.

Cilji in kompetence:

Seznani študente:

- s podobo jezika v medijih, zapisanih in govorjenih, z vidika:
- glasoslovja, oblikoslovja, besedja (vpliv pogovornega jezika, narečij, angleščine ...);
- skladnje (zapletenost/nezapletenost povedi, izpusti, nedokončane povedi ...);
- z razmerjem med normo slovenskega jezika in njeno realizacijo v pisnih (ob lektoriranju) in govornih medijih (branih in prosto ubesedovanih besedil).

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:****Znanje in razumevanje:**

- Študenti se zavedajo pomena jezika v medijih;
- razumejo obojestranski vpliv medija na jezik okolja in vpliv jezika okolja na medij;
- zavedajo se večplastnosti jezika in njegovega neprestanega razvoja;
- zavedajo se pomena maternega jezika kot jezika nacionalne pripadnosti;
- glede na okoliščine znajo uporabljati jezikovne zvrsti;
- znajo pripraviti jezikovno ustrezna pisna in govorna besedila (SSKJ, SP);
- znajo prosto govoriti v knjižnopogovornem jeziku.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Študenti poleg teoretičnega vedenja obvladajo tudi praktično analizo medijskega jezika (s poudarkom na snemanju gradiva, zapisu tega gradiva, opozarjanju na odnos do norme).

Intended learning outcomes:**Knowledge and Understanding:****Transferable/Key Skills and other attributes:****Metode poučevanja in učenja:**

Metode:

- predavanje; vaje – analiza avtentičnega gradiva

Learning and teaching methods:

(SSKJ, SP ...); delo z avdio- in videoposnetki; seminarske predstavitve; aktivno sodelovanje; delo v fonolaboratoriju.	
--	--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

– Domače naloge,	10 %	
– seminarska vaja,	20 %	
– pisni izpit.	70 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. VALH LOPERT, Alenka. Prevzeto besedje v jeziku komercialne radijske postaje (Radio City v Mariboru). *Jezikosl. zap.*, 2008, 14, št. 1, str. 123-137. [COBISS.SI-ID 28675373]
2. VALH LOPERT, Alenka. Raba tujk v mariborskih govorjenih medijih. *Slavia Centralis*, 2009, letn. 2, št. 2, str. 50-62. [COBISS.SI-ID 17240072]
3. VALH LOPERT, Alenka. Nacionalni in komercialni radio - jezikoslovčev pogled na radijski jezik. *Teor. praksa*, nov.-dec. 2009, letn. 46, št. 6, str. 770-784. http://dk.fdv.uni-lj.si/db/pdfs/tip20096_Valh-Lopert.pdf. [COBISS.SI-ID 29070941]
4. VALH LOPERT, Alenka, KOLETNIK, Mihaela. Mariborščina kot identitetni dejavnik v radijskem diskurzu. *Čas. zgod. narodop.*, 2011, letn. 82 = n. v. 47, zv. 1, str. 121-134, ilustr. [COBISS.SI-ID 67941377]
5. VALH LOPERT, Alenka. *Kultura govora na Radiu Maribor*, (Zora, 36). Maribor: Slavistično društvo, 2005. 226 str. ISBN 961-6320-30-0. [COBISS.SI-ID 55678721]

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Članica UM

FF

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Književnice 19. stoletja
Subject Title:	

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Labor work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Silvija Borovnik, hab.: slovenska književnost

Jeziki /	Predavanja / Lecture:	slovenščina
Languages:	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Predavanja in seminar se ukvarjata z literarnozgodovinskim umeščanjem in jezikovno-slogovno analizo del prvih slovenskih literarnih ustvarjalk, ki so se pojavile v drugi polovici 19. stol. To so Josipina Turnograjska, Luiza Pesjak in Pavlina Pajk. Študentje spoznajo značilnosti njihove proze in poezije (črtice in poezija Turnograjske, roman Luize Pesjak, romani in povesti Pavline Pajk), analizirajo pa tudi značilnosti t. i. ženskega romana v sobesedilu tedanjega meščanskega romana. Nato obravnavajo prvi slovenski ženski časopis Slovenka in spoznavajo njegov pomen za razvoj književnosti, ki so jo pričenjale ustvarjati tudi ženske.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Textbooks:

Silvija Borovnik, 1995: *Pišejo ženske drugače?* Ljubljana: Mihelač.
Marja Boršnik, 1962: *Študije in fragmenti*. Maribor: Obzorja.
Miran Hladnik, 1981: Slovenski ženski roman v 19. stol. *Slavistična revija* 3.
Matjaž Kmecl, 1975: *Od pridige do kriminalke*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
Ivan Lah, 1921: *Josipina Turnograjska*. Maribor: Mariborska tiskarna.
Slovenka. Glasilo slovenskega ženstva. Trst, 1898/ 1. letnik, 1899/ 2. letnik.

Cilji:

Objectives:

Spoznavanje literarnega dela prvih slovenskih književnic, njihovo umeščanje v literarnozgodovinske sloge in smeri. Polemično soočanje s pojmom ženskega v literaturi. Analiza žanrov v razmerju do pojma trivialnosti.		
Predvideni študijski rezultati: Prve slovenske književnice, književnost na prelomu stoletja, slogi in smeri. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:	Intended learning outcomes: Knowledge and Understanding: Transferable/Key Skills and other attributes:	
Metode poučevanja in učenja: Predavanja, seminar.	Learning and teaching methods:	
Načini ocenjevanja: Ustni izpit.	Delež (v %) / Weight (in %) 100 %	Assessment: Type (examination, oral, coursework, project):
Materialni pogoji za izvedbo predmeta : – grafoskop, – prenosni računalnik z možnostjo projiciranja in priklopa na medmrežje.	Material conditions for subject realization	
Obveznosti študentov: (pisni, ustni izpit, naloge, projekti) – ustni izpit.	Students' commitments: (written, oral examination, coursework, projects):	

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Korpusno jezikoslovje
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Irena Stramljič Breznik, hab.: slovenski jezik

Jeziki /

Languages:

Predavanja /

Lecture:

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Jih ni.

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

1. Opredelitev pojma korpusno jezikoslovje.
2. Tipologija korpusov.
3. Načela gradnje referenčnih korpusov.
4. Slovenski korpusi:
 - FIDA,
 - Nova beseda.
5. Postopki korpusne analize:
 - lista besed,
 - konkordance,
 - večbesedne enote.
6. Praktična uporabnost korpusov:
 - frekvenčna lista besed,
 - korpusno preverjanje dvojnic,
 - pomensko spreminjanje besed,
 - tipične kolokacije,
 - iskanje pomenskih odnosov med

besedami.

Temeljni študijski viri / Readings:

V. Gorjanc, 2003: Korpusi in jezikoslovje. *Jezik in slovstvo* (48/3–4). 19–28.
- - 2005: *Uvod v korpusno jezikoslovje*. Domžale: Izolit.
V. Gorjanc, S. Krek, ur., 2005: *Študije o korpusnem jezikoslovju*. Ljubljana: Krtina.
S. Krek, 2003: Jezikovni priročniki in novi mediji. *Jezik in slovstvo* (48/3–4). 29–46.
M. Stabej, 2003: Jezikovne tehnologije in jezikovno načrtovanje. *Jezik in slovstvo* (48/3–4). 5–18.
I. Stramljič Breznik, 2005: Kvantitativne lastnosti slovenskega tvorjenega besedja v poskusnem besednodružinskem slovarju za črko B. *Slavistična revija* (53/4). 505–520.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- spoznajo temeljna izhodišča korpusnega jezikoslovja, ki na jezik gleda kot na družbeni pojav, manifestirajoč se izključno v besedilih;
- funkcionalno uporabljajo razpoložljive korpusne in vgrajene možnosti statističnih obdelav jezikovnih podatkov;
- znajo smiselno interpretirati dobljene korpusne podatke.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študenti znajo identificirati oblike v besedilu korpusa, ugotavljati njihovo distribucijo in razumejo kombiniranje enot v pomenske celote v besedilu.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
S funkcionalno uporabo korpusov se usposobijo:

- a) za analize besedil, ki so podlaga empiričnim in ne intuitivno zasnovanim jezikoslovnim študijam;
- b) za urejanje najrazličnejših zbirk leksemov, ki so izhodišča za nadaljnje slovaropisno razvrščanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanje (verbalne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija),
- seminarske vaje (delo s korpusi).

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

- pisni izpit,
- seminarska vaja.

80 %
20 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Reaktualizacija besedilnih vzorcev v radijskih oglasih. *Jezikosl. zap.*, 2010, 16, št. 2, str. 131-142. [COBISS.SI-ID 32507949]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Pleteršnik's Dictionary : a relevant source for synchronic lexicological research. *Stud. Hist. Slov.*, 2010, letn. 10, št. 1, str. 247-258, tabele. [COBISS.SI-ID 1069445]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Contemporary Slovene word-formation and its research perspectives. *Seulra'beu eo yeon'gu*, 2011, 16, [no.] 1, str. 111-124. [COBISS.SI-ID 18273544]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. *Tvorjenke slovenskega jezika med slovarjem in besedilom*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 71). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2010. 265 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-50-4. [COBISS.SI-ID 65867265]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Kultura govornega in pisnega izražanja
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Melita Zemljak Jontes, hab.: slovenski jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina
Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Temeljne naloge jezikovne kulture, razlogi za kultiviranje jezikovnega izražanja, merila vrednotenja v jeziku (s sinhronega in diahronega vidika), merilo splošne uveljavljenosti jezikovnega sredstva (jezikovna norma, kodifikacija norme in odnos med njima), jezikovna dinamika in odnos do inovacij v jeziku, vrste in vzroki jezikovnih sprememb ter njihovo uveljavljanje v zbornem jeziku.

Zvrsti (snopi) slovenskega jezika (socialne, funkcijske, časovne, mernostne; prenosniške: razlike med slušnim in pisnim prenosnikom, tj. med govorjenim in pisnim knjižnim jezikom).

Osnovni pojmi fonetike in fonologije. Glasovna podoba slovenskega knjižnega jezika. Naglasni tipi, oblikoslovni naglas, naglas v tvorjenkah. Besedilna fonetika.

Contents (Syllabus outline):

Sodobni pravorečni priročniki.
Zaznamovanje fonemov, morfonemov, besed, stavkov, povedi. Pravopis in oblikoglasje.
Izbrane besedilne vrste s problematiko govornega in/ali pisnega oblikovanja.

Temeljni študijski viri / Readings:

Janko Čar, 1980: *Izbrana poglavja iz kulture izražanja*. Maribor: Založba Obzorja Maribor.
Slovenski pravopis. Ljubljana: Založba ZRC SAZU. 69–86, 135–143.
Cvetka Šeruga Prek, Emica Antončič, 2003: *Slovenska zborna izreka*. Maribor: Aristej.
Stanko Šimenc, 1987: *Pisno sporočanje za vsakdanjo rabo*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
Boris Urbančič, 1987: *O jezikovni kulturi*. Ljubljana: Delavska enostnost.
Jože Toporišič, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja Maribor. 13–100, 533–554, 825–841.
- - 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba.

Cilji in kompetence:

Študentje se seznani s slovenskim jezikom kot kulturnim dejavnikom, seznani se z odnosom do jezika, z jezikovno dinamiko in z normami, ki jezik določajo in ga oblikujejo.
Študentje usvojijo vedenje o zvrsteh slovenskega jezika.
Študentje pridobijo osnovno znanje kulture govornega in pisnega izražanja ter se naučijo pisno oblikovati in govorno predstaviti izbrane besedilne vrste.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študentje razumejo pojem slovenskega jezika z različnih vidikov, in sicer predvsem z vidika jezikovne kulture.
Poznajo različne zvrsti jezika in razlike med njimi.
Študentje poznajo osnove govornega in pisnega izražanja. Znanje uporabijo pri oblikovanju govornega in pisnega besedila.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Poznavanje pojma slovenskega jezika z različnih vidikov omogoča lažje usvajanje poglobljenih jezikoslovnih znanj ter oblikovanje kritičnega pogleda nanje. Usvojeno znanje oblikovanja govornega in pisnega besedila omogoča študentom nadaljnje strokovno delo (pisanje seminarskih vaj, diplomskega dela, govorne predstavitve le-teh).

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:**Learning and teaching methods:**

Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo.	
--	--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Aktivno sodelovanje v seminarju.	10 %	
Seminarska vaja.	20 %	
Pisni izpit.	70 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMPLJAK JONTES, Melita. Narečne značilnosti v izbranih besedilih Božidarja Raiča. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n.v. 44, št. 1/2, str. 179-205. [COBISS.SI-ID 16132872]

ZEMPLJAK JONTES, Melita. Jurij Dalmatin - govorec in pisec (tudi) posavskega narečja. *Stati inu obstati*, 2011, [Št.] 13/14, str. 80-97. [COBISS.SI-ID 18769928]

ZEMPLJAK JONTES, Melita. *Trajanje glasov štajerskega zabukovškega govora : instrumentalno-slušna analiza*, (Zbirka Zora, št. 30). Maribor: Slavistično društvo, 2004. 343 str., ilustr. ISBN 961-6320-24-6. [COBISS.SI-ID 53888001]

ČERNELIČ KROŠELJ, Alenka, PAHOR, Daša, ZEMPLJAK JONTES, Melita. *Adam Bohorič, Jurij Dalmatin in Krško* = [Adam Bohorič, Jurij Dalmatin and Krško, (Zbirka K mestu K., št. 4). Krško: Valvasorjev raziskovalni center: = Valvasor's Research Centre, 2006. 99 str., ilustr. ISBN 961-91303-3-2. [COBISS.SI-ID 226772480]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Kulturna zgodovina Slovencev
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

izr. prof. dr. Bernard Rajh, hab.: slovenski jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina

Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Splošen oris in ključna vprašanja slovenske nacionalne zgodovine oz. zgodovine slovenskega ozemlja ter temeljni viri za njuno proučevanje.
2. Slovenska kultura in kulturna zgodovina.
3. Etnogeneza Slovencev.
4. Poglavlja iz splošna kulturne zgodovine Slovencev oz. slovenskega ozemlja:
 - a. prazgodovinsko obdobje,
 - b. antika,
 - c. naselitev Slovanov, srednji vek,
 - d. humanizem, reformacija in protireformacija,
 - e. barok,
 - f. razsvetljenstvo,
 - g. 19. stol.,
 - h. 20. stol.
5. Povezanost posameznih

Contents (Syllabus outline):

kulturnozgodovinskih obdobj s položajem slovenskega jezika ter razvojem slovenskega knjižnega jezika in slovenske književnosti. 6. Vpetost slovenskih kulturnozgodovinskih dogajanj v evropske duhovne tokove. 7. Posebnosti kulturne preteklosti Maribora in njegovega širšega zaledja v kulturni zgodovini slovencev.	
--	--

Temeljni študijski viri / Readings:

Ilustrirana zgodovina Slovencev, 1999. Ljubljana: Mladinska knjiga. Janko Kos, 1996: <i>Duhovna zgodovina Slovencev</i>. Ljubljana: Slovenska matica. Slovenska novejša zgodovina, 2005. Ljubljana: Mladinska knjiga. Peter Vodopivec, 2006: <i>Od Pohlinove slovnice do samostojne države</i>. Ljubljana: Modrijan. Zakladi tisočletij, 1999. Ljubljana: Modrijan.
--

Cilji in kompetence:

Študent/-ka razširi in poglobi poznavanje slovenske nacionalne zgodovine, se seznani z osnovnimi in samosvojimi značilnostmi kulturne zgodovine Slovencev, spozna ozko povezanost slovenskega kulturnega razvoja z evropskimi duhovnimi dogajanj.
--

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje; spretnosti: Študent/-ka se usposobi za relativno samostojno proučevanje slovenskih kulturnozgodovinskih obdobj, dogodkov in osebnosti. V posameznih kulturnozgodovinskih pojavih zmore prepoznati širši družbeni in duhovni kontekst.
--

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Problemska predavanja; priprave individualnih tematskih seminarskih vaj.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Seminarska vaja. Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %) /

Assessment:

20 %

80 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

RAJH, Bernard. Pogledi na slovensko 19. stoletje. <i>Čas. zgod. narodop.</i>, 2008, letn. 79 = n. v. 44, št. 1/2, str. 71-82. [COBISS.SI-ID 16154632]
--

RAJH, Bernard. Tipologija in razvrstitev naglašanih samoglasnikov v severozahodnopreškem govoru. V: TOPORIŠIČ, Jože (ur.). *Škrabčeva misel VI : zbornik s simpozija 2007*. Nova Gorica: Frančiškanski samostan Kostanjevica, 2008, str. [81]-99. [COBISS.SI-ID 16232712]

RAJH, Bernard. Glagoli v severozahodnopreškem govoru. V: KOLETNIK, Mihaela (ur.), SMOLE, Vera (ur.). *Diahronija in sinhronija v dialektoloških raziskavah*, (Zbirka Zora, 41). Maribor: Slavistično društvo, 2006, str. 399-406. [COBISS.SI-ID 14547720]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Leksikalno pomenoslovje
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Irena Stramljič Breznik, hab.: slovenski jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina

Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

1. Opredelitev temeljnih pojmov:
 - leksika (beseda, krajšava, besedna zveza);
 - leksikon.
2. Raziskovanje leksike:
 - teoretični pristopi,
 - aplikacijski pristopi.
3. Leksemi in njihove lastnosti:
 - beseda,
 - stalna besedna zveza,
 - krajšava.
4. Leksikalno pomenoslovje pri Slovencih.
5. Pomeni leksemov.
6. Medleksemska razmerja.
7. Sistemskost leksike:
 - besedna družina,
 - sintagmatsko in paradigmatsko zasnovane besedne združbe.
8. Stalnost in spremenljivost leksike.
9. Leksika po izvoru.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

J. Müller, 1980: Pomenske skupine in pomenska sestava besed (samostalnikov). *XII. SSJLK*. Ljubljana. 35–46.
F. Novak, 2004: *Samostalniška večpomenskost v jeziku slovenskih protestantskih piscev*. Ljubljana: ZRC SAZU. 9–72.
J. Toporišič, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja. 101–141.
J. Snoj, 2004: *Tipologija slovarske večpomenskosti slovenskih samostalnikov*. Ljubljana: ZRC SAZU. 9–63, 187–189.
I. Stramlić Breznik, 2006: Poimenovanje in pojmovanje besednih združb v slovenistiki (v objavi).
A. Vidovič Muha, 2000: *Slovensko leksikalno pomenoslovje. Govorica slovarja*. Ljubljana: ZIFF. 1–184.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- spoznajo temeljno pomenoslovno terminologijo,
- seznanijo se z dinamiko in načeli večpomenskosti,
- prepoznavajo leksikalni sistem v množici razmerij na osi:
 - a) izraz in pomen: sopomenskost, protipomenskost, nad- in podpomenskosti,
 - b) izraz: enakoizraznost, blizuzvočnost,
- prepoznavanje mreže medleksemskih razmerij v besedilu.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:

Študenti si pridobijo osnovna načela opomenjanja in oblikovanja slovarskih razlag, razumejo temeljne pomenske zakone, ki motivirajo pomene leksemov, in prepoznavajo funkcijo medleksemskih razmerij v besedilih.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Tovrstno znanje prispevka k funkcionalni uporabi vseh slovarskih priročnikov in razumevanju strukture teksta kot prepleta medleksemskih razmerij.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanje (verbalne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija),
- Seminarske vaje (delo s slovarji, demonstracijsko-ilustrativne metode: uporabna elektronskih jezikovnih virov).

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
– pisni izpit, – ustni izpit, – aktivno sodelovanje pri seminarskih vajah, – aktivno sodelovanje na predavanjih.	30 % pisni in 30 % ustni del 20 % seminarske vaje 20 % predavanja	

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Reaktualizacija besedilnih vzorcev v radijskih oglasih. *Jezikosl. zap.*, 2010, 16, št. 2, str. 131-142. [COBISS.SI-ID 32507949]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Pleteršnik's Dictionary : a relevant source for synchronic lexicological research. *Stud. Hist. Slov.*, 2010, letn. 10, št. 1, str. 247-258, tabele. [COBISS.SI-ID 1069445]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Contemporary Slovene word-formation and its research perspectives. *Seulra'beu eo yeon'gu*, 2011, 16, [no.] 1, str. 111-124. [COBISS.SI-ID 18273544]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. *Tvorjenke slovenskega jezika med slovarjem in besedilom*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 71). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2010. 265 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-50-4. [COBISS.SI-ID 65867265]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Lektorat slovenskega jezika – makedonščina
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
		105			75	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

lekt. Gjoko Nikolovski, hab.: makedonski jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**

Vaje / Tutorial:

slovenščina/makedonščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

1. posebnosti makedonskega glasoslovja, osnove pravopisa in pravorečja v primerjavi s slovenskim jezikom;
2. oblikoslovje makedonskega jezika: (samostalniki, pridevniki, zaimki, glagoli, števniki, vezniki, prislovi, predlogi);
3. osnove makedonske skladnje in stilistike;
4. osnove makedonskega besedotvorja;
5. osnovne informacije o zgodovini in dialektologiji makedonskega jezika in makedonski kulturi in tradiciji.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

1. Ир. Савицка, Љ. Спасов: Фонологија на македонскиот стандарден јазик I, МАНУ, 1991.
2. Бл. Конески: Граматика на македонскиот литературен јазик, Култура, Скопје, 1982.
3. Правопис на македонскиот литературен јазик.

4. К. Конески: Зборообразувањето во современиот македонски јазик, Скопје, 1995.
5. С. Бојковска, Л. Минова-Ѓуркова, Д. Пандев, Ж. Цветковски: Македонски јазик за средно образование, Просветно дело, Скопје, 2001.
6. К. Бицевска: Македонски јазик за странци (почетен курс), Скопје, 1995.
7. В. Ајдинска-Папазовска: Добредојдовте на македонски јазик (учебник, работна тетратка и ЦД), Скопје, 1999.

Cilji in kompetence:

1. razširjanje slavističnega znanja pri študentih glede na slovanski svet, v ozaveščanju skupnosti in razločkov slovanske jezikovne in literarne tradicije v odnosu do enega izmed slovanskih jezikov;
2. slovenist se seznani s strukturo in osnovami sodobnega makedonskega jezika v primerjavi s slovenskim jezikom;
3. doseže predvsem dobro pasivno znanje jezika, ki mu omogoča samostojno uporabo literature in nadaljne poglobljanje.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

1. študent razume bistvene informacije v krajših, manj zahtevnih zapisanih in govorjenih besedilih;
2. ob navodilih napiše krajše besedilo;
3. njegovo govorno in pisno izražanje je preprosto, vendar dovolj ustrezno in pravilno.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

1. študent se sporazumeva v predvidljivih govornih položajih ob vsakdanjih temah.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

1. delo v skupini;
2. individualno delo.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

1. kolokviji;
2. pisni izpit;
3. ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %) /

Assessment:

20 %
60 %
20 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. NIKOLOVSKI, Gjoko. Upotreba na minatoto neopredeljeno vreme (perfekt) vo makedonskiot jazik i negovite prevodni ekvivalenti vo slovenečkiot jazik. *God. zb. (Filol. fak. "Blaže Koneski")*, 2007, 33, str. 161-171. [COBISS.SI-ID 18301448]
2. NIKOLOVSKI, Gjoko. Opozicija kategorij pripovedovanje in neposredno govorjenje v makedonskem perfektu kot kulturno-jezikovna specifika makedonskega jezika in njena refleksija v slovenskem jeziku. V: NOVAK-POPOV, Irena (ur.). *Stereotipi v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi : zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2007, str. 198-205. [COBISS.SI-ID 34635362]
3. NIKOLOVSKI, Gjoko. Upotrebata na minatite vreminja (aorist, imperfekt i perfekt) vo makedonskiot jazik i nivnite ekvivalenti vo slovenečkiot jazik. V: TRENEVSKI, Tomislav (ur.). *Petti naučen sobir na mladi makedonisti*. Skopje: Filološki fakultet "Blaže Koneski", Katedra za makedonski jazik i južnoslovenski jazici, 2008, str. 139-155. [COBISS.SI-ID 18301704]
4. ARIZANKOVSKA, Lidija, NIKOLOVSKI, Gjoko. Pragmatični frazemi vo slovenečkiot i vo makedonskiot jazik. V: *Treta makedonsko-slovenečka naučna konferencija : makedonsko-slovenečki jazični, književni i kulturni vrski = makedonsko-slovenske jezikoslovne, književne in kulturne zveze : (Ohrid, 12-15 septemvri 2007)*. Skopje: Filološki fakultet "Blaže Koneski", Univerzitet "Sv. Kiril i Metodij", 2010, str. 267-274. [COBISS.SI-ID 18013704]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Lektorat slovanskega jezika – poljščina
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
		105			75	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

lekt. Agata Glaz, hab.: poljski jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**

Vaje / Tutorial:

slovenščina / poljščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

Fonetični in fonološki sistem poljskega jezika (v primerjavi s slovenskim).
Temeljne besede in besedne zveze v tipičnih komunikacijskih situacijah.
Sistem časov v poljščini (sedajnik, preteklik, prihodnjik).
Stopnjevanje pridevnikov in prislovov.
Temeljni skloni (imenovalnik, tožilnik, orodnik).
Števniki.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

Barbara BARTNICKA, 1999: Uczymy się polskiego. Warszawa. Wiedza Powszechna.
Władysław MIODUNKA, 2005: Cześć, jak się masz? Kraków. Universitas.
Danuta GAŁYGA, 2003: Ach, ten język polski. Kraków. Universitas.
Józef Pyzik, 2003: Przygoda z gramatyką. Kraków. Universitas.

Cilji in kompetence:

Študentje usvojijo komunikacijske osnove v poljščini.
 Znajo reagirati v osnovnih komunikacijskih situacijah.
 Izražajo se slovnično korektno v okviru osnovnih stavčnih struktur.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Študentje razumejo najpomembnejše vsebine in namene, ki jih vsebujejo besedila in izjave povezane z vsakdanjo tematiko, prostim časom, šolo in drugimi tipičnimi situacijami. Študentje znajo uporabiti poljščino v tipičnih vsakdanjih situacijah, kot npr. potovanje. Študentje so zmožni napisati enostavno besedilo na splošno temo in opisati lastna zanimanja. Študentje znajo razlikovati med knjižnim in pogovornim jezikom. Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študentje so zmožni komunicirati v najbolj osnovnih situacijah.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Skupinsko delo, individualno delo.

Learning and teaching methods:**Načini ocenjevanja:**

Kolokviji.
 Pisni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

20 %

80 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. GLAZ, Agata. Bożena Tokarz: Med destrukcijo in konstrukcijo - poezija Srečka Kosovela v kontekstu konstruktivizma. Katowice: Ślązijska univerza, 2004. Jez. slovst. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], 2009, letn. 54, št. 2, str. 137-142. [COBISS.SI-ID 39757922]

2. GLAZ, Agata. *Recepcija poezije Zbigniewa Herberta : diplomsko delo*. Maribor: [A. Glaz], 2006. 63 f. [COBISS.SI-ID 15076872]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Literarne revije in literarni programi po l. 1950
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Miran Štuhec, hab.: slovenska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina
Vaje / Tutorial: Slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

Predmet evocira stališče teoretičarke Julije Kristeve, da imajo revije posebno mesto v kulturnem in duhovnem življenju naroda. Sestavljen je iz petih tematskih sklopov.

1. Zgodovinski pregled.
2. Uredniška politika.
3. Vplivi revijalnega tiska in eventualni programski značaj uredniških konceptov.
4. Idejni in estetski tokovi v slovenskem revijalnem tisku.
5. Revije posamično.

Zasnova predmeta omogoča sinhrono in diahrono sledenje dogajanju. To pomeni, prvič, umeščanje posameznih revij v časovne in prostorske koordinate, kjer moramo v prvih desetletjih po drugi svetovni vojni upoštevati politične pogoje, ob koncu dvajsetega in na začetku enaindvajsetega stoletja pa predvsem

različne idejne, nazorske ter literarnoestetske razmere. Drugič, taka zasnova daje dobre možnosti za problematiziranje literarnoprogramskega značaja revij, denimo Perspektiv, Problemov ali Literature.

Temeljni študijski viri / Readings:

Tine Hribar, 1988: Alterantivnost Nove revija: *Nova revija*. 7.

Taras Kermauner, 1995: *Perspektivovci*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.

Miran Štuhec, 2001: Literarne revije in programi. *Slovenska književnost III*. Ljubljana: DZS.

Cilji in kompetence:

Ciljev je več, osrednja sta dva.

1. Uvid v dogajanje.
2. Razumevanje zakonitosti, ki so določale razmerje med uredniškimi koncepti in aktualno literarno produkcijo.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po opravljenem izpitu bodo študenti usposobljeni za samostojno in kompetentno delo na področju, ki ga obsega izpit, in, kar je enako pomembno, globlje bodo razumeli procese, ki so se zgodili v slovenski književnosti po 2. svetovni vojni.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Znanje navedenih vsebin je izjemno pomembno pri študiju slovenske književnosti: prvič, dobijo študenti relativno široko znanje in intelektualno širino, drugič, zelo potrebne kulturne, duhovne in literarne podlage za diskusijo o književni problematiki.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in k reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Ustni izpit. Pisno seminarsko delo.	Izpit 70 %, seminarsko delo 30 %.	

Reference nosilca / Lecturer's references:

- Historische Quellen in der Rolle des Narrems der historiographischen Erzählung : (Erzählsituation in der historiographischen Erzählung). V: BERNARD, Jeff (ur.), GRZYBEK, Peter (ur.), WITHALM, Gloria (ur.). *Geschichte, Kultur, Kulturgeschichte : semiotische Aspekte*, (Semiotische Berichte, Jg. 21, Nr. 2). Wien: Die Österreichische Gesellschaft für Semiotik, 1997.
- Kersnikova Elza na poti od guvernante do poslančeve žene. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], 1998, let. 46, št. 3.
- Premiki v narativnem sistemu Prešernovega Krsta pri Savici. V: PATERNU, Boris (ur.). *Prešernovi dnevi v Kranju : simpozij ob 150-letnici smrti dr. Franceta Prešerna, od 2. do 5. februarja 1999 na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju*. Kranj: Mestna občina, 2000.
- Vergleich von Prešerens Krst pri Savici und Puškins Eugen Onegin unter dem Aspekt der angewandten narrativen Strategie. *Stud. Slav. Savar.*, 2001.
- Narrativnaja strategija v poëme F. Prešerna "Kreščenje pri Savici" i v romane v stuhah A. S. Puškina "Evgenij Onegin". V: DORONINA, R. F. (ur.). *Poetičeskij mir slavianstva : obščie tendencii i tvorčeskie individual'nosti : issledovanija po slavjanskoj poezii*, (Serija "Slavica et Rossica"). Moskva: [Institut slavianovedenija RAN], 2006.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Literarne vrste in slogi v slovenski književnosti 19. stoletja
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Jožica Čeh Steger, hab.: slovenska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

1. Razvoj literarnih vrst in slogov v slovenski književnosti 19. stoletja.
2. Konstituiranje lirike, zametki pripovedne proze (vzgojno-poučna, folklorno-romantična) in nerazvitost dramskih zvrsti v prvi polovici 19. stoletja.
3. Duhovnozgodovinske in estetske podlage slovenske romantike. Čopova in Prešernova jezikovna ter estetska izhodišča. Anakreontične in predromantične prvine v Prešernovi poeziji. Klasična romantika kot prvi razviti slog v Prešernovi poeziji. Romantični subjekt in prvine romantičnega sloga pri Stanku Vrazu.
4. Lirika, epika in dramatika v realizmu. Konstituiranje umetniške proze v drugi polovici 19. stoletja in začetki slovenskega romana.
5. Prvine romantičnega in realističnega sloga v izbranih besedilih slovenske književnosti druge polovice 19. stoletja.

Contents (Syllabus outline):

--

Temeljni študijski viri / Readings:

Matjaž Kmecl, 1981: *Rojstvo slovenskega romana*. Ljubljana: MK.
Gregor Kocijan, 1983: *Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika*. Ljubljana: MK.
- - 1992: *Romantika in realizem v slovenski književnosti*. V: Gregor Kocijan: *Med analizo in sintezo*. Maribor: Založba Obzorja. 7–30.
Boris Paternu, 1989: *Konstituiranje slovenske poezije*. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 55–72.
- - 1989a: *K tipologiji realizma v slovenski književnosti*. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 73–90
Jože Pogačnik, 1998: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS.

Cilji in kompetence:

1. Študentje spoznajo razvoj literarnih vrst in slogov v književnosti 19. stoletja.
2. Spoznajo slogovne značilnosti slovenske književnosti od Prešernove klasične romantike do romantičnih in realističnih slogovnih značilnosti v slovenski književnosti druge polovice 19. stoletja.
3. Seznanijo se z recepcijo evropskih literarnih tokov v slovenski književnosti in njeno vezanostjo v nacionalne, socialne in moralne funkcije.
4. Spoznajo izbor literarnih del in se usposobijo za prepoznavanje romantičnih in realističnih slogovnih prvin v slovenski književnosti 19. stoletja.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:

1. Študentje razumejo logiko razvoja literarnih vrst in slogov v književnosti 19. stoletja.
2. Sposobni so na izboru konkretnih besedil prepoznati posamezne slogovne prvine v slovenski književnosti 19. stoletja

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Analitično in sintetično mišljenje, občutek za estetske in etične vrednote, sposobnost določitve problema in teoretične obravnave.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja

Predavanje.
Seminar.
Delo z besedili.

Learning and teaching methods:**Načini ocenjevanja:**

Delež (v %) /

Weight (in %) **Assessment:**

Ustni izpit.	60 %	
Pisna naloga.	20 %	
Aktivno sodelovanje v seminarju.	20 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

- ČEH STEGER, Jožica. *Ekspresionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914-1923*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 69). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2010. 221 str. ISBN 978-961-6656-46-7. [COBISS.SI-ID 65327105]
- ČEH STEGER, Jožica. Med avtobiografijo in avtobiografsko prozo : Cankarjevo Moje življenje in Majcnovo Detinstvo. V: KORON, Alenka (ur.), LEBEN, Andrej (ur.). *Avtobiografski diskurz : teorija in praksa avtobiografije v literarni vedi, humanistiki in družboslovju*, (Studia litteraria). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011, str. 235-246. [COBISS.SI-ID 18550792]
- ČEH STEGER, Jožica. Pavlov prispevek k evropski recepciji Ivana Cankarja. V: GADÁNYI, Károly (ur.), JESENŠEK, Marko (ur.). *Az igaz tanár üzenete : Pável Ágoston születésének 125. évfordulója tiszteletére : s spoštovanjem ob 125. obletnici rojstva Avgusta Pavla*, (Bibliotheca Slavica Savariensis, tom. 12). Szombathely: [s. n.], 2011, str. 35-46. [COBISS.SI-ID 18681864]
- ČEH STEGER, Jožica. Vaški in mestni prostori v Potrčevi prozi. V: NOVAK-POPOV, Irena (ur.). *Vloge središča: konvergenca regij in kultur*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 21). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 180-188. [COBISS.SI-ID 17904904]
- ČEH STEGER, Jožica. Vstop Ivana Dornika v ekspresionistično paradigmo. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2009, letn. 57, št. 3, str. [438]-450. [COBISS.SI-ID 40409698]

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Literarnoteoretične smeri in discipline
Subject Title:	

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: doc. dr. Darja Pavlič, hab.: primerjalna književnost

Jeziki / Predavanja / Lecture: slovenščina
Languages: Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: Prerequisites:

Jih ni.

Vsebina:

Predmet predstavi izbrana poglavja iz zgodovine literarne teorije od antičnih poetik do sodobnega stanja stroke, ki jo zaznamuje metodološki pluralizem. Obravnavane so nekatere ključne teorije iz obdobja poetik in estetik (npr. Aristotelova teorija tragedije, Kvintilijanov nauk o tropih in figurah, nauk o treh literarnih vrstah) ter razvoj stroke v 20. stoletju (tekstualizem in historizem). Predstavljene so glavne literarnoteoretične discipline (ontologija, fenomenologija, morfologija, aksiologija), pri čemer je največ pozornosti namenjeno morfološkim vprašanjem. Ob izbranih literarnih besedilih študent spozna glavne kategorije, ki jih uporabljamo pri analizi literarnih besedil (lirski subjekt oz. pripovedovalec, fokalizator, pripovedovanec, literarne oz. dramske osebe, dogodki, dogajalni čas in prostor, motivi, teme itd.)

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Textbooks:

Aristotel, 2005: *O pesniški umetnosti*. Ljubljana: Študentska založba.
Drago Bajt in Aleksander Skaza, 1984: *Ruski formalisti: izbor teoretičnih besedil*. Ljubljana: MK.
Umberto Eco, 1999: *Šest sprehodov skozi pripovedne gozdove*. Ljubljana: LUD Literatura.
Roman Ingarden, 1990: *Literarna umetnina*. Ljubljana: Škuc, Ziff.
Janko Kos, 2001: *Literarna teorija*. Ljubljana: DZS.
Aleš Pogačnik (ur.), 1995: *Sodobna literarna teorija: zbornik*. Ljubljana: Krtina.
Vladimir Propp, 2005: *Morfologija pravljice*. Ljubljana: Studia humanitatis.

Cilji:

Študent pozna razvoj literarne teorije od antike do sodobnosti; pozna glavne smeri in discipline stroke; seznanen se s strokovno literaturo, ki obravnava

Objectives:

posamezna vprašanja s področja literarne teorije; sposoben je samostojno študirati literarno-teoretična dela.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študent/-ka pozna ključna dela in avtorje iz zgodovine literarne teorije ter sodobno stanje stroke; pozna in zna uporabljati orodja za analiziranje, interpretiranje in vrednotenje literarnih del.
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Študent/-ka pozna temeljno literarno-teoretično terminologijo in zna samostojno analizirati pesniška, prozna in dramska besedila.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, skupinsko delo, domače naloge, samostojni študij, diskusija.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Learning and teaching methods:**Načini ocenjevanja:**

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

- Pisni izpit;	50 %	
- ustni izpit.	50 %	

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

- Grafoskop,
- LCD-projektor.

Material conditions for subject realization**Obveznosti študentov:**

- (pisni, ustni izpit, naloge, projekti)*
- Aktivno sodelovanje pri seminarjih,
 - domače naloge,
 - pisni izpit (analiza literarnega besedila),
 - ustni izpit.

Students' commitments:

- (written, oral examination, coursework, projects):*

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Metafora v književnosti
Subject Title:	

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. Vaje Tutorial	Lab. Vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. Work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: izr. prof. dr. Jožica Čeh, hab.: slovenska književnost

Jeziki / Predavanja / Lecture: slovenščina
Languages: Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

1. Metafora v teoriji (primerjalna, interakcijska, kognitivna teorija).
2. Oblike metafor (metaforični epitet, glagolska, samostalniška metafora, frazeološka metafora).
3. Tradicionalna, drzna, absolutna metafora.
4. Vloga metafore v lirskem, proznem in dramskem besedilu.
5. Analiza metafore in določitev njene slogovne vloge v izbranih besedilih iz slovenske književnosti.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Textbooks:

Aristoteles, 1982: *Poetika*. Ljubljana: CZ.
Jožica Čeh, 2001: Uvod. V: Jožica Čeh: *Metaforika v Cankarjevi kratki pripovedni prozi*. Maribor: Slavistično društvo. 14–37.
- - 2005: Pogledi na metaforo. *JiS* 50/3–4. 75–86.
Zjena Čulić, 2003: *Čovjek, metafora, spoznaja*. Split: Književni krug.
Hugo Friedrich, 1972: *Struktura moderne lirike*. Ljubljana: CZ.
Božidar Kante, ur., 1998: »Kaj je metafora?« Ljubljana: Krtina.
Ante Stamać, 1978: *Teorija metafore*. Zagreb: Globus.

Cilji:

1. Študenti se seznani s teoretičnimi pogledi na metaforo.
2. Spoznajo oblike in tipe metafor ter njihovo vlogo v zvrstno različnih literarnih besedilih.
2. Usposobijo se za analizo in interpretacijo metafore v književnem besedilu.

Objectives:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študentje razumejo teoretične poglede na metaforo.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Obvladajo analizo in interpretacijo metafore v književnem besedilu. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Sposobnost postavitve in razrešitve problema, razvijanje občutka za estetske vrednote.	Transferable/Key Skills and other attributes:
--	---

Metode poučevanja in učenja:
Learning and teaching methods:

Predavanje. Seminarske vaje. Delo z besedilom, analiza, interpretacija.	
---	--

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Ustni izpit.	60 %	
Pisna vaja.	20 %	
Aktivno sodelovanje pri seminarskih vajah.	20 %	

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

Grafoskop in računalnik z možnostjo projiciranja.

Material conditions for subject realization**Obveznosti študentov:**
Students' commitments:

<i>(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)</i>	<i>(written, oral examination, coursework, projects):</i>
Ustni izpit. Študij literature in virov. Aktivno sodelovanje pri seminarskih vajah (delo z besedilom). Pisna vaja iz analize metafore v izbranem književnem besedilu.	

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Metode literarnega raziskovanja
Subject Title:	

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: doc. dr. Darja Pavlič, hab.: primerjalna književnost

Jeziki / Predavanja / Lecture: slovenščina
Languages: Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Vsebina:

Predmet predstavi različne tipologije metod, ki se uporabljajo pri raziskovanju literarnih del (npr. splošne in posebne metode, notranji in zunanji pristop; imanentne in transcendentne metode). Obravnavane so različne znanstvene (npr. zgodovinska, psihološka, sociološka) in filozofske metode (npr. eksistencializem, strukturalizem in poststrukturalizem, dekonstrukcija). Posebna pozornost je namenjena tistim metodam, ki so se najbolj uveljavile v slovenskem prostoru (biografska metoda, duhovno-zgodovinska metoda, interpretacija, intertekstualnost), predstavljen je sodobni metodološki pluralizem. Posamezne metode so obravnavane tako, da se študent/-ka seznani s študijami, ki ilustrirajo njihovo uporabnost.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Textbooks:

Darja Pavlič, 1979: *Pozitivizem v literarni vedi*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 5).
- - 1991: *Hermenevtika in literarna veda*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 37).
Marko Juvan, 2000: *Intertekstualnost*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 45).
Janko Kos, 1988: Uvod v metodologijo literarne vede. *Primerjalna književnost* 11/1988, 1. 1–17.
Darja Pavlič, 2003: *Funkcije podoba v poeziji K. Koviča, D. Zajca in G. Strniše*. Maribor: Zora.
Tomo Virk, 1991: *Duhovna zgodovina in literarna veda*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 34).
- - 2003: *Moderne metode literarne vede in njihove filozofsko teoretske osnove: metodologija 1*. Ljubljana: FF, Oddelek za primerjalno književnost in literarno teorijo.

Cilji:

Študent poglobi svoje literarno-teoretično znanje, spozna različne metode proučevanja literarnih del ter njihovo tematiko. Seznani se zlasti s tistimi metodami, ki so se najbolj uveljavile v slovenski

Objectives:

literarni vedi. Pozna strokovno literaturo, ki se ukvarja z vprašanji metodologije, in študije, v katerih so uporabljene različne metode.	
Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Znanje in razumevanje: Študent pozna različne metode literarnega raziskovanja, zna jih prepoznati ob prebiranju strokovne literature, razume njihovo uporabnost in razvija sposobnost za njihovo samostojno uporabo. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študent nadgradi svoje sposobnosti za analiziranje in interpretiranje literarnih del; zna samostojno študirati zahtevnejša literarno-teoretična dela in uporabljati različne metode raziskovanja.	Knowledge and Understanding: Transferable/Key Skills and other attributes:
Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:
Predavanja, skupinsko delo, samostojni študij, seminarska vaja, predstavitev seminarske vaje, diskusija.	
Načini ocenjevanja:	Assessment:
Delež (v %) / Weight (in %)	
Ustni izpit.	100 %
Materialni pogoji za izvedbo predmeta :	Material conditions for subject realization
- Grafoskop, - LCD-projektor.	
Obveznosti študentov:	Students' commitments:
(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)	(written, oral examination, coursework, projects):
- Seminarska vaja, - aktivno sodelovanje pri seminarskih vajah, - ustni izpit.	

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Mladinska književnost
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Dragica Haramija, hab.: mladinska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

- Vpogled v predmet, sorodne discipline in razmerja med njimi. Uporabnost predmeta in aplikacije.
- Literarno-zgodovinski pregled svetovne in slovenske mladinske književnosti.
- Razvoj slovenske mladinske poezije.
- Razvoj slovenske mladinske proze.
- Razvoj slovenske mladinske dramatike.
- Književne vrste v mladinski književnosti: lirska poezija, epska poezija, kratke prozne vrste, daljše prozne vrste, komedija, žaloigra.
- Bralni razvoj otroka.
- Spodbujanje branja profesionalnih in neprofesionalnih posrednikov.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Bruno Bettelheim, 1999: *Rabe čudežnega. O pomenu pravljic*. Ljubljana: Studia humanitatis.
- Dragica Haramija, 2009: *Sedem pisav: opusi sedmih sodobnih slovenskih mladinskih pisateljev*. Maribor: Mariborska knjižnica, Pedagoška fakulteta.
- Igor Saksida, 1998: *Slovenska mladinska dramatika*. Maribor: Obzorja.
- Viri: izbrana mladinska poezija, proza in dramatika; seznam, dostopen na Oddelčni spletni strani (približno 40 knjig).

Cilji in kompetence:

Spoznati književne zvrsti in vrste v mladinski književnosti. Obvladati značilnosti pomembnejših književnih vrst, ki so hkrati najpogostejše pri branju v tretji triadi osnovne šole in na začetku srednješolskega izobraževanja (lirska pesem, kratka fantastična in realistična zgodba, fantastična pripoved, mladinski roman). Uporabiti znanje o bralnem razvoju na populaciji mladostnikov.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:
Znanje in razumevanje mladinske književnosti s poudarkom na spodbujanju branja študentov (študenti se za seminarje pripravljajo aktivno, prebrati morajo književno delo, za katerega se dogovorimo). Zmožnost interpretacije književnih besedil.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost samostojnega in avtonomnega delovanja na področju mladinske književnosti in širše spodbujanje bralne kulture.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Interpretacija knjig s področja mladinske književnosti. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Pisni izpit.	100 %	Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

- Dragica Haramija, 2009: *Sedem pisav: opusi sedmih sodobnih slovenskih mladinskih pisateljev*. Maribor: Mariborska knjižnica, Pedagoška fakulteta.
- Dragica Haramija, 2009: *Slovensko-hrvaške vezi v sodobni mladinski prozi*. Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti (Zora; 65).
- Dragica Haramija, 2000: *Slovenska realistična avanturistična mladinska proza*. GIZ GTP: Videm pri Ptujju.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Narečno slovaropisje
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Mihaela Koletnik, hab.: slovenski knj. jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina
Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Uvod v slovaropisje: opredelitev vede, temeljni pojmi, tipologija, izdelava in uporaba slovarjev ter slovarsko urejenih priročnikov.
2. Zgradba slovarskega gesla: temeljni razdelki, obvezne in neobvezne sestavine, označevanje, medgeselsko povezovanje.
3. Slovenska slovaropisna tradicija: tipologija in tipografija slovarskih gesel, ustaljeni postopki prikaza slovarskih podatkov.
4. Narečno slovaropisje: posebnosti makro- in mikrostrukture, vrste narečnih slovarjev, opredelitev narečnega besedja, razmerje med jezikovnostrukturnim opisom in slovarjem.
5. Zgodovina slovenskega narečnega slovaropisja (od Registra v Dalmatinovi Bibliji do danes), razčlemba slovenskih narečnih slovarjev.

Contents (Syllabus outline):

--

6. Postopek uslovarjenja narečnega gradiva:
priprava iztržkov iz zvočnega zapisa
narečnega besedila, izdelava geslovnika,
zasnova geselskega članka.

Temeljni študijski viri / Readings:

Stanislaus Hafner, Erich Prunč (ur.), 1980: *Lexikalische Inventarisierung der slowenischen Volkssprache in Kärnten: Grundsätzliches und Allgemeines*, Graz: Institut für Slawistik der Universität Graz.

Karmen Kenda-Jež, Peter Weiss, 1999: Posebnosti (slovenskega) narečnega slovaropisja, *Seminar slovenskega jezika, literature in kulture: Zbornik predavanj* 35, Ljubljana: Filozofska fakulteta. 27–46.

- - 2002, Skladenjski podatki v (slovenskem) narečnem slovarju, *Jezikoslovni zapiski* 8. 47–60.

Sidney I. Landau, 1991: *Dictionaries: The Art and Craft of Lexicography*, Cambridge idr.: Cambridge University Press.

Peter Weiss, 1998: *Slovar govorov Zadrenke doline med Gornjim Gradom in Nazarjami: Poskusni zvezek (A–H)*, Ljubljana; ZRC SAZU, Založba ZRC.

- - 2000: Označevanje v slovenskih narečnih slovarjih, *Jezikoslovni zapiski* 6. 27–44.

- - 2003: Uvod v (slovenski) narečni slovar, *Jezikoslovni zapiski* 9.1. 49–61.

Cilji in kompetence:

Cilji tega predmeta so:

- seznaniti študente z osnovami (narečnega) slovaropisja, ozavestiti razlike med slovarji knjižnega jezika in drugozvrstnimi slovarji, med uslovarjenjem govorjene in pisane besede;
- vzpostaviti povezavo med teoretičnim slovaropisnim znanjem in stanjem slovenskega (narečnega) slovaropisja;
- pripraviti študente na samostojno slovarsko delo.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje

Po opravljenem izpitu bo študent:

- prepoznaval vrste (narečnih) slovarjev ter znal določiti njihovo zgradbo in oceniti ustreznost sestave geselskega članka;
- znal uporabljati slovarska dela in jih izrabljati za narečno jezikovno razčlembi;
- obvladal osnovna pravila za sestavo geselskih člankov in jih znal uporabiti pri razčlembi narečnega besedila.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Zmožnost sestave poljubne slovarske urejene zbirke besedja po slovaropisnih načelih.
- Uporaba pridobljenega znanja pri slovarski razčlembi drugih govorjenih jezikovnih zvrsti.
- Zmožnost izrabe narečnih slovarjev kot vira

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

za študij dialektologije in jezikovne zgodovine.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, seminarske vaje in domače naloge.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

- Aktivno sodelovanje na predavanjih,
- seminarske vaje,
- domače naloge,
- pisni izpit.

10 %
20 %
10 %
60 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. KOLETNIK, Mihaela. Prekmursko lončarsko izrazje. *Zb. soboš. muz.*, 2009, [Št.] 13-14, str. 7-21. [COBISS.SI-ID 17426696]
2. KOLETNIK, Mihaela. Traces of interlingual contacts in Prekmurje agricultural terminology. *Dialectologia*, 2010, 4, str. 47-66, ilustr. <http://www.publicacions.ub.es/revistes/dialectologia4/>. [COBISS.SI-ID 17428232]
3. KOLETNIK, Mihaela. Prekmurje agricultural terminology in the Dolinsko region. *Slavia Centralis*, 2010, letn. 3, št. 1, str. 18-34, ilustr. [COBISS.SI-ID 252026880]
4. KOLETNIK, Mihaela. *Slovenskogoriško narečje*, (Zbirka Zora, 12). Maribor: Slavistično društvo, 2001. 323 str., zvd. ISBN 961-6320-04-1. [COBISS.SI-ID 46421761]
5. KOLETNIK, Mihaela. *Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 60). V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2008. 258 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-28-3. [COBISS.SI-ID 61907201]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Oblikoslovje
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Melita Zemljak Jontes, hab.: slovenski jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Študent mora poznati osnovne pojme jezikoslovja in sistematičnost jezikovnih ravnin.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

Oblikoslovje – splošno, umestitev v jezikovni sistem.
Besedne vrste – pregled po posameznih besednih vrstah.
Morfematika – pojem morfema, pomen slovničnih morfemov.
Oblikoslovne kategorije.
Oblikoslovna paradigmatica (oblikospreminjevalni in oblikotvorni vzorci).
Besedne vrste v razmerju do stavčnih členov.
Stilistika oblikoslovnih prvin.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

Slovenski pravopis. Ljubljana: ZRC SAZU, 87–108.

Jože Toporišič, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba.

-- 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja Maribor, 235–462.

-- 2003: *Oblikoslovne razprave*. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.

Cilji in kompetence:

Študentje se seznaniijo z oblikoslovjem kot eno izmed jezikovnih ravnin in z njeno umestitvijo v jezikovni sistem. Spoznajo sistemsko urejenost jezika po posameznih besednih vrstah in njihovo razmerje do stavčnih členov. Usvojijo pojem morfema in njegove povezave z oblikoslovno paradigmatico.

Objectives and competences:

[illegible]

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje poznajo oblikoslovno ravnino kot del splošnega jezikovnega ustroja. Poznajo sistemsko urejenost in paradigmatiko posameznih besednih vrst vključno z njihovo morfološko strukturo in povezavo s skladensko ravnino. Razumejo stilistične razlike oblikoslovnih prvin ter jih znajo uporabiti v različnih izraznih položajih. Študentje so na praktičnem primeru oblikoslovne analize besedila sposobni prikazati obvladovanje usvojenega znanja.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Usvojitev znanja oblikoslovnih kategorij, besednih vrst, njihove morfemske strukture ter povezave oblikoslovne ravnine s skladenjsko je nujno za razumevanje in usvajanje skladenjskih zakonitosti slovenskega knjižnega jezika.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Aktivno sodelovanje v seminarju.
Seminarska vaja.
Pisni izpit.
Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

--	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMPLJAK JONTES, Melita. Narečne značilnosti v izbranih besedilih Božidarja Raiča. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n.v. 44, št. 1/2, str. 179-205. [COBISS.SI-ID 16132872]

ZEMPLJAK JONTES, Melita. Jurij Dalmatin - govorec in pisec (tudi) posavskega narečja. *Stati inu obstatu*, 2011, [Št.] 13/14, str. 80-97. [COBISS.SI-ID 18769928]

ZEMPLJAK JONTES, Melita. *Trajanje glasov štajerskega zabukovškega govora : instrumentalno-slušna analiza*, (Zbirka Zora, št. 30). Maribor: Slavistično društvo, 2004. 343 str., ilustr. ISBN 961-

6320-24-6. [COBISS.SI-ID 53888001]

ČERNELIČ KROŠELJ, Alenka, PAHOR, Daša, ZEMLJAK JONTES, Melita. *Adam Bohorič, Jurij Dalmatin in Krško* = [*Adam Bohorič, Jurij Dalmatin and Krško*, (Zbirka K mestu K., št. 4). Krško: Valvasorjev raziskovalni center: = Valvasor's Research Centre, 2006. 99 str., ilustr. ISBN 961-91303-3-2. [COBISS.SI-ID 226772480]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Oblikovanje enotne knjižne norme v 19. stoletju
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Diplomski študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Marko Jesenšek, hab.: slovenski jezik

Jeziki /

Predavanja / Lecture:

slovenščina

Languages:

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

1. Slovenski knjižni jezik in zaton pokrajinskih različic v prvi polovici 19. stoletja – dve normi slovenskega knjižnega jezika: osrednje- in vzhodnoslovenska (alpska in panonska jezikovna baza) ter njuno medsebojno približevanje, prepletanje in prevzemanje v prvi polovici 19. stoletja; pokrajinske knjižne norme: prekmurski knjižni jezik (vzroki za nastanek prekmurske knjižnega jezika, razmerje do kajkavščine in osrednjeslovenščine), vzhodnoštajerska (Parhamerjev katekizem, Svetourbanska akademija, Primic, Dajnkov poskus normiranja vzhodnoštajerske slovenske panonske jezikovne različice), koroška (Gutsman, Primic, Matija Majar Ziljski) in primorska (cerkveno slovstvo in jezik katekizmov v Videmski nadškofiji) jezikovna različica; program Zedinjene Slovenije in izenačitev jezikovnega vprašanja z nacionalnim; Kopitarjev in Čopov

Contents (Syllabus outline):

Empty box for content

(osrednjeslovenski) jezikovni koncept ter vloga Kranjske Čbelice; Slomšek in Murko proti Dajniku; abecedni nemir, dajničica, metelčica, bohoričica in odločitev za latinico; razvoj publicistike in vloga Bleiweisovih Novic pri oblikovanju enotne slovenske knjižne norme; prevajanje Deželnega in Državnega zakonika; nove oblike in poenotenje slovenske knjižne norme; vloga ilirizma, nato še levstikovanje, tj. arhaizacija in slavizacija slovenskega jezika, in stagnacijsko obdobje v razvoju slovenskega knjižnega jezika v drugi polovici 19. stoletja). 2. Novoslovenščina v drugi polovici 19. stoletja (razvoj novejšje slovenske pisave in Levčev pravopis).	
--	--

Temeljni študijski viri / Readings:

Marko Jesenšek (ur.), 2004: *Besedoslovne lastnosti slovenskega knjižnega jezika in narečij*. Maribor: Slavistično društvo (ZORA 28).

-- 2005: Nastanek in razvoj prekmurskega knjižnega jezika. *Slavistična revija*.

Martina Orožen, 1996: *Oblikovanje enotnega slovenskega knjižnega jezika v 19. stoletju*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Breda Pogorelec, 1973: Delež Koroške pri procesu ustaljevanja slovenskega knjižnega jezika v 19. st. *SSJLK* IX. 71-81.

Bernard Rajh, 2002: *Od narečja do vzhodnoslovenskega knjižnega jezika*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 19).

Jože Toporišič, 2002: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja.

Jože Toporišič (ur.), 1981: *Anton Breznik, Jezikoslovne razprave*.

Cilji in kompetence:

1. Študenti se seznanijo z neenotnostjo slovenskega knjižnega jezika in poenotenjem knjižne norme sredi 19. stoletja.
2. Predmet prispeva k usvajanju razlik med osrednje- in vzhodnoslovensko knjižno različico in zavedanju o dveh različnih slovenskih knjižnih normah, obstajajočih v slovenskem alpskem in panonskem jezikovno-geografskem prostoru.
3. Študenti pridobijo znanje o oblikovanju slovenske knjižne norme v 19. stoletju, seznanijo se z odnosom do jezika v t. i. Pomladi narodov in spoznajo pomen jezika in jezikovne enotnosti pri nastajanju nacionalne države.
4. Jezik kot državotvorni element; jezikovna dinamika 19. stoletja kot napoved dogodkov v Sloveniji s konca 20. stoletja

Objectives and competences:

--

(jezikovno vprašanje se izenači s političnim, jezikovna enotnost /samostojnost/ je pogoj za politično osamosvojitev in samostojno državnost).

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študent pozna jezikovne okvire, ki so v Pomladi narodov povzročile narodnostno zavedanje in prizadevanje za nacionalno prebujanje v Avstro-Ogrski; navede vse pomembne jezikovne dogodke prve polovice 19. stoletja, ki so povzročili nacionalno prebujenje; pozna avtorje in nosilce takih jezikovnih idej; razume zakonitosti, ki so privedle do poenotenja slovenske knjižne norme, procese poenotenja in razmerja med različnimi knjižnimi različicami; razume in razloži (jezikovno) povezanost v slovenskem geografskem prostoru – model izenačenja jezikovnega in nacionalnega/političnega vprašanja iz 19. stoletja sooči z dogodki na Slovenskem konec 20. stoletja in določi jezik kot enega izmed temeljnih državotvornih elementov; kritično ovrednoti položaj slovenskega jezika po Pomladi narodov in predstavi razkorak med teorijo in prakso »novoslovenščine« v drugi polovici 19. stoletja (refleksija na razumevanja sodobnih jezikovnih razmer).

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Študent uporablja domačo in tujo literature pri zbiranju in interpretiranju podatkov iz zgodovine slovenskega jezika 19. stoletja, kritično analizira različne jezikovne koncepte in dela sinteze, ki so uporabne za sodobno jezikovno politiko in načrtovanje; (refleksija na enačbo: jezikovna enotnost je pogoj za nacionalno samostojnost).

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, delo v skupinah, individualne naloge, kviz, filmi.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Domače naloge.	40 %	
Aktivno sodelovanje na predavanjih.	20 %	
Ustni izpit.	40 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

11. JESENŠEK, Marko. Slovene standard language between the centre and the periphery. *Stud. slav. Acad. Sci. Hung. = Studia Slavica Hung.*, 2010, vol. 55, no. 2, str. 279-287, doi: [10.1556/SSlav.55.2010.2.13](https://doi.org/10.1556/SSlav.55.2010.2.13). [COBISS.SI-ID [18070280](#)]
12. JESENŠEK, Marko. Dvojnični razvoj slovenskega jezika v alpskem in panonskem jezikovnem okolju = The Slovene language duality development in the Alpine and Pannonian linguistic environment. *Stud. slav. (Ostrava)*, 2011, 15, str. 193-201. [COBISS.SI-ID [18847240](#)]
13. JESENŠEK, Marko. *The Slovene language in the Alpine and Pannonian language area : the history of the Slovene language*. Kraków: Universitas, 2005. 365 str. ISBN 83-242-0577-2. [COBISS.SI-ID [13984520](#)]
14. JESENŠEK, Marko. *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*, (Zora, 33). Maribor: Slavistično društvo, 2005. 235 str. ISBN 961-6320-27-0. [COBISS.SI-ID [55373057](#)]
15. JESENŠEK, Marko. *Prekmuriana : fejezetek a szlovén nyelv történetéből*, (Opera Slavica Budapestinensia, Linguae Slavicae). Budapest: Balassi kiadó, cop. 2010. 229 str. ISBN 978-963-506-846-3. [COBISS.SI-ID [18293000](#)]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Od pridige do kratke proze
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

izr. prof. dr. Blanka Bošnjak, hab.: slovenska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**
Vaje / Tutorial:

slovenščina

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Na osnovi poznavanja pojmov iz starejše slovenske književnosti do l. 1800 (še posebej s področja pridigarske prakse) se pri tem predmetu vsebine nadgrajujejo in povezujejo s slovensko kratko pripovedno prozo 19. in 20. stoletja v smislu literarnih referenc (metaliterarni govor, citati struktur, stilizacija, empirični citati, aluzija, izposoje) in različnih oblik kratke proze npr. anekdote, novele ...
2. Ob tem bo podrobneje predstavljena še klasifikacija načinov medbesedilnega sklicevanja, ki ga predstavljata skupini citatnih figur in citatnih zvrsti na jezikovni in besedilni ravni, in jo povezujemo s strukturo pridige in kratke proze.
3. Sledi interpretacija posameznih pridig in slovenske kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja v smislu intertekstualnosti.

Contents (Syllabus outline):

--

Temeljni študijski viri / Readings:

- *Čas kratke zgodbe: antologija slovenske kratke zgodbe*, 1998. (Ur. Tomo Virk). Ljubljana: Študentska organizacija Univerze, Študentska založba. (Zbirka Beletrina).
- Marko Juvan, 1987: Dialog literature z literaturo ali kaj so literarne reference. *Problemi. Literatura* 25/1. 99–111.
- -- 2000: *Intertekstualnost*. Ljubljana: DZS.
- Matjaž Kmecl, 1975: *Od pridige do kriminalke ali o meščanskih začetkih slovenske pripovedne proze*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Gregor Kocijan, 1983: *Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika*. Ljubljana: DZS.
- -- 1996: *Kratka pripovedna proza v obdobju moderne: literarnozgodovinska študija*. Ljubljana: Znanstveni inštitut filozofske fakultete.
- *Starejša slovenska nabožna književnost*, 1997. (Izbral in spremna besedila napisal Igor Grdina). Ljubljana: DZS. (Klasje; 4).

Cilji in kompetence:

1. Pridigarska praksa in pridigarska besedila starejše slovenske književnosti do l. 1800.
2. Struktura kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja.
3. Literarne reference (metaliterarni govor, citati struktur, stilizacija, empirični citati, aluzija, izposoje).
4. Klasifikacija načinov medbesedilnega sklicevanja, ki ga predstavljata skupini citatnih figur in citatnih zvrsti na jezikovni in besedilni ravni.
5. Intertekstualno povezovanje strukture pridige in kratke proze, tudi na ravni različnih oblik kratke proze, npr. anekdote, novele ...
6. Interpretacija posameznih pridig in slovenske kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja v smislu intertekstualnosti.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

- Znanje in razumevanje:
- Zmožnost razumevanja in poznavanje pridigarske prakse in pridigarskih besedil starejše slovenske književnosti do l. 1800.
 - Zmožnost razumevanja in poznavanje strukture kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja.
 - Zmožnost razumevanja in poznavanje literarnih reference (metaliterarni govor, citati struktur, stilizacija, empirični citati, aluzija, izposoje).
 - Zmožnost razumevanja in poznavanje klasifikacije načinov medbesedilnega sklicevanja.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

- Zmožnost razumevanja in poznavanje strukture pridige in kratke proze v kontekstu intertekstualnega povezovanja tudi preko različnih oblik kratke proze, npr. anekdote, novele ... - Zmožnost izvajanja interpretacije posameznih pridig in slovenske kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja v smislu intertekstualnosti. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: 1. Poznavanje in povezovanje vedenj s področja pridigarske prakse in pridigarskih besedil starejše slovenske književnosti do l. 1800 ter strukture kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja s pomočjo literarnih referenc kakor tudi načinov medbesedilnega sklicevanja. 2. Veščina interpretiranja posameznih pridig in slovenske kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja v smislu intertekstualnosti in pojavljanja različnih oblik kratke proze, npr. anekdote in novele v pridigi.	Transferable/Key Skills and other attributes:
--	--

Metode poučevanja in učenja:

- *Poučevanja:* znanstvene metode: historična, formalnoanalitična, primerjalna in interpretacijska metoda.
- *Učenja:* formalnologične metode - analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.

Learning and teaching methods:

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Ustni izpit.	100 %	
--------------	-------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Diskurzivne prvine v izbranih Trubarjevih predgovorih in pismih. *Slavia Centralis*, 2008, letn. 1, št. 1, str. 63-72. [COBISS.SI-ID 16836872]

BOŠNJAK, Blanka. Vodnikovo prozno delo. *Jez. slovst. (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], 2010, letn. 55, št. 1/2, str. 61-75. [COBISS.SI-ID 43842402]

BOŠNJAK, Blanka. Kratka potopisna besedila Prežihovega Voranca = The short travelogue texts of Prežihov Voranc. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 63-76. [COBISS.SI-ID 18431240]

BOŠNJAK, Blanka. Tematizacija nasilja v izbrani sodobni slovenski kratki prozi. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2010, letn. 58, št. 4, str. 475-487. [COBISS.SI-ID 44404834]

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Osnove eksperimentalne fonetike
Subject Title:	

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: doc. dr. Melita Zemljak Jontes, hab.: slovenski jezik

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Predznanje (slovenske) fonetike; osnovno računalniško znanje dela s programi.

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

Pojem fonetike z različnih vidikov preučevanja (artikulacijska ali izgovorna, akustična ali slušna; ušesna, eksperimentalna).
Zgodovinski oris eksperimentalne fonetike.
Temeljni pojmi akustične fonetike (zvok, valovanje, ton, zven, šum, pok; osnovna frekvenca in harmonske frekvence; jakost (decibel) in glasnost (fon); zaznavni vidik frekvence (bark, mel); tonska višina).
Metodologija preučevanja glasovnega gradiva (terensko delo: postavitve v prostoru in okolica, mikrofoni, snemalna naprava itd.) ter ustrezno ravnanje s posnetki (morebitna digitalizacija, obdelava, hranjenje).
Programi za digitalno analizo govora (izbor).
Digitalizacija govora.
Razmejevanje (segmentacija) (narečnih) glasov.
Označevanje (labeliranje) glasov v spontanem (narečnem) govoru.
Pisave za zapis (narečnih) glasov.
Spektrografiranje ((narečnih) samoglasnikov in soglasnikov).

Temeljni študijski viri / Textbooks:

France Bezljaj, 1939: *Oris slovenskega knjižnega izgovora*. Ljubljana: Učiteljska tiskarna.
Peter Ladefoged, 2003: *Phonetic data analysis: An introduction to fieldwork and instrumental techniques*. Malden [...]: Blackwell Publishing (poglavja 4, 5, 6).
Ilse Lehiste, 1961: The Phonemes of Slovene. *International Journal of Slavic Linguistics*. 48–66.
Peter Jurgec, Melita Zemljak Jontes, 2006: Metodologija preučevanja glasovnega gradiva. Maribor: *Diahronija in sinhronija v dialektoloških raziskavah*, Zora 41. 303–309.
Tatjana Srebot - Rejec, 1988: *Word Accent and Vowel Duration in Standard Slovene: An Acoustic and*

Linguistic Investigation. München: Verlag Otto Sagner, XX.
 Jože Toporišič, 1975: Formanti slovenskega knjižnega jezika. *Slavistična revija* 23/2. 153–196.
 Melita Zemljak, 2002: Problematika meritev trajanj narečnih glasov. Maribor: *Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika*, Zora 18. 61–70.

Cilji:

Študentje se seznanijo z različnimi vidiki preučevanja fonetike s poudarkom na eksperimentalni fonetiki. Usvojijo temeljne pojme akustične fonetike, metodologijo preučevanja glasovnega gradiva in njegove digitalizacije. Spoznajo izbrane programe za digitalno analizo govora ter usvojijo razmejevanje (segmentacijo) in označevanje (labeliranje) glasov. Študentje usvojijo osnove spektrografiranja glasov. Seznanijo se z razlikami in podobnostmi dela s knjižnimi in narečnimi glasovi.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje podrobneje poznajo eksperimentalno fonetiko in temeljne pojme akustične fonetike. Obvladajo delo z izbranimi računalniškimi programi za digitalno analizo govora. Na podlagi tega znajo govorno gradivo obdelati od faze snemanja do digitalizacije in same analize (označevanje in spektrografiranje glasov).

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Pridobljeno metodološko, eksperimentalno in akustično znanje je nujno potrebno za pripravo diplomskega dela s področja fonetike knjižnega in/ali narečnega govora.

Metode poučevanja in učenja:

Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo.

Načini ocenjevanja:

Aktivno sodelovanje na predavanjih in pri seminarских vajah.
 Seminarска vaja.
 Pisni izpit.

Delež (v %) /
 Weight (in %)

20 %
 20 %
 60 %

Objectives:

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Learning and teaching methods:

Assessment:

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

Prenosni računalnik, projektor, zvočniki; potrebna specialna računalniška programska oprema. Stacionarni računalniki v računalniški učilnici. Kasetofon, minidisk, CD/DVD-predvajalnik.

Material conditions for subject realization

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

Študij predpisane literature.
 Delo na terenu (zbiranje gradiva).
 Domače naloge (analiza gradiva, poročanje o rezultatih analize). Aktivno sodelovanje na predavanjih in pri seminarских vajah.
 Seminarска vaja.
 Pisni izpit.

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Poetika slovenske pripovedne proze 19. stoletja
Subject Title:	

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program 1. stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki /	Predavanja / Lecture:	slovenščina
Languages:	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Vsebina:

Vsebina predmeta, prvič, sledi glavnim poetološkim premikom, ki so se odvijali na področju slovenske pripovedne proze 19. stoletja, ter posledicam, ki jih je ta dinamika pustila na drugih področjih obravnavanega korpusa. Bistvena za koncept tega predmeta je izbira poglavij, zato ker je mogoče le tako oblikovati problemsko celovit pristop.

1. Definicija pojma poetika.
2. Pridržni narativni vzorci in prenos krištofšmidovskega modela.
3. Prvi slovenski roman.
4. Zvrstni in žanrski vidik proze.
5. Pojavljanje realistične poetike.
6. Vplivi narodnokonstruktivne ideje na poetiko slovenske pripovedne proze 19.stol.
7. Funkcionalne razlike med dolgo in kratko slovensko pripovedno prozo 19. stol.

Študij predmeta bo argumentirano pokazal, da je slovenska književnost v določenem trenutku oživila procese zahodnoevropskega literarnega kroga, spet drugač aktualizirala družbeno, tudi politično dogajanje doma.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Textbooks:

Kmec Matjaž, 1981: *Rojstvo slovenskega romana*. Ljubljana: MK.
Paternu Boris, 1974: *Pogledi na slovensko književnost*. Ljubljana: Partizanska knjiga. (ustrezna poglavja).
Pogačnik Jože, 1998: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS. (ustrezna poglavja)

Cilji:

Objectives:

Glavni namen predmeta je argumentirano slediti literarnim procesom, ki so se odvijali v slovenski pripovedni prozi v 19. stol. Tukaj gre zlasti za definicijo in razumevanje določenih tradicionalnih pripovednih in idejnih vzorcev, spodbud aktualne zahodnoevropske književne prakse ter za analizo funkcionalnih zvez z neposrednim narodnostnim in socialnim dogajanjem.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študenti bodo po opravljenih obveznostih usposobljeni za samostojno refleksijo slovenske pripovedne proze 19. stol. To pomeni, da bodo razumeli vzroke in pomene posameznih pojavov, znali bodo razložiti književne procese, prav tako bodo lahko sami analizirali literarne strukture. Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Vsebine tega predmeta odlično dopolnjujejo razumevanje slovenske književnosti 19. stol., zato je najpomembnejši prenos znotraj predmetov, ki se ukvarjajo s tem korpusom. Vsebine predmeta oblikujejo vidik, ki se ga da uporabiti tudi pri študiju literarne teorije in zgodovine.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in k reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature.

Načini ocenjevanja:

Ustni izpit.
Seminarske vaje.

Delež (v %) /
Weight (in %)

Izpit 70 %, seminarske vaje 30 %.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Learning and teaching methods:

Assessment:

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

Z avdiovizualnimi sredstvi opremljena predavalnica.

Material conditions for subject realization

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)
Ustni izpit.
Aktivna udeležba na predavanjih in seminarjih.
Pisno seminarsko delo.

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Pragmatično jezikoslovje
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Mira Krajnc Ivič, hab.: slovenski knj. jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina

Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

- Definicija/opredelitev (jezikovne) pragmatike.
- Pojem in pomen konteksta: jezikovnega: besedilo in kanal, in nejezikovnega: mentalni, socialni in fizični svet.
- Načelo sodelovanja (Grice).
- Načelo vljudnosti (Leech).
- Nanašanja zaporedja v besedilu.
- Komunikacijska spretnost (jezikovna in pragmatična zmožnost).
- Teorija govornih dejanj. Govorna dejanja po Austinu, Searlu, Kunst Gnamuševi.
- Performativ

Content (Syllabus outline):

- Olga Kunst Gnamuš, 1984: *Govorno dejanje – družbeno dejanje. Komunikacijski model jezikovne vzgoje*. Ljubljana: Pedagoški inštitut. Ustrezna poglavja.
- Jef Verschueren, 2000: *Razumeti pragmatiko*. Ljubljana: Založba *cf.
- Renata Zadavec–Pešec, 1994: *Pragmatično jezikoslovje*. Temeljni pojmi. 1. natis. Ljubljana: Pedagoški inštitut, Center za diskurzivne študije.
- Igor Ž. Žagar, 2009: *Od performativa do govornih dejanj*. Dissertationes 1. Digitalna knjižnica.
- Nenad Miščević, 1983: *John Langshaw Austin. Jezik kot dejavnost*.
- Mira Krajnc Ivič, 2010: Jezikovnopragmatične analize v slovenistiki. V: GORJANC, Vojko (ur.), ŽELE, Andreja (ur.). *Izzivi sodobnega jezikoslovja*, (Zbirka Razprave FF). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 121–135.

Študent prepozna sporočanjejski položaj in ga ustrezno ovrednoti ter glede na okoliščine oceni ustreznost, učinkovitost, efektnost besedila. Spreminja sporočanjejske okoliščine in temu ustrezno (pre)oblikuje besedilo. Ugotavlja razlike med besedili.

[illegible]

Znanje in razumevanje:
Ozavesti vedenje o razlikah med
sporočanskimi položaji, tvori in analizira nove
situacije ter vrednoti tako nastala besedila.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Pridobivanje in nadgrajevanje jezikovne
zmožnosti (slovnična pravilnost in pragmatična
ustreznost).

Knowledge and Understanding:

Individualno in skupinsko delo, delo v dvojicah
Predavanja in seminarji.

• Pisni izpit, • aktivno sodelovanje na predavanjih in v seminarju, • seminarska naloga.	60 % 15 % 25 %	Type (examination, oral, coursework, project):
--	---	--

KRAJNC IVIČ, Mira. Jezikovno-vedenjski vzorci opravičevanja v slovenščini. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2010, letn. 58, št. 1, str. [133]-147. [COBISS.SI-ID 17504264]

KRAJNC IVIČ, Mira. Poskus jezikovnopragmatične in sociolingvistične analize Borovnjakovih

Velikega katekizmusu in Duhovne hrane v primerjavi s sodobnimi priročniki za verouk. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Življenje in delo Jožefa Borovnjaka*, (Zora, 55). Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 2008, str. 218-231. [COBISS.SI-ID 16130568]

KRAJNC IVIČ, Mira. Jezikovnopragmatične analize v slovenistiki. V: GORJANC, Vojko (ur.), ŽELE, Andreja (ur.). *Izzivi sodobnega jezikoslovja*, (Zbirka Razprave FF). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2010, str. 121-135. [COBISS.SI-ID 18192648]

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Pridižni vzorci v starejšem slovenskem slovstvu
Subject Title:	

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code: X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: doc. dr. Blanka Bošnjak, hab.: slovenska književnost
Jeziki / Predavanja / Lecture: slovenščina
Languages: Vaje / Tutorial: slovenščina
Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: Prerequisites:
Jih ni.

Vsebina:

1. Stilna, idejna in motivno-tematska analiza pridig reformatorja Primoža Trubarja.
2. Stilna, idejna in motivno-tematska analiza pridig kapucina Janeza Svetokriškega.
3. Stilna, idejna in motivno-tematska analiza pridige Matije Trosta »Ena lepa inu pridna pridiga ...«.
4. Stilna, idejna in motivno-tematska analiza pridig kapucina Rogerija Ljubljanskega (Mihaela Krammerja).
5. Stilna, idejna in motivno-tematska analiza pridig jezuita Jerneja Basarja.

Contents (Syllabus outline):

--

Temeljni študijski viri / Textbooks:

Jože Pogačnik (ur.), 1971: *Reformacijsko slovstvo: izbrano delo*. Ljubljana: Mladinska knjiga. (Naša beseda).
Jože Pogačnik idr. (ur.), 1971: *Valvasor in sodobniki: izbrano delo*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
Jože Rajhman, 1986: *Trubarjev svet*. Trst: Založništvo Tržaškega tiska, Ljubljana: ADIT.
Mirko Rupel (ur.), 1991: *Sacrum promptuarium Janeza Svetokriškega*. Koper: Lipa.
Janez Svetokriški, 1969: *Pridige*. Ljubljana: Mladinska knjiga. (Kondor; 111).
Primož Trubar, 1996: *Catehismus s dveima islagama*. Faks. Ljubljana: DZS.

Cilji:

Objectives:

1. Stilna, idejna in motivno-tematska analiza pridig reformatorja Primoža Trubarja.
2. Stilna, idejna in motivno-tematska analiza pridig kapucina Janeza Svetokriškega.
3. Stilna, idejna in motivno-tematska analiza pridige Matije Trosta »Ena lepa inu pridna pridiga ...«.
4. Stilna, idejna in motivno-tematska analiza pridig kapucina Rogerija Ljubljanskega (Mihaela Krammerja).
5. Stilna, idejna in motivno-tematska analiza pridig jezuita Jerneja Basarja.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Zmožnost in poznavanje stilne, idejne in motivno-tematske analize pridig reformatorja Primoža Trubarja, kapucina Janeza Svetokriškega, pridige Matije Trosta »Ena lepa inu pridna pridiga ...«, pridig kapucina Rogerija Ljubljanskega (Mihaela Krammerja) in jezuita Jerneja Basarja.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Veščina interpretiranja ter stilne, idejne in motivno-tematske analize pridig ključnih avtorjev reformacije in baroka.

Metode poučevanja in učenja:

Metode:

- poučevanja: znanstvene metode: historična, formalnoanalitična metoda in poudarek na interpretacijski metodi,
- učenja: formalnologične metode – analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Pisni izpit.
Ustni izpit.

50 %
50 %

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Learning and teaching methods:

Assessment:

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

- Ustrezna literatura in viri.

Material conditions for subject realization

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

- Opravljene seminarske vaje;
- pisni izpit,
- ustni izpit.

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:
Course title:

Psiholingvistika

Študijski program in stopnja
Study programme and level

Študijska smer
Study field

Letnik
Academic
year

Semester
Semester

Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.
---	--	----	----

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------	---	---------------------------------------	---	-------------

30		15			135	6
----	--	----	--	--	-----	---

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Elizabeta Bernjak, hab.: slovenski knj. jezik

Jeziki /
Languages:

Predavanja /
Lecture:

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

- Opredelitev temeljnih pojmov.
- Jezik, mišljenje, besedilo.
- Pridobivanje jezikovne zmožnosti oz. razvoj govora.
- Spomin in jezik.
- Biološke podlage človekove jezikovne zmožnosti.
- N. Chomsky kot eden prvih, ki so se ukvarjali tudi s psihološko stranjo jezika.
- Udeleženec konkretnega sporočanja kot razum v družbi.
- Iskanje odgovorov na vprašanja, kot so: kako jezikovni uporabniki rešujejo dvoumnost, kakšna je vloga skladnje pri interpretaciji stavčne povedi oz. govornega odstavka.

Content (Syllabus outline):

--

Temeljni literatura in viri / Readings:

- 1 Noam Chomsky, 1989: *Znanje jezika*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- 2 Simona Kranjc, 1999: *Razvoj govora predšolskih otrok*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- 3 Jan Nuyts, 1992: *Aspects of a Cognitive-Pragmatic Theory of Language*. On Cognition, Functionalism, and grammar. amsterdam, philadelphia: john benjamins publishing company.
- 4 Steven Pinker, 1994: *The Language Instinct*. New York: William Morrow.
- 5 Karmen Teržan Kopecky, 2001: *Psihološke dimenzije jezikovnih ravnanj*. Maribor: Pedagoška fakulteta.
- 6 Revija *Panika: širimo psihološka obzorja*. Izdaja jo Društvo študentov psihologije Slovenije, Ljubljana (Aškerčeva 2).

Cilji in kompetence:

Študent prepozna, razume, uporablja, analizira, sintetizira in ovrednoti jezikovne procese s psiholingvističnega vidika.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:
Študenti prepoznavajo, razumejo in vrednotijo pridobivanje jezikovne zmožnosti.
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Sposobnost razumevanja in vrednotenja procesov pri usvajanju jezika ter pri tvorjenju in razumevanju besedil.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Individualno in skupinsko delo, delo v dvojicah.
Predavanja, seminarske vaje.

Learning and teaching methods:**Načini ocenjevanja:**

- Ustni izpit,
- aktivno sodelovanje na predavanjih, in pri seminarskih vajah.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

BERNJAK, Elizabeta. Metafore v političnih novicah tiskanih medijev. *Stud. Slav. Savar.*, 2007, št. 1-2, str. 30-50. [COBISS.SI-ID 10741916]

BERNJAK, Elizabeta. Konceptualizacija pojma "mišljenje" v madžarščini in slovenščini. *Stud. Slav. Savar.*, 2008, 1/2, str. [33]-59. [COBISS.SI-ID 41453410]

BERNJAK, Elizabeta. Konvergenzen deutscher, slowenischer und ungarischer Phrasemen. *Stud. slav. Acad. Sci. Hung. = Studia Slavica Hung.*, 2008, letn. 53, št. 1, str. 21-34.
<http://dx.doi.org/10.1556/SSlav.53.2008.1.2>, doi: 10.1556/SSlav.53.2008.1.2. [COBISS.SI-ID 16604936]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Razvoj slovenskega jezika
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	15				60	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Mihaela Koletnik, hab.: slovenski jezik
red. prof. dr. Marko Jesenšek, hab.: slovenski jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**
Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Izhodiščni vokalni sistem in 1. razvojna faza od 6. do 10. stoletja.
2. Pregled razvojnih etap v slovenskem vokalizmu.
3. Sistemski razvoj dolgega in kratkega vokalizma.
4. Razvoj prozodičnega sistema v slovenskem vokalizmu.
5. Primerjalno (razmerje do stare cerkvene slovanščine in knjižnega jezika) in kontrolno (stanje v slovenskih narečjih) predstavljen diahroni razvoj slovenskih soglasnikov in soglasniških skupin ter nominalnih, zaimenskih in glagolskih oblik od Brižinskih spomenikov do tiskov 20. stoletja (moška, ženska, srednja sklanjatev, pridevniki, zaimki in števniki; pri glagolu klasifikacija, osebne in

Contents (Syllabus outline):

neosebne oblike, število, časovni sistem, opisne glagolske oblike, vid).

Temeljni študijski viri / Readings:

Marc L. Greenberg, 2002: *Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika*. Maribor: Založba Aristej.

Marko Jesenšek, 1998: *Deležniki in deležja na -č in -ši*, Maribor: Slavistično društvo (Zora 5).

Martina Orožen, 1996: *Poglavja iz zgodovine slovenskega knjižnega jezika : (od Brižinskih spomenikov do Kopitarja)*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

- - 2003: *Razvoj slovenske jezikoslovne misli*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 26).

Fran Ramovš, 1936: *Kratka zgodovina slovenskega jezika*. Ljubljana: Akademsko založba.

- - 1950: Relativna kronologija slovenskih akcentskih pojavov. *Slavistična revija* III. 16–22.

Jakob Rigler, 1967: Pregled osnovnih razvojnih etap v slovenskem vokalizmu. *Slavistična revija* XV/1–2. 129–152.

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje diahronih razsežnosti jezikovnih pojavov.
2. Pojmovanje jezika kot hierarhično urejenega sestava.
3. Spoznavanje zgodovinskega razvoja kot pogoj za razumevanje sistemskih zakonitosti knjižnega jezika.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- razumejo najstarejše glasoslovne spremembe praslovanščine po naselitvi Slovanov v Alpah, na Krasu in v panonskem prostoru in jih znajo povezati s sistemom slovenskega (knjižnega) jezika;
- razumejo razvojne smernice v slovenskem vokalizmu, konzonatizmu in morfologiji;
- razumejo pojme, zakonitosti in procese v razvoju slovenskega jezika;
- uporabljajo pridobljeno znanje (principe in zakonitosti) na posameznih primerih (znajo analizirati glasoslovje in oblikoslovje slovenskih

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

narečnih ter zgodovinskih besedil); - iščejo povezave s sodobnim jezikom in - utemeljujejo ter razlagajo sinhrono podobo jezika s principi diahronije. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: - razvijanje sposobnosti kontrastivne analize ob narečnih, zgodovinskih in drugih besedilih; - razvijanje diahronega pogleda na slovenski jezik; - povezovanje diahronih in sinhronih jezikovnih konceptov; - zbirajo in razlagajo podatke iz zgodovine jezika; - prepoznavajo, rešujejo in kritično analizirajo sodobna jezikovna vprašanja s pomočjo diahronega pogleda na jezik.	Transferable/Key Skills and other attributes:
---	--

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in seminarske vaje, metoda dela z besedilom, metoda dela z avdio- in videoposnetki, skupinsko in individualno delo.

Learning and teaching methods:

Delež (v %) / Weight (in %)		Assessment:
Načini ocenjevanja:		
Aktivno sodelovanje na predavanjih in pri seminarjih.	10 %	
Domače naloge.	20 %	
Pisni kolokvij.	20 %	
Pisni izpit.	25 %	
Ustni izpit.	25 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

6. KOLETNIK, Mihaela. Prekmursko lončarsko izrazje. <i>Zb. soboš. muz.</i>, 2009, [Št.] 13-14, str. 7-21. [COBISS.SI-ID 17426696] 7. KOLETNIK, Mihaela. Traces of interlingual contacts in Prekmurje agricultural terminology. <i>Dialectologia</i>, 2010, 4, str. 47-66, ilustr. http://www.publicacions.ub.es/revistes/dialectologia4/. [COBISS.SI-ID 17428232] 8. KOLETNIK, Mihaela. Prekmurje agricultural terminology in the Dolinsko region. <i>Slavia Centralis</i>, 2010, letn. 3, št. 1, str. 18-34, ilustr. [COBISS.SI-ID 252026880] 9. KOLETNIK, Mihaela. <i>Slovenskogoriško narečje</i>, (Zbirka Zora, 12). Maribor: Slavistično društvo, 2001. 323 str., zvd. ISBN 961-6320-04-1. [COBISS.SI-ID 46421761] 10. KOLETNIK, Mihaela. <i>Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave</i>, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 60). V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2008. 258 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-28-3. [COBISS.SI-ID 61907201] 16. JESENŠEK, Marko. Slovene standard language between the centre and the periphery. <i>Stud. slav. Acad. Sci. Hung. = Studia Slavica Hung.</i>, 2010, vol. 55, no. 2, str. 279-287, doi: 10.1556/SSlav.55.2010.2.13. [COBISS.SI-ID 18070280]
--

17. JESENŠEK, Marko. Dvojnični razvoj slovenskega jezika v alpskem in panonskem jezikovnem okolju = The Slovene language duality development in the Alpine and Pannonian linguistic environment. *Stud. slav. (Ostrava)*, 2011, 15, str. 193-201. [COBISS.SI-ID 18847240]
18. JESENŠEK, Marko. *The Slovene language in the Alpine and Pannonian language area : the history of the Slovene language*. Kraków: Universitas, 2005. 365 str. ISBN 83-242-0577-2. [COBISS.SI-ID 13984520]
19. JESENŠEK, Marko. *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*, (Zora, 33). Maribor: Slavistično društvo, 2005. 235 str. ISBN 961-6320-27-0. [COBISS.SI-ID 55373057]
20. JESENŠEK, Marko. *Prekmuriana : fejezetek a szlovén nyelv történetéből*, (Opera Slavica Budapestinensia, Linguae Slavicae). Budapest: Balassi kiadó, cop. 2010. 229 str. ISBN 978-963-506-846-3. [COBISS.SI-ID 18293000]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Semantika
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Elizabeta Bernjak, hab.: slovenski knj. jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

- Semantika v različnih jezikoslovnih pristopih (strukturalizem, praška šola, generativizem, kognitivizem).
- Semantika in semaziologija, onomaziologija, semiotika, skladnja, pragmatika.
- Semantika v luči tvorbenne teorije jezika.
- Skladnja in semantika stavčne logike.
- Denotacijska in reprezentacijska teorija pomena.
- Načelo sestavljenosti pomena jezikovnega izraza.
- Kategorizacija (Aristotelovske kategorije, prototipi, družinska podobnost, teorija množic z zabrisanimi mejami – *fuzzy sets*).
- Pomenska razmerja (sinonimija, polisemija, homonimija, predpostavka, dvoumnost, nedoločnost).
- Polisemantične kategorije v oblikoslovju in skladni.
- Semantično polje.
- Pomen in konceptualizacija v kognitivnem

Contents (Syllabus outline):

Empty box for content

jezikoslovju (izkušenski realizem). – Upodabljanje in njegove razsežnosti. – Kognitivna teorija metafore in metonimije. – Definiranje pojmov v kognitivem jezikoslovju. – Pragmatika kot teorija smiselne rabe jezika (teorija govornih dejanj, načela in implikature).	
--	--

Temeljni študijski viri / Readings:

J. L. Austin, 1990: <i>Kako napravimo kaj z besedami</i> . Prev. B. Lešnik. Ljubljana: ŠKUC: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete. A. Będkowska – Kopczyk, 2004: <i>Jezikovna podoba negativnih čustev v slovenščini</i> . Kognitivni pristop. Prev. T. Jamnik. Ljubljana: Študentska založba. (Izbrana poglavja). R. Dirven, M. Verspoor, (eds.) 1998: <i>Cognitive Exploration of Language and Linguistics</i> . Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins. (2. in 6. poglavje). G. Lakoff, 1998: Sodobna teorija metafore. V: B. Kante, 1998: <i>Kaj je metafora?</i> Ljubljana: Krtina. 271–325. G. Lakoff, M. Johnson, 1980: <i>Metaphors We Live By</i> . Chicago: University of Chicago Press. J. Lyons, 1977: <i>Semantics I, II</i> . Cambridge University Press, Cambridge. E. Kržišnik, 2005: Frazeologija v luči kulture. 41. seminar slovenskega jezika, literature in kulture. 67–81. J. Snoj, 2004: <i>Tipologija slovarske večpomenskosti</i> . Ljubljana: ZRC SAZU. J. R. Taylor, 1989: <i>Linguistic Categorization: Prototypes in Linguistic Theory</i> . Oxford: University Press. A. Vidovič Muha, 2000: <i>Slovensko leksikalno pomenoslovje: govorica slovarja</i> . Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.	
---	--

Cilji in kompetence:

Seznaniti študente: – z dojemanjem semantike v luči različnih jezikovnih metodologij; – semantično analizo konceptov in izrekov z vidika različnih metodoloških pristopov; – z razmerji med pomenoslovjem in drugimi področji, ki se ukvarjajo s pomenskostjo; – z razmerji med semantiko, skladnjo in pragmatiko; – s kognitivno teorijo metafore; – z načini konvencionalnega upodabljanja; – z vlogo konteksta oz. konceptualnega okvira pri analizi jezikovnih izrazov; – z razmerjem med konceptualizacijo in pomenom v luči kognitivnega jezikoslovja; – pomenskostjo govornih dejanj.	
---	--

Objectives and competences:

--	--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje: – študenti se zavedajo različnih pristopov k semantiki in semantični analizi jezikovnih izrazov; – razumejo in pravilno uporabljajo terminologijo s	
--	--

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:	
-------------------------------------	--

področja semantike; – znajo razlikovati med različnimi pristopi h kategorizaciji; – razumejo vpliv konteksta na pomen posameznih konceptov; – znajo opraviti semantično analizo jezikovnih izrazov z vidika sestavljenosti pomena; – znajo določiti pomenska razmerja med jezikovnimi izrazi; – pri semantični obravnavi jezikovnih izrazov znajo učinkovito uporabiti kognitivno teorijo metafore; – znajo definirati konkretne in abstraktne koncepte na podlagi slovničnega gesla v SSKJ, frazeologije slovenskega jezika, pregovorov, leposlovnih besedil; – znajo narediti semantično analizo slovničnih konstrukcij z vidika kognitivnega jezikoslovja; – znajo analizirati govorna dejanja v luči kulturnega konteksta. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študenti poleg teoretičnega vedenja obvladajo tudi semantično analizo jezikovnih izrazov.	Transferable/Key Skills and other attributes:
---	---

Metode poučevanja in učenja:

Metode: – predavanje; – diskusija; – vaje – analiza jezikovnega gradiva (SSKJ, SP, jezikovni korpus); – proučevanje primera; – seminarske predstavitve; – aktivno sodelovanje.
--

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
– Domača naloga, – seminarska vaja, – pisni izpit.	10 % 20 % 70 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

BERNJAK, Elizabeta. Metafore v političnih novicah tiskanih medijev. *Stud. Slav. Savar.*, 2007, št. 1-2, str. 30-50. [COBISS.SI-ID 10741916]

BERNJAK, Elizabeta. Konceptualizacija pojma "mišljenje" v madžarščini in slovenščini. *Stud. Slav. Savar.*, 2008, 1/2, str. [33]-59. [COBISS.SI-ID 41453410]

BERNJAK, Elizabeta. Konvergenzen deutscher, slowenischer und ungarischer Phrasemen. *Stud. slav. Acad. Sci. Hung. = Studia Slavica Hung.*, 2008, letn. 53, št. 1, str. 21-34.
<http://dx.doi.org/10.1556/SSlav.53.2008.1.2>, doi: 10.1556/SSlav.53.2008.1.2. [COBISS.SI-ID 16604936]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Skladnja
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnostjo		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	30				60	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Irena Stramljič Breznik, hab.: slovenski jezik

Jeziki /
Languages:**Predavanja /**
Lecture:

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

1 Opredelevitev skladnje v sistemu jezikovnega opisa. 2 Predmet raziskovanja. 3 Skladnja: • besednih zvez: podrednih, prirednih, pristavčnih, • stavka: tipologija stavkov in stavčni členi, • povedi: ○ enostavčne, pastavčne, ○ večstavčne: pri-, pod- in soledne. 4 Preneseni ali poročani govor. 5 Upovedovanje. 6 Besedni in stavčni red. 7 Skladnja govornjenih besedil.
--

Contents (Syllabus outline):

--

Temeljni študijski viri / Readings:

Simona Kranjc, 1996/97: Govorjeni diskurz. *Jezik in slovstvo*. 307–319.

-- 2003: Skladenjska analiza besedil, ki nastajajo v računalniških klepetih. *Zbornik referatov z Drugega slovensko-hrvaškega slavističnega srečanja*. Ljubljana. 69–82.

Jože Toporišič, 1976: Stilistika skladenjskih pojavov. *Slavistična revija* (24/1). 29–38.

-- 1982: *Nova slovenska skladnja*. Ljubljana: DZS.

-- 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja. 487–691.

Ada Vidovič Muha, 1993: Breznikov jezikoslovni nazor v njegovi razpravi o besednem redu. *Slavistična revija* (41/4). 497–507.

Andreja Žele, 2001: *Vezljivost v slovenskem knjižnem jeziku (s poudrakom na glagolu)*. Ljubljana: ZRC SAZU.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- spoznajo teoretične pojme slovenske skladenjske teorije,
- spoznajo skladenjsko strukturo slovenskega jezika,
- uzavestijo prvine upovedovanja in možnosti skladenjskih modifikacij.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:

Študenti znajo uporabiti teoretično znanje pri praktični skladenjski analizi:

- a) pisanih,
- b) govornih besedil.

Razumejo pomen stilistike skladenjskih struktur za upovedovanje v različnih okoliščinah.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Obvladovanje skladnje vpliva na sposobnost ubesediteljenja in korektno pravopisno in pomensko oblikovanje lastnih besedil in sposobnost ustrezne korekcije tujih besedil.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanje (verbalne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija);
- seminar (delo z besedili: analiziranje, sinetiziranje);
- seminarske vaje.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:Delež (v %) /
Weight (in %)**Assessment:**

– Pisni izpit,	40 %	
– ustni izpit,	40 %	
– seminarska vaja.	20 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Reaktualizacija besedilnih vzorcev v radijskih oglasih. *Jezikosl. zap.*, 2010, 16, št. 2, str. 131-142. [COBISS.SI-ID 32507949]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Pleteršnik`s Dictionary : a relevant source for synchronic lexicological research. *Stud. Hist. Slov.*, 2010, letn. 10, št. 1, str. 247-258, tabele. [COBISS.SI-ID 1069445]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Contemporary Slovene word-formation and its research perspectives. *Seulra'beu eo yeon'gu*, 2011, 16, [no.] 1, str. 111-124. [COBISS.SI-ID 18273544]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. *Tvorjenke slovenskega jezika med slovarjem in besedilom*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 71). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2010. 265 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-50-4. [COBISS.SI-ID 65867265]

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Slovenska književnost 19. in prve polovice 20. stoletja na Štajerskem
Subject Title:	

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. Vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Predavanja / Lecture:
Languages: Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

1. Pregled štajerskih avtorjev v slovenski književnosti 19. in prve polovice 20. stoletja ter njihova vloga v regionalnem in slovenskem kontekstu.
2. Izbor štajerskih avtorjev iz posameznih obdobij slovenske književnosti 19. in prve polovice 20. stoletja ter interpretacija izbranih del z vidika regionalnih in nadregionalnih značilnosti na motivno-tematskem, idejnem, slogovnem in jezikovnem področju.
3. Izbor štajerskih avtorjev upošteva umetniško vrednostni kriterij, zastopanost obdobij in literarnih vrst (Leopold Volkmer, Štefan Modrinjak, Stanko Vraz, Jakob Gomilšak, Božidar Borko, Božidar Flegarič, Janko Glazer, Rudolf Maister, Ksaver Meško, Stanko Majcen, Edvard Kocbek, Ivo Brnčič, Bratko Kreft, Ivan Potrč, Anton Ingolič, Stanko Kociper, Ruda Jurčec).

Temeljni študijski viri / Textbooks:

Ivan Macun, 1883: *Književna zgodovina Slovenskega Štajerja*. Gradec.
Fran Petre, 1939: *Poizkus ilirizma pri Slovencih (1835–1849)*. Ljubljana: SM.
Jože Pogačnik, 1998: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS.
Majda Potrata, 1994: *Pesništvo Leopolda Volkmerja*. Maribor: Kulturni forum.
Franc Zadavec, 1999: *Slovenska književnost II*. Ljubljana: DZS
Franc Zadavec (ur.), 1966: *Panonski zbornik*. Murska Sobota: Pomurska založba.

Cilji:

Študentje se seznani s slovensko književnostjo 19. in prve polovice 20. stoletja na Štajerskem. Prepoznajo vlogo regionalnega konteksta v izbranih delih posameznih avtorjev na tematski, idejni in slogovni ravni in njihovo vlogo v slovenski

Objectives:

--

književnosti.			
Predvideni študijski rezultati:		Intended learning outcomes:	
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Sposobnost analitičnega in sintetičnega mišljenja, opredelitve in rešitve problema.		Transferable/Key Skills and other attributes:	
Metode poučevanja in učenja:		Learning and teaching methods:	
Predavanje. Delo z besedilom, analiza, interpretacija.			
Načini ocenjevanja:		Assessment:	
	Delež (v %) / Weight (in %)		
Ustni izpit.	80 %		
Aktivno sodelovanje na seminarskih vajah.	20 %		

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :		Material conditions for subject realization	
Grafoskop in računalnik z možnostjo projiciranja.			
Obveznosti študentov:		Students' commitments:	
<i>(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)</i>		<i>(written, oral examination, coursework, projects):</i>	
Ustni izpit. Študij literature in branje virov. Aktivno sodelovanje na seminarskih vajah (analiza in interpretacija tekstov).			

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Slovenska književnost do l. 1800
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	30				105	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

izr. prof. dr. Blanka Bošnjak, hab.: slovenska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Slovensko ljudsko slovstvo: pripovedništvo, pesništvo.
2. Starejše slovstvo/pismenstvo: družbene razmere (naselitev Slovanov, pokristjanjevanje), pregled temeljnih spomenikov slovenskega srednjeveškega pismenstva: Brižinski spomeniki I, II, Stiški rokopis, Celovski ali Rateški rokopis, Černjejski (Beneškoslovenski) rokopis, srednjeveško slovstvo v latinščini in nemščini.
3. Začetki slovenske književnosti: protestantska reformacija (Primož Trubar, Sebastjan Krelj, Jurij Dalmatin, Adam Bohorič ...), protireformacija (Tomaž Hren ...), poreformacijski rokopisi (Škofjeloški pasijon, Kalobški rokopis ...).
4. Barok in razsvetljenstvo: družbene razmere, slovenska nabožna književnost

Contents (Syllabus outline):

Empty space for content

konec 17. in 18. stoletja, bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak ...), akademije, posvetna literatura in književnost 17. in 18. stoletja (Janez Vajkard Valvasor, Janez Ludvik Schönleben, Marko Pohlin, Žiga Zois, Valentin Vodnik, Janez Damascen Dev, Anton Tomaž Linhart, Blaž Kumerdej, Jurij Japelj, Štefan Modrinjak ...).

Temeljni študijski viri / Readings:

Brižinski spomeniki: zbornik, 2004. Ur. Jože Faganel, Darko Dolinar. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Igor Grdina, 1999: *Od Brižinskih spomenikov do razsvetljenstva*. Maribor: Obzorja.

Jože Koruza, 1991: *Slovstvene študije*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Znanstveni inštitut.

Jože Pogačnik, 1998: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS. 7–218.

Marija Stanonik, 1999: *Slovenska slovstvena folklor*. Ljubljana: DZS. Klasje; 6.

Starejša slovenska nabožna književnost, 1997. Izbral in spremna besedila napisal Igor Grdina. Ljubljana: DZS. Klasje; 4.

Marko Terseglav, 1987: *Ljudsko pesništvo*. Ljubljana: DZS. Literarni leksikon; 32.

Cilji in kompetence:

1. Slovensko ljudsko in starejše nabožno slovstvo.
2. Vpliv zgodovinskih razmer na razmah nabožnega pismenstva.
3. Posamezni spomeniki slovenskega srednjeveškega pismenstva in njihove bistvene značilnosti.
4. Poudarek na stilnih in idejnih značilnostih Brižinskih spomenikov I in II.
5. Latinska in nemška besedila, ki so nastala na slovenskem etničnem ozemlju.
6. Reformacijska in protireformacijska književnost.
7. Zgodovinske razmere v 17. in 18. stoletju.
8. Akademije na Slovenskem v 17. in 18. stoletju.
9. Bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak ...).
10. Slovenska nabožna in posvetna književnost v času baroka.
11. Slovenska književnost razsvetljenstva s poudarkom na umetnem pesništvu in dramatiki.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

1. Razumevanje vpliva zgodovinskih razmer na razmah nabožnega pismenstva.
2. Zmožnost ločitve slovenskega ljudskega in starejšega nabožnega slovstva.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

3. Ločevanje posameznih spomenikov slovenskega srednjeveškega pismenstva in razumevanje njihovih bistvenih značilnosti s poudarkom na stilnih in idejnih značilnostih Brižinskih spomenikov I in II. Poznati je treba tudi latinska in nemška besedila, ki so nastala na slovenskem etničnem ozemlju. 4. Poznavanje in razumevanje reformacijske in protireformacijske književnosti. 5. Razumevanje vpliva zgodovinskih razmer na razmah slovenske književnosti, bukovištva in akademij v 17. in 18. stoletju. 6. Poznavanje in razumevanje slovenske nabožne in posvetne književnosti v času baroka in razsvetljenstva (proza, pesništvo in dramatika). Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Poznavanje zgodovinskega konteksta na slovenskem etničnem ozemlju od naselitve Slovanov do l. 1800 v povezavi z anonimnim ljudskim ter nabožnim slovstvom/pismenstvom kakor tudi v povezavi z nabožno ter posvetno slovensko književnostjo temeljnih avtorjev posameznih obdobj (reformacije, protireformacije, baroka, razsvetljenstva).	Transferable/Key Skills and other attributes:
---	--

Metode poučevanja in učenja:

Metode: - poučevanja: znanstvene metode: historična, primerjalna, formalnoanalitična in interpretacijska metoda, - učenja: formalnologične metode – analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.
--

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit.	50 %	
Ustni izpit.	50 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Diskurzivne prvine v izbranih Trubarjevih predgovorih in pismih. *Slavia Centralis*, 2008, letn. 1, št. 1, str. 63-72. [COBISS.SI-ID 16836872]

BOŠNJAK, Blanka. Vodnikovo prozno delo. *Jez. slovst. (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], 2010, letn. 55, št. 1/2, str. 61-75. [COBISS.SI-ID 43842402]

BOŠNJAK, Blanka. Kratka potopisna besedila Prežihovega Voranca = The short travelogue texts of Prežihov Voranc. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 63-76.

[COBISS.SI-ID 18431240]

BOŠNJAK, Blanka. Tematizacija nasilja v izbrani sodobni slovenski kratki prozi. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2010, letn. 58, št. 4, str. 475-487. [COBISS.SI-ID 44404834]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Slovenska književnost po letu 1950
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	30				165	8

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Silvija Borovnik, hab.: slovenska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina
Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Predavanja zajemajo pregled in analizo temeljnih literarnih del s področja proze, poezije in dramatike, ki so ponujala nove možnosti za razvoj sodobnih literarnih vrst, smeri in slogov v slovenski književnosti druge polovice dvajsetega stoletja; predstavitev odklonov od realizma, vdiranja modernističnih značilnosti, avandgardizma, novega realizma in postmodernizma. Sledi pregled novejšje slovenske književnosti v sobesedilu evropske in svetovne.

Content (Syllabus outline):

--

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija Borovnik, 2005: *Slovenska dramatika v drugi polovici 20. stoletja*. Ljubljana: Slovenska matica.

Helga Glušič, 2002: *Slovenska pripovedna proza v drugi polovici dvajsetega stoletja*. Ljubljana: Slovenska matica.

Jože Pogačnik (ur.), 2001: *Slovenska književnost III*. Ljubljana: DZS. (pogl. Pripovedna proza, Poezija, Dramatika in Literarne revije in časopisi).

Franc Zadavec, 1997: *Slovenski roman dvajsetega stoletja*. Murska Sobota: Pomurska založba.

Alojzija Zupan Sosič, 2003: *Zavetje zgodbe. Sodobni slovenski roman ob koncu stoletja*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.

Miran Štuhec, 2003: *Slovenska esejistika v drugi polovici 20. stoletja*. Ljubljana: Slovenska matica.

Tomo Virk, 1998: Čas kratke zgodbe – spremna beseda. V: *Čas kratke zgodbe. Antologija slovenske kratke zgodbe*. Ur. T. Virk. Ljubljana: ŠOU (Beletrina).

Cilji in kompetence:

Literarnozgodovinski pregled in jezikovno-slogovna analiza literarnih del slovenskih avtorjev in avtoric iz druge polovice 20. stol.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:
Poznavanje razvoja sodobne slovenske književnosti.
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja: Delež (v %) /
Weight (in %) **Assessment:**

Ustni izpit.	100 %	Type (examination, oral, coursework, project):
--------------	--------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Znani, neznani Prežihov Voranc = The known, the unknown Prežihov Voranc. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 17-32. [COBISS.SI-ID 18433032]

BOROVNIK, Silvija. Avstrijska književnost v Sloveniji in slovenska v Avstriji. *Glas. Slov. matice*, 2011, letn. 33, str. 117-122. [COBISS.SI-ID 18691080]

BOROVNIK, Silvija. Marica Nadlišek Bartol in njeno literarno delo = Marica Nadlišek Bartol und ihr literarisches Werk. *Slavia Centralis*, 2011, letn. 4, št. 2, str. 94-102. [COBISS.SI-ID 18803464]

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Slovenska književnost v Avstriji
Subject Title:	

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Labor work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: red. prof. dr. Silvija Borovnik, hab.: slovenska književnost

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina
	Vaje / Tutorial:	slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Pregled in analiza novejšje slovenske književnosti, ki je nastajala v Avstriji po letu 1950. Značilnosti in pomen literarne revije Mladje. Analiza temeljnih razvojnih smeri v slovenski prozi (Mesner, Lipuš, Hudl, Ošlak, Detela), poeziji (Januš, Haderlap, Lipuš, Hafner, Merlak idr.) in dramatik (Lipuš, Mesner, Hudl). Literarne vrste, jezikovno-slogovne značilnosti.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Textbooks:

Silvija Borovnik, 1998: *Študije in drobiž*. Ravne na Koroškem: Založba Voranc.
- - 1997: Humor, ironija in groteska v delih Janka Messnerja. *Slavistična revija*, Zdravčev zbornik, 1-2.
- - 2000: Patologija slovenske vasi, nasilje verske institucije in arheologija besede v Lipuševi prozi. *Slavistična revija*, 2.
Reginald Vospornik, Pavle Zablatnik, Erik Prunč, Florjan Lipuš (ur.), 1985: *Slovenska beseda na Koroškem / Das slowenische Wort in Karnten. Pismenstvo in slovstvo od začetkov do danes*. Wien: Österreichischer Bundesverlag.

Cilji:

Spoznavanje razvoja in značilnosti sodobne slovenske književnosti, ki se je oblikovala in še nastaja v Avstriji. Književnost koroških Slovencev, pa tudi tistih, ki so se v Avstrijo izselili iz osebnih ali političnih razlogov. Kriterij za obravnavo so dela, ki so napisana v slovenščini.

Objectives:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Poznavanje slovenske književnosti zunaj meja

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Slovenije. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:		Transferable/Key Skills and other attributes:
Metode poučevanja in učenja: Predavanja, seminar.		Learning and teaching methods:
Načini ocenjevanja: Ustni izpit.	Delež (v %) / Weight (in %) 100 %	Assessment: Type (examination, oral, coursework, project):
Materialni pogoji za izvedbo predmeta : – grafoskop, – prenosni računalnik z možnostjo projiciranja in priklopa na medmrežje.	Material conditions for subject realization	
Obveznosti študentov: (pisni, ustni izpit, naloge, projekti) – ustni izpit.	Students' commitments: (written, oral examination, coursework, projects):	

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Slovenska kratka pripovedna proza 19. stoletja
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Jožica Čeh Steger, hab.: slovenska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

1. Zаметki slovenske kratke pripovedne proze v prvi polovici 19. stoletja, konstituiranje in razvoj slovenske kratke pripovedne proze v drugi polovici 19. stoletja v kontekstu razvoja evropske književnosti.
2. Idejno-estetske, zvrstne, motivno-tematske in slogovne značilnosti kratke proze (kmečko-vaška, psihološka, folklorno-mitološka kratka proza, značajevka, obraz, slika, črtica, pripovedka).
3. Glavni predstavniki slovenske kratke pripovedne proze 19. stoletja (Janez Trdina, Josip Jurčič, Simon Jenko, Ivan Tavčar, Janko Kersnik).

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

Matjaž Kmecl, 1975: *Od pridige do kriminalke*. Ljubljana: MK.

Gregor Kocijan, 1983: *Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika*. Ljubljana: DZS.

- - 2001: *Razgledi po slovenski književnosti*. Ljubljana: Debora.

Boris Paternu, 1963: Kersnikove Kmetske slike. V: Janko Kersnik: Kmetske slike. Ljubljana: MK.
Jože Pogačnik, 1998: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS.

Cilji in kompetence:

1. Študentje se seznaniijo z razvojem kratke pripovedne proze v slovenski književnosti 19. stoletja.
2. Spoznajo idejno-estetske, motivno-tematske, zvrstne in slogovne značilnosti slovenske kratke pripovedne proze 19. stoletja.
3. Spoznajo izbor temeljnih del iz slovenske kratke pripovedne proze 19. stoletja.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:
Študentje razumejo logiko razvoja kratke pripovedne proze, idejne, motivno-tematske, stilne premike v kratki pripovedni prozi ter njeno vlogo v kontekstu slovenske književnosti 19. stoletja.
Poznajo izbor temeljnih del iz slovenske kratke pripovedne proze 19. stoletja, njene tipološke zakonitosti, vrstne, motivno-tematske, slogovne značilnosti.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Sposobnost analitičnega in sintetičnega mišljenja, opredelitve in rešitve problema.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanje.
Delo z besedilom, analiza, interpretacija.

Learning and teaching methods:**Načini ocenjevanja:**

Ustni izpit.
Aktivno sodelovanje na predavanjih.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

80 %

20 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. *Ekspresionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914-1923*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 69). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2010. 221 str. ISBN 978-961-6656-46-7. [COBISS.SI-ID 65327105]

ČEH STEGER, Jožica. Med avtobiografijo in avtobiografsko prozo : Cankarjevo Moje življenje in Majcnovo Detinstvo. V: KORON, Alenka (ur.), LEBEN, Andrej (ur.). *Avtobiografski diskurz : teorija in praksa avtobiografije v literarni vedi, humanistiki in družboslovju*, (Studia litteraria). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011, str. 235-246. [COBISS.SI-ID 18550792]

ČEH STEGER, Jožica. Pavlov prispevek k evropski recepciji Ivana Cankarja. V: GADÁNYI, Károly (ur.), JESENŠEK, Marko (ur.). *Az igaz tanár üzenete : Pável Ágoston születésének 125. évfordulója*

tiszteletére : s spoštovanjem ob 125. obletnici rojstva Avgusta Pavla, (Bibliotheca Slavica Savariensis, tom. 12). Szombathely: [s. n.], 2011, str. 35-46. [COBISS.SI-ID 18681864]

ČEH STEGER, Jožica. Vaški in mestni prostori v Potrčevi prozi. V: NOVAK-POPOV, Irena (ur.). *Vloge središča: konvergenca regij in kultur*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 21). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 180-188. [COBISS.SI-ID 17904904]

ČEH STEGER, Jožica. Vstop Ivana Dornika v ekspresionistično paradigmo. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2009, letn. 57, št. 3, str. [438]-450. [COBISS.SI-ID 40409698]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Slovenska moderna, ekspresionizem in socialni realizem
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	30				165	8

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Jožica Čeh Steger, hab.: slovenska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

1. Razvoj slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja, njene nacionalne posebnosti in vpetost v evropske literarne in stilne tokove.
2. Literarne smeri in stilni tokovi v slovenski moderni (dekadenca, impresionizem, nova romantika, simbolizem), ekspresionizem, socialni realizem.
3. Medbesedilnost in medmedialnost literarnega impresionizma in ekspresionizma.
4. Avtorji in avtorice, zvrsti, vrste, žanri, osrednje teme in motivi ter slogovne značilnosti v slovenski književnosti moderne, ekspresionizma in socialnega realizma.
5. Interpretacija izbranih besedil z idejno-tematskih, narativnih, kulturnozgodovinskih, stilnih in jezikovnih vidikov, upoštevajoč različno avtorsko zastopanost, literarne smeri, posamezne žanre, zvrsti in vrste.

Temeljni literatura in viri / Readings:

France Bernik, 2006: *Ivan Cankar*. Maribor: Litera.

Jožica Čeh, 2001: *Metaforika v Cankarjevi kratki pripovedni prozi*. Maribor: Slavistično društvo.

Jožica Čeh Steger, 2010: *Ekspresionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914–1923*. Maribor: FF.

Marjan Dolgan, 1996: *Tri ekspresionistične podobe sveta*. Ljubljana: ZRC SAZU.

Janko Kos, 2001: *Primerjalna zgodovina slovenske literature*. Ljubljana: MK.

Lado Kralj, 2006: *Primerjalni članki*. Ljubljana: ZRI FF.

Janez Vrečko, 2011: *Srečko Kosovel*. Ljubljana: ZRC SAZU.

Franc Zadravec, 1999: *Slovenska književnost II*. Ljubljana: DZS.

Franc Zadravec, 1993: *Slovenska ekspresionistična literatura*: Murska Sobota / Ljubljana: Pomurska založba/ Znanstveni inštitut FF.

Cilji in kompetence:

1. Študenti spoznajo:
 - temeljne zakonitosti razvoja slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja, njeno vpetost v slovensko literarno tradicijo ter v evropske literarne smeri in tokove,
 - značilnosti različnih literarnih smeri in stilnih tokov,
 - posamezne avtorske opuse, tematsko-motivne, zvrstno-vrstne, žanrske in slogovne značilnosti.
2. Študenti poznajo izbor del iz slovenske književnosti od moderne do socialnega realizma in se usposobijo za njihovo interpretacijo.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Znanje in razumevanje: 1. Razumevanje temeljnih zakonitosti razvoja slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja. 2. Poznavanje literarnih smeri, stilnih tokov, izbranih avtorskih opusov, tematskih, zvrstno-vrstnih, žanrskih in slogovnih značilnosti slovenske moderne, ekspresionizma in socialnega realizma. 3. Poznavanje izbranih del iz slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja ter usposobljenost za njihovo interpretacijo.	Knowledge and understanding:
Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:
Predavanje, seminar. Delo z besedilom, interpretacija, diskurzivna in slogovna analiza.	

Načini ocenjevanja:		Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)			Type (examination, oral, coursework, project):
Pisni izpit.	60 %		
Domače naloge.	20 %		
Aktivno sodelovanje v seminarju .	20 %		

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. *Ekspresionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914-1923*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 69). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike

in književnosti, Filozofska fakulteta, 2010. 221 str. ISBN 978-961-6656-46-7. [COBISS.SI-ID 65327105]

ČEH STEGER, Jožica. Med avtobiografijo in avtobiografsko prozo : Cankarjevo Moje življenje in Majcnovo Detinstvo. V: KORON, Alenka (ur.), LEBEN, Andrej (ur.). *Avtobiografski diskurz : teorija in praksa avtobiografije v literarni vedi, humanistiki in družboslovju*, (Studia litteraria). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011, str. 235-246. [COBISS.SI-ID 18550792]

ČEH STEGER, Jožica. Pavlov prispevek k evropski recepciji Ivana Cankarja. V: GADÁNYI, Károly (ur.), JESENŠEK, Marko (ur.). *Az igaz tanár üzenete : Pável Ágoston születésének 125. évfordulója tiszteletére : s spoštovanjem ob 125. obletnici rojstva Avgusta Pavla*, (Bibliotheca Slavica Savariensis, tom. 12). Szombathely: [s. n.], 2011, str. 35-46. [COBISS.SI-ID 18681864]

ČEH STEGER, Jožica. Vaški in mestni prostori v Potrčevi prozi. V: NOVAK-POPOV, Irena (ur.). *Vloge središča: konvergenca regij in kultur*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 21). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 180-188. [COBISS.SI-ID 17904904]

ČEH STEGER, Jožica. Vstop Ivana Dornika v ekspresionistično paradigmo. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2009, letn. 57, št. 3, str. [438]-450. [COBISS.SI-ID 40409698]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Slovenska narečja
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	45				150	8

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Mihaela Koletnik, hab.: slovenski jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Dialektologija kot jezikoslovna veda.
2. Narečja kot eden posebnih sestavov slovenskega jezika.
3. Razčlenjenost (diferencacija) slovenskih narečij.
4. Raziskovalci slovenskih narečij.
5. Klasifikacija in pregled slovenskih narečij.
6. Sinhroni opis narečnih skupin, narečij in govorov.
7. Ugotavljanje soodnosov med narečnim in knjižnim sistemom.
8. Vloga in pomen narečij v procesu globalizacije.
9. Dialekti v stiku.
10. Dialekti v medijih.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

Mihaela Koletnik, 2001: *Slovenskogoriško narečje*. Maribor: SD Maribor. Zora 12.
Tine Logar, 1975: *Slovenska narečja*. Ljubljana: MK.
- - 1996: *Dialektološke in jezikovnozdgodovinske razprave*. Ur. Carmen Kenda Jež. Ljubljana: SAZU.
Fran Ramovš, 1935: *Historična gramatika slovenskega jezika VII, Dialekti*. Ljubljana: Učiteljska tiskarna.
Zinka Zorko, 1995 : *Narečna podoba Dravske doline*. Maribor: Kulturni forum.
- - 1998: *Haloško narečje in druge dialektološke študije*. Maribor: SD Maribor. Zora 6.
Znanstveni članki glede na obravnavano temo.

Cilji in kompetence:

1. Poznavanje narečij kot posebnih sestavov slovenskega jezika.
2. Uzaveščanje o zemljepisni razčlenjenosti slovenskega jezika v celotnem narodnostnem prostoru.
3. Študij fonološke, morfološke, skladenjske in besedoslovne ravnine po posameznih narečnih skupinah.
4. Spoznavanje pomena in nove vloge narečij v procesu globalizacije kot pomembnega dela naše identitete.
5. Osvetlitev pojava vnašanja tujih jezikovnih prvin v slovenska narečja v stičnem obmejnem prostoru.
6. Spoznavanje raznolikosti narečij in njihovo prestavljanje v knjižni jezik.
7. Seznanitev z rabo narečij v medijih (radijske in TV-postaje, tiskani mediji) ter popularni kulturi.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- znajo prepoznati narečje kot posebni sestav slovenskega jezika;
- razumejo in prepoznajo najstarejše glasoslovne, kvantitavne, kvalitativne in intonacijske spremembe od praslovanščine do danes;
- usvojijo temeljne narečjeslovne termine;
- obravnavana narečja znajo analizirati na vseh jezikovnih ravneh;
- znajo transkribirati narečna besedila;
- znajo sinhrono opisati in analizirati svoje narečje;
- usvojijo metodo zbiranja narečnega gradiva na terenu;
- znajo ugotoviti soodnose med narečnim in

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

knjižnim sistemom; - zavedajo se pomena narečij v medijih.	
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:	Transferable/Key Skills and other attributes:
Študenti poleg teoretičnega vedenja obvladajo tudi metodo terenskega anketiranja; zbrane podatke znajo transkribirati in analizirati.	

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, metoda dela z besedilom, metoda dela z avdio- in videoposnetki, metoda anketiranja.

Learning and teaching methods:
Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Aktivno sodelovanje na predavanjih in v seminarju.	10 %	
Seminarska naloga.	20 %	
Pisni izpit.	70 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. KOLETNIK, Mihaela. Prekmursko lončarsko izrazje. *Zb. soboš. muz.*, 2009, [Št.] 13-14, str. 7-21. [COBISS.SI-ID 17426696]
2. KOLETNIK, Mihaela. Traces of interlingual contacts in Prekmurje agricultural terminology. *Dialectologia*, 2010, 4, str. 47-66, ilustr. <http://www.publicacions.ub.es/revistes/dialectologia4/>. [COBISS.SI-ID 17428232]
3. KOLETNIK, Mihaela. Prekmurje agricultural terminology in the Dolinsko region. *Slavia Centralis*, 2010, letn. 3, št. 1, str. 18-34, ilustr. [COBISS.SI-ID 252026880]
4. KOLETNIK, Mihaela. *Slovenskogoriško narečje*, (Zbirka Zora, 12). Maribor: Slavistično društvo, 2001. 323 str., zvd. ISBN 961-6320-04-1. [COBISS.SI-ID 46421761]
5. KOLETNIK, Mihaela. *Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 60). V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2008. 258 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-28-3. [COBISS.SI-ID 61907201]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Slovenska obmejna narečja
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

zaslužna prof. dr. Zinka Zorko, hab.: zg. in dialektologija slov. jezika

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Predmet obsega slovenska narečja tostran in onstran slovenske državne meje. Obravnavajo se vse jezikovne ravnine: glasoslovje z naglasom, oblikoslovje, skladnja in besedje.
2. Iz primorske narečne skupine : kraško, notranjsko, tersko, briško, nadiško in rezijansko; iz koroške narečne skupine: obirsko, ziljsko, rožansko, podjunsko; iz štajerske narečne skupine: severnoštajerska, zlasti kozjaški govor, vzhodnosrednještajersko, kozjansko-bizeljsko narečje; iz panonske narečne skupine: slovenskogoriško, prekmursko, prleško in haloško narečje. Posebna pozornost je posvečena belokranjskemu narečju na vzhodu in na jugu ob meji s Hrvaško.
3. Glasoslovje: poudarjena je ohranitev ali izguba tonemskega naglasa; samoglasniški

Contents (Syllabus outline):

sistemi, ki so lahko dvoglasniški in že tudi enoglasniški, kolikostna nasprotja; soglasniški sestavi. 4. Oblikoglasje in oblikoslovje z vsemi oblikotvornimi in oblikospreminjevalnimi vzorci; spoli, skloni, števila. 5. Skladenjski vplivi sosednjih neslovanskih jezikov: v stavčnem in besednem redu; členki; raba veznikov. 6. Besedje: po izvoru slovansko in prevzete besede, zlasti v strokovnem jeziku. 7. V seminarjih ob videofilmih in avdiokasetah z zapisanimi besedili študentje pripravljajo seminarske naloge – jezikovne analize narečnih besedil. Vsaj dvakrat poteka seminar na terenu po možnosti v Porabju in na avstrijskem Štajerskem.	
---	--

Temeljni študijski viri / Readings:

Ludwig Karničar, 1986: <i>Der Obir – Dialekt in Karnten</i>. Wien. Tine Logar, 1993: <i>Slovenska narečja</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga. Han Steenwijk, 1994: <i>Ortografia Resiana</i>. Padova. Pavel Zdovc, 1973: <i>Die Mundart des sudostlichen Jauntales in Karnten</i>. Wien. Zinka Zorko, 1995: <i>Narečna podoba Dravske doline</i>. Maribor. - - 1998: <i>Haloško narečje in druge dialektološke študije</i>. Maribor.
--

Cilji in kompetence:

Natančno spoznavanje in analiza narečij pri zamejskih Slovencih.
--

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje: Po opravljenem izpitu naj bi študent obvladal temeljne zakonitosti v posameznih obravnavanih narečjih. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Analiza vseh jezikovnih ravnin v obravnavanih narečjih.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding: Transferable/Key Skills and other attributes:
--

Metode poučevanja in učenja:

Metoda predavanja, vizualnega predstavljanja in poslušanja; branje narečnih besedil.
--

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Seminarska vaja in njena predstavitev.
Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %) /

Assessment:

	20 %	
	80 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZORKO, Zinka. Dialektizmi v delu Antona Martina Slomška (Tri pridige o jeziku). *Stud. Hist. Slov.*, 2010, letn. 10, št. 2/3, str. 609-622, ilustr. [COBISS.SI-ID 1064069]

ZORKO, Zinka. Medjezikovni stiki v lendavskem kotu. V: KOLLÁTH, Anna (ur.), GRÓF, Annamária (ur.). *Szépbe szőtt hit --- : köszöntő könyv Varga József tiszteletére*, (Muratáj, 1-2). Maribor: Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék; Lendva: Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, 2011, 2010, št. 1/2, str. 296-306. [COBISS.SI-ID 18125064]

ZORKO, Zinka. Završki slovenskogoriški govor. *Čas. zgod. narodop.*, 2011, letn. 82 = n. v. 47, zv. 2/3, str. 221-229. [COBISS.SI-ID 68316417]

ZORKO, Zinka. *Narečjeslovne razprave o koroških, štajerskih in panonskih govorih*, (Zora, 64), (Mednarodna knjižna zbirka Zora). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2009. 387 str. ISBN 978-961-6656-37-5. [COBISS.SI-ID 63805441]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Slovenska romantika in realizem
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	30				165	8

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Miran Štuhec, hab.: slovenska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina
Vaje / Tutorial: Slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Gre za predmet, ki se ukvarja s specifičnim področjem. Prvič, sledi dogajanju, ki je bilo v 19. stol. izvir in cilj narodne identitete, drugič, kaže dinamiko literature, ki je morala ne glede na različne naravne kontekstualne povezave ohranjati relativno samostojnost. Predmet zajema procese iz dveh vidikov: analizira posamezne literarne korpuse, hkrati sledi premikom, ki so se zgodili na različnih področjih slovenskega slovstva tega časa.

1. Historični in ahistorični vidik romantike, definicija realizma (težave literarnozgodovinske periodizacije).
2. Poezija prve polovice 19. stol. (problem romantike, tematski sklopi, slogovni in jezikovni postopki, narativni vidik epske pesnitve, pesniške oblike, verz, medbesedilne navezave, Čopove spodbude, nemška romantična šola itd.).

Contents (Syllabus outline):

--

3. Poezija v drugi polovici 19. stol. (vplivi realistične poetike, medbesedilne zveze, jezikovni in slogovni postopki, pozicija lirskega subjekta itd.). 4. Pripovedna proza (krištofšmidovski tip – zveze s pridižnimi narativnimi vzorci in mohorjanko, roman ter povest, novela, črtica, slika, značajevka itd.). 5. Literarnonazorski koncepti in njihov vpliv na kodificiranje literarnega sistema (M. Čop, F. Levstik, F. Levec itd.). 6. Revijalni tisk (Kranjska čbelica, Vaje, Slovenski narod, Ljubljanski zvon itd.). 7. Neobstočnost literarnega sistema.	
--	--

Temeljni študijski viri / Readings:

Marko Juvan (ur.), 2002: *Romantična pesnitev*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik ... (ustrezna poglavja).

Matjaž Kmecl, 1981: *Rojstvo slovenskega romana*. Ljubljana: MK.

Janko Kos, 1970: *Prešeren in evropska romantika*. Ljubljana: DZS.

Boris Paternu, 1974: *Pogledi na slovensko književnost*. Ljubljana. Partizanska knjiga. (ustrezna poglavja).

Jože Pogačnik, 1998: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS. (ustrezna poglavja).

Miran Štuhec, 1998: Kersnikova Elza na poti od guvernante do poslančeve žene. *Slavistična revija* 46. 3.

- - 2001: Status pripovedovalca in njegov vpliv na narativno strukturo Krsta pri Savici in Jevgenija Onjegina. *F. Prešeren - A. S. Puškin*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.

Cilji in kompetence:

Cilje predmeta se da strniti v dve poglavitni skupini.

1. Književna dela odsevajo značilne idejne in estetske potenciale, ki jih je slovenski človek sprejemal, zavračal, razvijal ali pa oblikoval sam.

2. Književnovedna preučevanja tvorijo vidike, s katerimi bo študent ob ustrezni literarnoumetniški senzibilnosti spoznal genezo in formacijo književnega korpusa 19. stol. in njegove navezave na literarno tradicijo doma ter v tujini.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študenti bodo po uspešno opravljenih obveznostih usposobljeni za samostojno refleksijo slovenskega slovstva 19. stol. To pomeni, da bodo razumeli vzroke in pomen posameznih pojavov, znali bodo razložiti književne procese, prav tako bodo lahko sami

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

--

analizirali literarne strukture. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Prenašanje znanja na področja zgodovine, kulturologije, etnologije, vendar je o tem mogoče govoriti le pogojno, saj bodo celovito znanje in s tem osnovo prenosljivosti dobili šele ob zaključku študija. Torej takrat, ko bodo imeli celovit pregled nad dinamiko slovenskega slovstva.	Transferable/Key Skills and other attributes:
--	--

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in k reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature.

Learning and teaching methods:

Delež (v %) / Weight (in %)		Assessment:
Načini ocenjevanja:		
Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)		Type (examination, oral, coursework, project):
Ustni izpit	70%	
Seminarska naloga	30%	

Reference nosilca / Lecturer's references:

- Historische Quellen in der Rolle des Narrems der historiographischen Erzählung : (Erzählsituation in der historiographischen Erzählung). V: BERNARD, Jeff (ur.), GRZYBEK, Peter (ur.), WITHALM, Gloria (ur.). *Geschichte, Kultur, Kulturgeschichte : semiotische Aspekte*, (Semiotische Berichte, Jg. 21, Nr. 2). Wien: Die Österreichische Gesellschaft für Semiotik, 1997.
- Kersnikova Elza na poti od guvernante do poslančeve žene. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], 1998, let. 46, št. 3.
- Premiki v narativnem sistemu Prešernovega Krsta pri Savici. V: PATERNU, Boris (ur.). *Prešernovi dnevi v Kranju : simpozij ob 150-letnici smrti dr. Franceta Prešerna, od 2. do 5. februarja 1999 na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju*. Kranj: Mestna občina, 2000.
- Vergleich von Prešerens Krst pri Savici und Puškins Eugen Onegin unter dem Aspekt der angewandten narrativen Strategie. *Stud. Slav. Savor.*, 2001.
- Narrativnaja strategija v poëme F. Prešerna "Kreščenje pri Savici" i v romane v stuhah A. S. Puškina "Evgenij Onegin". V: DORONINA, R. F. (ur.). *Poetičeskij mir slavianstva : obščie tendencii i tvorčeskie individual'nosti : issledovanija po slavjanskoj poezii*, (Serija "Slavica et Rossica"). Moskva: [Institut slavianovedenija RAN], 2006.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Slovenski jezik v stiku
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Mira Krajnc Ivič, hab.: slovenski knj. jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina

Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Uvod v teorijo jezikov v stiku: medkulturno vplivanje, medkulturno sporazumevanje, stiki in konflikti, kategorije konfliktov, manjšinski konflikti, nevtralizacija konfliktov.
2. Slovenski jeziki v stiku: stik slovenskega jezika z jeziki sosednjih narodov, jezikovna raba slovenskega jezika v primerjavi z drugimi jeziki v Republiki Sloveniji, zamejstvu in izseljenstvu, v EU.
3. Družbene posledice jezikov v stiku: dvo-/večjezičnost, diglosija; dvojezičnost v urbanem in ruralnem okolju, v političnih institucijah, modeli in metode.
4. Jezikovne posledice medjezikovnih stikov: interferenca (razlogi in tipi interferenc), transferenca, kodna menjava (funkcionalna, nefunkcionalna, terminološka, metaforična), pidžinizacija,

Contents (Syllabus outline):

vmesni jezik. 5. Jezikovno prevzemanje (na leksikalni, besedotvorni, skladenjski, morfološki, fonološki, pomenoslovni ravni), razlogi in postopki prevzemanja, tipi adaptiranja prevzetih prvin. 6. Aplikacija teorije in metod v aktualni stični situaciji (slovenski-madžarski, slovensko-nemški, slovensko-italijanski itd.). 7. Stiki med standardno slovenščino in stičnimi manjšinskimi jezikovnimi različicami. 8. Manjšinske skupnosti: zgodovinsko in kulturno ozadje, status manjšinskega jezika, manjšinsko šolstvo, mediji.	
--	--

Temeljni študijski viri / Readings:

Elizabeta Bernjak, 1999: Jezikovnosistemski razlogi interferenčnih pojavov v slovensko-madžarskem jezikovnem stiku. *Bibliotheca Slavica Savariensis*, 5. Szombathely.

- - 2004: *Slovenščina in madžarščina v stiku*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 29).

Rudolf Filipović, 1986: *Teorija jezika u kontaktu*. Zagreb.

Vladimir Ivir, 1991: *Contrastive methods in Contact Linguistics*. Mouton de Gruyter.

Albina Nečak Lük et al., 1998: *Medetnični odnosi v slovenskem etničnem prostoru*. Ljubljana. IZNP.

Peter H. Nelde, 1982: *Sprache und Sprachkonflikt*. Wiesbaden.

Inka Štrukelj (ur.), 1993: *Jezik tako in drugače*. Zbornik. Ljubljana.

Uriel Weinreich, 1977: *Sprachen in Kontakt*. Berlin.

Cilji in kompetence:

1. Predmet prikaže različne aspekte stikov slovenskega jezika z jeziki sosednjih narodov.
2. Predstavi sociokulturno in zgodovinsko pogojenost jezikov v stiku.
3. Študenti spoznajo bistvene razlike med standardno slovenščino in stičnimi različicami manjšinskih jezikov.
4. Študenti se seznajajo z različnimi strategijami kodne menjave in jezikovnega prevzemanja ter z medjezikovnimi interferenčnimi pojavi.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

- Znanje in razumevanje:
- razumevanje in spoznavanje jezikovnega stanja v stičnem jezikovnem položaju,
 - usvajanje ustrezne terminologije s področja stičnega jezikoslovja,
 - preučevanje jezikovnega stanja v konkretni manjšinski skupnosti,

Intended learning outcomes:

- Knowledge and Understanding:

- analiziranje jezikovnih sprememb v stični situaciji.	
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: - spretnost interdisciplinarnega pristopa k analizi aktualnega jezikovnega stanja pri konkretni manjšinski skupnosti, - ustrezno vrednotenje večjezičnosti in večkulturnosti.	Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:						
Modularna predavanja, projektno delo, individualno delo študentov.							
Delež (v %) / Weight (in %)							
Načini ocenjevanja:	Assessment:						
- ustni izpit, - seminarska vaja, - sodelovanje v projektu.	<table> <tr> <td>50 %</td><td></td></tr> <tr> <td>20 %</td><td></td></tr> <tr> <td>30 %</td><td></td></tr> </table>	50 %		20 %		30 %	
50 %							
20 %							
30 %							

Reference nosilca / Lecturer's references:
KRAJNC IVIČ, Mira. Kako natančna je lahko transkripcija. <i>Slavia Centralis</i>, 2010, letn. 3, št. 2, str. 159-173. [COBISS.SI-ID 17905672] KRAJNC IVIČ, Mira. Jezikovno-vedenjski vzorci opravičevanja v slovenščini. <i>Slavistična revija</i>. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2010, letn. 58, št. 1, str. [133]-147. [COBISS.SI-ID 17504264] KRAJNC IVIČ, Mira. Janševe in Pahorjeve prepričevalne strategije na zadnjih parlamentarnih volitvah. <i>Slavistična revija</i>. [Tiskana izd.], jan./mar. 2011, letn. 59, št. 1, str. [21]-35. [COBISS.SI-ID 18321160] KRAJNC IVIČ, Mira. <i>Besedilne značilnosti javne govorjene besede : na gradivu sej mariborskega Mestnega sveta</i>, (Zora, 35). Maribor: Slavistično društvo, 2005. 353 str., tabele. ISBN 961-6320-29-7. [COBISS.SI-ID 55489793] KRAJNC IVIČ, Mira. <i>Razgovor kot vrsta komunikacijskega stika</i>, (Zora, 63), (Mednarodna knjižna zbirka Zora). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2009. 306 str. ISBN 978-961-6656-38-2. [COBISS.SI-ID 63804929]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Sodobna slovenska novela
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Silvija Borovnik, hab.: slovenska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina
Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Predavanja, seminar in seminarske vaje se ukvarjajo s pregledom in analizo novelistike v sodobni slovenski prozi po letu 1980. Obravnavajo temeljna dela uveljavljenih slovenskih avtorjev in avtoric, kot so Andrej Blatnik, Aleš Čar, Drago Jančar, Feri Lainšček, Miha Mazzini, Vinko Moderndorfer, Rudi Šeligo, Marjan Tomšič, Jani Virk, Ivanka Hergold, Brina Svit, Katarina Marinčič idr. Definirajo razliko med novelo in kratko prozo. Navajajo obdobja, literarne smeri in sloge, vidne v novelistiki tega obdobja. Poudarjajo tematsko in žanrsko pestrost ter upoštevajo novejša dognanja s področja literarne teorije in zgodovine.

Content (Syllabus outline):

--

Temeljni literatura in viri / Readings:

Helga Glušič, 2002: *Slovenska pripovedna proza v drugi polovici 20. stoletja*. Ljubljana: Slovenska matica.

Matjaž Kmecl, 1975: *Novela v literarni teoriji*. Maribor: Obzorja.

Tomo Virk, 1998: *Čas kratke zgodbe – spremna beseda. Antologija slovenske kratke zgodbe*. Ur. Tomo Virk. Ljubljana: ŠOU Beletrina.

-- 1991: *Postmoderna in »mlada slovenska proza«*. Maribor: Obzorja.

-- 2000: *Strah pred naivnostjo*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.

-- 1997: *Tekst in kontekst: eseji o sodobni slovenski prozi*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.

Cilji in kompetence:

Poznavanje temeljnih del s področja sodobne slovenske novelistike, raziskovanje smeri in slogov v književnosti, razumevanje novejšje slovenske literarne zgodovine.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje o novelistiki, smereh in slogih, avtorjih in avtoricah.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, seminarske vaje.

Learning and teaching methods:

Delež (v %) /
Weight (in %) **Assessment:**

Ustni izpit.

100 %

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Znani, neznani Prežihov Voranc = The known, the unknown Prežihov Voranc. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 17-32. [COBISS.SI-ID 18433032]

BOROVNIK, Silvija. Avstrijska književnost v Sloveniji in slovenska v Avstriji. *Glas. Slov. matice*, 2011, letn. 33, str. 117-122. [COBISS.SI-ID 18691080]

BOROVNIK, Silvija. Marica Nadlišek Bartol in njeno literarno delo = Marica Nadlišek Bartol und ihr literarisches Werk. *Slavia Centralis*, 2011, letn. 4, št. 2, str. 94-102. [COBISS.SI-ID 18803464]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Sodobna slovenska proza z avtobiografsko osnovo
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Silvija Borovnik, hab.: slovenska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina
Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Predavanja, seminar in seminarske vaje se ukvarjajo s spoznavanjem in analiziranjem del sodobnih slovenskih klasikov, ki temeljijo na avtobiografski osnovi. Taka dela ne kažejo le na jezikovno-slogovne novosti v razvoju novejšje književnosti, temveč odražajo tudi družbenozgodovinske okoliščine in duh časa, v katerih so se oblikovala. Nudijo osnovo za spoznavanje osebne plati zgodovine, ki ne temelji le na t. i. velikih zgodbah, temveč jo tvorijo usode največkrat anonimnih posameznikov. Predavanja kažejo na značilnosti avtobiografskega žanra in na njegov pomen v literarni zgodovini.

Content (Syllabus outline):

--

Temeljni literatura in viri / Readings:

Mihail Bahtin, 1982: *Teorija romana*. Ljubljana: CZ.
 Marjan Dolgan, 1979: *Pripovedovalec in pripoved*. Maribor: Obzorja.
 Janko Kos, 2001: *Literarna teorija*. Ljubljana: DZS.
 Milan Kundera, 1988: *Umetnost romana*. Ljubljana: Partizanska knjiga.
 Denis Poniž, 1988: Roman in ideologija. *Primerjalna književnost* 1988/1. 43–50.
 Toril Moi, 1999: *Politika spola/teksta: feministična literarna teorija*. Ljubljana: LUD Literatura.

Cilji in kompetence:

Spoznavanje literarnih del z avtobiografsko osnovo sodobnih slovenskih prozaistov in prozaistk, kot so Lojze Kovačič, Marjan Rožanc, Vitomil Zupan, Florjan Lipuš, Berta Bojetu Boeta, Matjaž Pikalo, Vinko Ošlak idr.
 Spoznavanje teorije avtobiografije, analiza in delo s teksti.

Objectives and competences:

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Poznavanje deleža avtobiografskih prvin pri nastajanju umetniškega besedila, s posebnim ozirom na sodobno slovensko prozo.
 Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

 Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, seminarske vaje.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Type (examination, oral, coursework, project):

100 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Znani, neznani Prežihov Voranc = The known, the unknown Prežihov Voranc. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 17-32. [COBISS.SI-ID 18433032]

BOROVNIK, Silvija. Avstrijska književnost v Sloveniji in slovenska v Avstriji. *Glas. Slov. matice*, 2011, letn. 33, str. 117-122. [COBISS.SI-ID 18691080]

BOROVNIK, Silvija. Marica Nadlišek Bartol in njeno literarno delo = Marica Nadlišek Bartol und ihr literarisches Werk. *Slavia Centralis*, 2011, letn. 4, št. 2, str. 94-102. [COBISS.SI-ID 18803464]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:
Course title:

Sporočanje

Študijski program in stopnja
Study programme and level

Študijska smer
Study field

Letnik
Academic
year

Semester
Semester

Univerzitetni študijski program
prve stopnje Slovenski jezik in
književnost

3.

6.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja
Lectures

Seminar
Seminar

Vaje
Tutorial

Klinične vaje
Labor work

Druge oblike
študija

Samost. delo
Individ.
work

ECTS

30

15

135

6

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Drago Unuk, hab.: slovenski jezik

Jeziki /
Languages:

Predavanja /
Lecture:

slovenščina

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

- Vpogled v predmet, sorodne discipline in razmerja med njimi.
- Uporabnost predmeta in aplikacije.
- Semiotika in semantika; vidiki preučevanja jezika. Formalni in funkcionalistični pristopi.
- Model sporazumevanja in model sporočanja.
- Problem homonimije v sporočanju.
- Dejavniki sporočanja. Besedilo in besedilnost.
- Jezikovna, parajezikovna in nejezikovna sredstva. Kriteriji izbiranja jezikovnih sredstev.
- Besedilne vrste.
- Razvijanje teme.
- Tvorjenje in sprejemanje jezikovnih

sporočil.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- R. A. Beaugrande, U. Dressler, 1992: *Uvod v besediloslovje*. Ljubljana: Park. Ustrezna poglavja.
- M. Bešter idr. 2006: *Na pragu besedila*. 1–4. Ljubljana: Rokus. Ustrezna poglavja.
- O. Gnamuš-Kunst, 1990: *Razvijanje možnosti za razumevanje in tvorjenje besedil. Vzgoja in izobraževanje v večjezičnem okolju*. Trst: Deželni etc. 103–127.
- - - 1991: *Pisno sporočanje kot predmet mednarodnih primerjalnih raziskav*. Sedemdeset let slovenske slovenistike. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo in šport. 208–228.
- T. Korošec, 1988: Besedilni nastop. *SR* 36/1. 81–99.
- S. Starc, 2006: Besedilna matrica in struktura vzorca besedila. *JiS*. 33–52.
- S. Hudej, 2002: Uspešnost uresničevanja tvorčevega namena v šestih besedilnih vrstah. *SR* 50/1. 61–81.

Cilji in kompetence:

Pridobiti znanje o pojavnostih in zakonitostih jezikovnega sporazumevanja, tj. sporočanja (formalni vidik).
Spoznati pojavnost, povezanost in funkcioniranje uporabljenih jezikovnih sredstev.
Samostojno tvoriti in interpretirati izbrane vrste besedil.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Poglobljeno znanje o izbiranju, umeščanju in povezovanju jezikovih prvin v sklopu sporazumevanja z jezikom.
Spoznati besedilne vrste in načine razvijanja teme.
Zmožnost tvorjenja in razumevanja besedil v sporočanju.
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost samostojnega in avtonomnega delovanja na področju sporočanja.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov.
Interpretacija in tvorjenje besedil.
Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:	Weight (in %)	Assessment:
Seminarska vaja.	20 %	Type (examination, oral, coursework, project):
Ustni izpit.	80 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

UNUK, Drago. Deiktika med kontaktnimi sredstvi. *Dynamis*, 2006, 10, str. 1-5. [COBISS.SI-ID 15639304]

UNUK, Drago. Pravopisna načela v slovenskem pravopisu. *Revija za elementarno izobraževanje*, dec. 2009, letn. 2, št. 4, str. 27-36. [COBISS.SI-ID 17391880]

UNUK, Drago. Elipsa in organiziranje govornega diskurza. V: KLINCKOVÁ, Jana (ur.). 7. medzinárodná vedecká konferencia Odkazy a výzvy modernej jazykovej komunikácie, konana 23.-24. 09. 2009 v Banskej Bystrici. *Odkazy a výzvy modernej jazykovej komunikácie : zborník príspevkov zo 7. medzinárodnej vedeckej konferencie konanej 23.-24. 09. 2009 v Banskej Bystrici : zborník venovaný Vladimíri Patrášovi*. Prvé vydanie. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, 2010, str. 195-201. [COBISS.SI-ID 17852680]

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Stilni in idejni tokovi v slovenski književnosti do romantike
Subject Title:	

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: doc. dr. Blanka Bošnjak, hab.: slovenska književnost

Jeziki / Predavanja / Lecture: slovenščina

Languages: Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje

Prerequisites:

študijskih obveznosti:

Jih ni.

Vsebina:

1. Stilni in idejni tokovi na slovenskem etničnem ozemlju v srednjeveškem slovenskem slovstvu, v času reformacije in protireformacije, v nabožni in posvetni književnosti znotraj obdobja baroka ter razsvetljenstva v pesništvu, pripovedništvu in dramatiki.
2. Stilni in idejni tokovi v književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v času predromantike.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Textbooks:

Obdobja 1, 1979: Obdobje razsvetljenstva v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi. Ljubljana: Filozofska fakulteta: Oddelek za slovanske jezike in književnosti, SSJLK. (književni del)
Obdobja 6, 1984: 16. stoletje v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi. Ljubljana: Filozofska fakulteta: Oddelek za slovanske jezike in književnosti, SSJLK. (književni del)
Obdobja 9, 1987: Obdobje baroka v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi. Ljubljana: Filozofska fakulteta: Oddelek za slovanske jezike in književnosti, SSJLK. (književni del)
Obdobja 10, 1988: Srednji vek v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi. Ljubljana: Filozofska fakulteta: Oddelek za slovanske jezike in književnosti, SSJLK. (književni del)
Janka Kos, 1987: *Primerjalna zgodovina slovenske literature*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete: Partizanska knjiga. 5–52.
Janka Kos, 1987: *Predromantika*. Ljubljana: DZS. Literarni leksikon; 31.

Cilji:

1. Stilni in idejni tokovi v srednjeveškem slovenskem slovstvu.
2. Stilni in idejni tokovi v času reformacije in protireformacije na slovenskem etničnem ozemlju.
3. Stilni in idejni tokovi v nabožni in posvetni književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v obdobju baroka.

Objectives:

4. Stilni in idejni tokovi v pesništvu, pripovedništvu in dramatik na slovenskem etničnem ozemlju v obdobju razsvetljenstva.
5. Stilni in idejni tokovi v književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v času predromantike.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:

1. Poznavanje in razumevanje stilnih in idejnih tokov na slovenskem etničnem ozemlju v srednjeveškem slovenskem slovstvu, v času reformacije in protireformacije, v nabožni in posvetni književnosti znotraj obdobja baroka ter razsvetljenstva v pesništvu, pripovedništvu in dramatikah.
2. Poznavanje in razumevanje stilnega ter idejnega predromantičnega toka v slovenski književnosti.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Zmožnost poznavanja in razumevanja različnih stilnih ter idejnih tokov v slovenski književnosti do romantike.

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Metode:

- poučevanja: A) znanstvene metode: historična, primerjalna, formalnoanalitična in interpretacijska metoda; B) filozofske metode: duhovnozgodovinska metoda,
- učenja: formalnologične metode – analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit.
Ustni izpit.

50 %	50 %
------	------

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

- Ustrezna literatura in viri.

Material conditions for subject realization

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

- Pisni izpit,
- ustni izpit.

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

- Pisni izpit,
- ustni izpit.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Svetovna književnost
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	30				105	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

izr. prof. dr. Darja Pavlič, hab.: primerjalna književnost

Jeziki /

Languages:

Predavanja /

Lecture:

slovenščina

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Predmet predstavi koncept in razvoj svetovne književnosti, to pa tako, da so v ospredju glavna literarna obdobja v zgodovini evropske književnosti. Temeljni vsebinski sklopi so: stare orientalske književnosti, antika, srednji vek, renesansa, barok, razsvetljenstvo, predromantika, romantika, realizem in naturalizem, simbolizem, modernizem in postmodernizem. V okviru posameznih obdobj oz. smeri so obravnavani glavni predstavniki in njihova reprezentativna dela, predstavljene so osnovne formalne in vsebinske značilnosti posameznih literarnih smeri, še posebej njihova duhovno-zgodovinska podlaga; študent spozna razvoj književnosti v različnih socialnih, kulturnih in nacionalnih okoljih.

Contents (Syllabus outline):

--

Temeljni študijski viri / Readings:

H. Bloom, 2003: *Zahodni kanon*. Ljubljana: LUD Literatura.
 E. R. Curtius, 2002: *Evropska književnost in latinski srednji vek*. Ljubljana: LUD Literatura.
 J. Kos, 1986: *Pregled svetovne književnosti*. Ljubljana: DZS.
 S. I. Sobolevski, 1966: *Zgodovina grške književnosti*. Ljubljana: MK.
 M. Solar, 1997: *Suvremena svjetska književnost*. Zagreb: Školska knjiga.
 P. Van Tieghem, 1963: *Zgodovina evropske in ameriške književnosti od renesanse do danes*. Ljubljana: MK.
 T. Virk, 2000: *Strah pred naivnostjo*. Ljubljana: LUD Literatura.

Cilji in kompetence:

Študent pozna razvoj svetovne književnosti v različnih obdobjih in okoljih; seznani se s temeljnimi deli svetovne književnosti, kar mu omogoča, da bolje razume, interpretira in vrednoti slovensko književnost; razvija sposobnost samostojnega interpretiranja literarnih del, zlasti z uporabo duhovno-zgodovinske metode.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:
 Študent pozna razvojno dinamiko in temeljna dela svetovne književnosti. Na osnovi analize vsebinskih in formalnih značilnosti zna umestiti literarno delo v ustrezno literarno obdobje, smer, gibanje ali šolo. Literarno delo zna interpretirati s pomočjo duhovno-zgodovinske metode.
 Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 Študent zna primerjati razvoj svetovne in slovenske književnosti ter prepoznati interference; zna uporabljati duhovno-zgodovinsko metodo.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, samostojni študij, seminarska naloga, predstavitev najboljših seminarskih nalog, diskusija.

Learning and teaching methods:**Načini ocenjevanja:**

- Seminarska naloga;
 - ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

50 %
 50%

Reference nosilca / Lecturer's references:

PAVLIČ, Darja. Lirski subjekt v poeziji Daneta Zajca. *Literatura (Ljublj.)*, maj-jun. 2009, letn. 21, št. 215/216, str. 114-123. [COBISS.SI-ID 18177288]

PAVLIČ, Darja. Contextualizing contemporary Slovenian lyric poetry within literary history. *Slov.*

stud., 2009, 31, [št.] 2, str. 161-170. [COBISS.SI-ID 18128392]

PAVLIČ, Darja. Pesniške, mentalne in druge podobe. *Primer. književ.*, 2010, letn. 33, št. 3, str. 235-249. [COBISS.SI-ID 44353634]

PAVLIČ, Darja. Simbolna govorica v Zajčevi igri Jagababa. *Stud. Hist. Slov.*, 2011, letn. 11, št. 2/3, str. 723-734, ilustr. [COBISS.SI-ID 1146757]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Teoretične osnove slovenistike
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Melita Zemljak Jontes, hab.: slovenski jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina

Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

Razmejitev izrazov filologija, slovanska filologija, slavistika, slovenistika, jezikoslovje. Delitev lingvistike, predmet lingvističnega preučevanja, različne klasifikacije jezikov. Jezikoslovje in njegove smeri skozi stoletja. Slovensko jezikoslovje na ustanovah v Sloveniji in po svetu. Ravnine jezikovnega sistema in vede, ki jih preučujejo. Tipi slovnice in najpomembnejše slovnice slovenskega jezika. Tipi slovarjev in najpomembnejši slovarji slovenskega jezika s posebnim poudarkom na Slovarju slovenskega knjižnega jezika. Pravopisi slovenskega jezika s posebnim poudarkom na veljavnem pravopisu. Pisave in njihov razvoj s posebnim poudarkom na vrstah pisav v zgodovini slovenskega knjižnega jezika. Pomembnejša slovenska periodika. Izbrane monografije in pomembnejši prispevki za posamezne jezikovne ravnine. Študijski obiski knjižnic. Iskanje in uporaba gradiva v (računalniških) katalogih s programi, ki jih uporabljajo slovenske knjižnice. Navajanje virov in literature. Pisanje in predstavitev strokovnega besedila (seminarska vaja).

Temeljni študijski viri / Readings:

Lucijan Bratuš, 1998: Črke v slovenskih rokopisih in tiskih od Brižinskih spomenikov do danes. Maribor: *Dajnkov zbornik*, Zora 3. 339–350.
 Marija Golden, 1996: *O jeziku in jezikoslovju*. Ljubljana: Oddelek za primerjalno splošno jezikoslovje. 21–95.
 Miran Hladnik, 1994: *Praktični spisovnik ali šola strokovnega ubesedovanja*. Ljubljana: Samozaložba. 126–140.
 Milka Ivić, 1963: *Pravci u lingvistici*. Ljubljana: DZS.
 Rajko Nahtigal, 1949: *Uvod v slovansko filologijo*. Ljubljana: Humanistični oddelek Filozofske fakultete.
 Jože Toporišič, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba. (pregledno)
 - - 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja Maribor. (pregledno)

Cilji in kompetence:

Objectives and competences:

Študentje usvojijo osnovne jezikoslovne izraze, pridobijo okvirno orientacijo v predmetu, spoznajo temeljno študijsko literaturo. Seznanijo se z raziskovalno organiziranostjo slovenskega jezika danes – na ustanovah v Sloveniji in po svetu, z znanstvenim in strokovnim tiskom, tudi v pomembnejši slovenski periodiki. Usvojijo tehniko iskanja in uporabe gradiva v (računalniških) katalogih s programi, ki jih uporabljajo slovenske knjižnice. Študentje se naučijo pisanja in predstavitve strokovnega besedila (seminarska vaja).

--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študentje poznajo osnovne jezikoslovne izraze, imajo okvirno orientacijo v predmetu, poznajo temeljno študijsko literaturo. Seznanjeni so z raziskovalno organiziranostjo slovenskega jezika, z znanstvenim in strokovnim tiskom, tudi v pomembnejši slovenski periodiki. Poznajo tehniko iskanja gradiva in jo znajo uporabiti v (računalniških) katalogih s programi, ki jih uporabljajo slovenske knjižnice. Študentje znajo oblikovati in predstaviti strokovno besedilo (seminarska vaja).

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Študentje znajo uporabljati temeljne jezikoslovne izraze, usposobljeni so za iskanje ter uporabo študijskega gradiva. Okvirno so seznanjeni s temeljno študijsko literaturo za celoten študij jezika. Študentje znajo oblikovati in predstaviti strokovno besedilo (seminarska vaja).

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo.

Learning and teaching methods:

--

Načini ocenjevanja:

Aktivno sodelovanje v seminarju.
Seminarska vaja.
Pisni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

10 %
20 %
70 %

--

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMPLJAK JONTES, Melita. Narečne značilnosti v izbranih besedilih Božidarja Raiča. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n.v. 44, št. 1/2, str. 179-205. [COBISS.SI-ID 16132872]

ZEMPLJAK JONTES, Melita. Jurij Dalmatin - govorec in pisec (tudi) posavskega narečja. *Stati inu obstatu*, 2011, [Št.] 13/14, str. 80-97. [COBISS.SI-ID 18769928]

ZEMLJAK JONTES, Melita. *Trajanje glasov štajerskega zabukovskega govora : instrumentalno-slušna analiza*, (Zbirka Zora, št. 30). Maribor: Slavistično društvo, 2004. 343 str., ilustr. ISBN 961-6320-24-6. [COBISS.SI-ID 53888001]

ČERNELIČ KROŠELJ, Alenka, PAHOR, Daša, ZEMLJAK JONTES, Melita. *Adam Bohorič, Jurij Dalmatin in Krško* = [*Adam Bohorič, Jurij Dalmatin and Krško*, (Zbirka K mestu K., št. 4). Krško: Valvasorjev raziskovalni center: = Valvasor's Research Centre, 2006. 99 str., ilustr. ISBN 961-91303-3-2. [COBISS.SI-ID 226772480]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Teorija literarnih vrst
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

izr. prof. dr. Blanka Bošnjak, hab.: slovenska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

1. Literarne vrste ali zvrsti: velike literarne vrste ali zvrsti (ep, roman, tragedija, komedija, drama ...), male literarne vrste ali zvrsti (pesem, satira, oda, elegija, basen, pravljica, novela, kratka zgodba ...), polliterarne vrste ali zvrsti (pridiga, aforizem, esej ...).
2. Kategorija pripovedovalca: tipologija pripovedovalca po Franzu K. Stanzlu in Janku Kosu, vprašanje fokalizacije.
3. Vrednost literarnega dela: literarna aksiologija in literarna kritika, vrednote v literarnem delu, vrednotenje in literarna tipologija ter literarne vrste ali zvrsti.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

Matjaž Kmecl, 1975: *Novela v literarni teoriji*. Maribor: Obzorja.

Janko Kos, 1983: *Roman*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 20).

-- 1998: Novi pogledi na tipologijo pripovedovalca. *Primerjalna književnost* 21/1. 1–20.
 -- 2001: *Literarna teorija*. Ljubljana: DZS.
 Lado Kralj, 1998: *Teorija drame*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 44).
 Aleksander Kustec, 1999: Kratka zgodba v literarni teoriji. *Slavistična revija* 47/1. 89–107.
Suvremena teorija pripovijedanja. (Ur. Vladimir Biti). Zagreb: Globus.

Cilji in kompetence:

1. Opredelitev velikih literarnih vrst ali zvrsti: ep, roman, tragedija, komedija, drama ...
2. Opredelitev malih literarnih vrst ali zvrsti: pesem, satira, oda, elegija, basen, pravljica, novela, kratka zgodba ...
3. Opredelitev polliterarnih vrst ali zvrsti: pridiga, aforizem, esej ...
4. Ovrednotenje kategorije pripovedovalca – vključno s tipologijo pripovedovalca po Franzu K. Stanzlu in Janku Kosu, izpostavitve vprašanja fokalizacije.
5. Utemeljitev vrednotenja literarnih del, literarne aksiologije tudi v odnosu do literarne kritike, literarne tipologije ter literarnih vrst ali zvrsti.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Izpostavite ključne spretnosti

1. Zmožnost razlikovanja in utemeljitve razlik med velikimi in malimi literarnimi vrstami ali zvrstmi.
2. Poznavanje in razumevanje bistvenih značilnosti posameznih literarnih vrst ali zvrsti.
3. Poznavanje in razumevanje pomena kategorije pripovedovalca, različnih tipologij pripovedovalca ter pojma fokalizacije.
4. Poznavanje in razumevanje literarne aksiologije in njeno razmerje do literarne kritike, literarne tipologije ter literarnih vrst ali zvrsti.

Ključna spretnost:

Na primerih različnih tipov besedil razlikovanje in utemeljitev posameznega tipa literarnih vrst ali zvrsti. Navezava na poglavitno kategorijo

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

pripovedovalca, utemeljitev njegovega pomena in vrst, kakor tudi razumevanje povezave s kategorijo fokalizacije. Utemeljitev pomena literarne aksiologije.

Metode poučevanja in učenja:

Metode:

- Poučevanja: znanstvene metode: primerjalna, formalnoanalitična metoda.
- Učenja: formalnologične metode - analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Pisni izpit.
Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

50 %
50 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Diskurzivne prvine v izbranih Trubarjevih predgovorih in pismih. *Slavia Centralis*, 2008, letn. 1, št. 1, str. 63-72. [COBISS.SI-ID 16836872]

BOŠNJAK, Blanka. Vodnikovo prozno delo. *Jez. slovst. (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], 2010, letn. 55, št. 1/2, str. 61-75. [COBISS.SI-ID 43842402]

BOŠNJAK, Blanka. Kratka potopisna besedila Prežihovega Voranca = The short travelogue texts of Prežihov Voranc. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 63-76. [COBISS.SI-ID 18431240]

BOŠNJAK, Blanka. Tematizacija nasilja v izbrani sodobni slovenski kratki prozi. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2010, letn. 58, št. 4, str. 475-487. [COBISS.SI-ID 44404834]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Tradicionalna simbolika v slovenski književnosti
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. Work	ECTS
30		15			135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Jožica Čeh Steger, hab.: slovenska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

1. Simbol v kulturi, jeziku in književnosti.
2. Distinkcija med simbolom in metaforo.
3. Tradicionalni in moderni simbol.
4. Folklorni, svetopisemski, mitološki simboli ter simbolika barv v izbranih delih slovenske književnosti z vidika medbesedilnosti.
5. Posnemanje, spreminjanje, dograjevanje, razkrajanje tradicionalnega simbola v slovenski književnosti.
8. Vloga tradicionalne simbolike v izbranih delih slovenske književnosti.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

Jožica Čeh, 2001: Uvod. V: Jožica Čeh: *Metaforika v Cankarjevi kratki pripovedni prozi*. Maribor: Zora. 14–31.
Dimitirj Dobrovol'skij, Elisabeth Piirainen, 2002: *Symbole in Sprache und Kultur*. Bochum: Brockmeyer.
Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, 1993: *Slovar simbolov*. Prev. Stane Ivanc. Ljubljana: MK.
Marko Juvan, 2000: *Intertekstualnost*. Ljubljana: DZS.

Manfried Lurker, 1991: *Wörterbuch der Symbolik*. Stuttgart: Alfred Kroner V.
James Hall, 1991: *Rječnik tema i simbola u umjetnosti*. Prev. Marko Grčić. Zagreb.

Cilji in kompetence:

1. Študentje se seznaniijo s teoretičnimi pogledi na simbol, poznajo razlike med tradicionalnim in modernim oziroma polivalentnim simbolom.
2. Razumejo intertekstualni vidik raziskovanja simbolov v književnosti.
3. Usposobijo se za analizo in interpretacijo tradicionalne simbolike v književnem besedilu.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:
Študentje razumejo teoretične opredelitve simbola, razlike med tradicionalnim in modernim simbolom, medbesedilni vidik raziskovanja simbolike.
Obvladajo analizo in interpretacijo tradicionalne simbolike v izbranih besedilih slovenske književnosti.
Poznajo tematska območja in vlogo tradicionalne simbolike v izbranih besedilih slovenske književnosti.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Sposobnost postavitve in razrešitve problema, razvijanje občutka za estetske vrednote.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanje.
Seminarske vaje.
Delo z besedilom, analiza, interpretacija.

Learning and teaching methods:**Načini ocenjevanja:**

Ustni izpit.
Aktivno sodelovanje na predavanjih, pri seminarskih vajah.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

80 %

20 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. *Ekspresionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914-1923*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 69). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2010. 221 str. ISBN 978-961-6656-46-7. [COBISS.SI-ID 65327105]

ČEH STEGER, Jožica. Med avtobiografijo in avtobiografsko prozo : Cankarjevo Moje življenje in Majcnovo Detinstvo. V: KORON, Alenka (ur.), LEBEN, Andrej (ur.). *Avtobiografski diskurz : teorija in praksa avtobiografije v literarni vedi, humanistiki in družboslovju*, (Studia litteraria). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011, str. 235-246. [COBISS.SI-ID 18550792]

ČEH STEGER, Jožica. Pavlov prispevek k evropski recepciji Ivana Cankarja. V: GADÁNYI, Károly (ur.),

JESENŠEK, Marko (ur.). *Az igaz tanár üzenete : Pável Ágoston születésének 125. évfordulója tiszteletére : s spoštovanjem ob 125. obletnici rojstva Avgusta Pavla*, (Bibliotheca Slavica Savariensis, tom. 12). Szombathely: [s. n.], 2011, str. 35-46. [COBISS.SI-ID 18681864]

ČEH STEGER, Jožica. Vaški in mestni prostori v Potrčevi prozi. V: NOVAK-POPOV, Irena (ur.). *Vloge središča: konvergenca regij in kultur*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 21). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 180-188. [COBISS.SI-ID 17904904]

ČEH STEGER, Jožica. Vstop Ivana Dornika v ekspresionistično paradigmo. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2009, letn. 57, št. 3, str. [438]-450. [COBISS.SI-ID 40409698]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Uradovalni jezik
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Mira Krajnc Ivič, hab.: slovenski knj. jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina

Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

- Ponovitev temeljnega vedenja o sporočanju in besediloslovju.
- Funkcija jezika
- Funkcijske, prenosniške in socialne zvrsti jezika
- Besedilna tipologija.
- Značilnosti zasebnih, javnih; uradnih, poluradnih, neuradnih besedil; ločevanje med temi tipi besedil ter preoblikovanje zasebnih v javna, zasebnih uradnih v zasebna neuradna in obratno itd.

Content (Syllabus outline):

Temeljni literatura in viri / Readings:

Andrej E. Skubic, 1994/1995: Klasifikacija funkcijske zvrstnosti in pragmatična definicija funkcije. Jezik in slovstvo. Letn. 40, št. 5, str. 155–168.
Jože Toporišič, 2000: *Slovenska slovnica*. 13–35. Maribor: Obzorja.
France Novak, 1980: *Poslovni in uradovalni jezik*. Ljubljana: Delo: Gospodarski vestnik.
-- 1996: Leksikalne spremembe v slovenskem poslovnem in uradovnem jeziku. *Jezik in čas*.

261–268.

D. Dukič, 2010: Razvoj koncepta funkcijske zvrstnosti v slovenskem jezikoslovju. *Slavistična revija* 58/3. 311–334.

J. Dular, T. Korošec, 1991: *Slovenski jezik 4*. Maribor: Obzorja. 32–41.

Mira Krajnc Ivič, 2009: *Razgovor kot vrsta komunikacijskega stika*. Zora, 63, Mednarodna knjižna zbirka Zora. Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti.

Cilji in kompetence:

Študent prepozna oz. ovrednoti (ne)uradno besedilo kot (ne)ustrezno, (ne)učinkovito, (ne)efektno; ga interpretira glede na okoliščine na površinsko-globinski ravni; sam tvori (ne)uradna besedila; po potrebi izhodiščno besedilo ustrezno preoblikuje.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Ozavesti vedenje o razlikah med uradnimi in neuradnimi besedili, tvori, analizira ter vrednoti na novo oblikovana besedila.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Pridobivanje in nadgrajevanje jezikovne zmožnosti (slovnična pravilnost in pragmatična ustreznost).

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Individualno in skupinsko delo, delo v dvojicah.
Predavanja, vaje.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

- Pisni izpit,
- aktivno sodelovanje na predavanjih in pri vajah,
- seminarska vaja.

Delež (v %) /

Weight (in %)

50 %

20 %

30 %

Assessment:

Type (examination, oral, coursework, project):

Reference nosilca / Lecturer's references:

KRAJNC IVIČ, Mira. Razgovor, pogovor kot govorni dogodek. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], apr./jun. 2009, letn. 57, št. 2, str. [233]-250. [COBISS.SI-ID 17056776]

KRAJNC IVIČ, Mira. Ožjeinteresni neposredni dvogovori z vidika prevzemanja replik in oblikovanja soslednih parov. V: KRAKAR-VOGEL, Boža (ur.). *Slavistika v regijah - Maribor*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 22). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2011, str. 49-54. [COBISS.SI-ID 18668552]

KRAJNC IVIČ, Mira. *Razgovor kot vrsta komunikacijskega stika*, (Zora, 63), (Mednarodna knjižna

zbirka Zora). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2009. 306 str. ISBN 978-961-6656-38-2. [COBISS.SI-ID 63804929]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Uvod v esejistiko in književno kritiko
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni enopredmetni študijski program 1. stopnje Slovenski jezik in književnost		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Miran Štuhec, hab.: slovenska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**
Vaje / Tutorial:

slovenščina

Slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Predmet sestavljata dva vsebinska sklopa.
1. V teoretskem delu je poudarek na jezikovnih, stilnih in notranjeslogovnih vidikih ter na dilemah, povezanih s samo definicijo eseja. Za določanje notranjega sloga eseja in s tem povezane tipologije slovenske esejistike bodo glavni pojmi esejističnost, interpretativnost, razpravljalnost, polemičnost ter kritičnost. Prek njih bo študent spoznal najgloblje poetološke in genološke, posredno tudi vsebinske določnice korpusa. Drugi del je namenjen književni kritiki. Tu gre za ugotavljanje zakonitosti kompozicije, vlogo jezikovnih sredstev, evokacijo kritiško-estetskih meril in njihovo aplikacijo na izbrano književno delo.
2. Literarno-zgodovinski aspekt se ustavlja predvsem ob problemskih krogih slovenske esejistike. Tu je bistveno, da študent ugotovi

Contents (Syllabus outline):

dvoje: izjemno razvejenost na eni strani ter koncentracijo na relativno ozek sklop tem na drugi. Poudarek bo na analizi književnih tem. Predmet obsega 15 ur seminarskih vaj, njihov namen je analiza v zvrstnem smislu najznačilnejših esejev in kritik.

Temeljni študijski viri / Readings:

Poniž Denis, 1989: Esej. *Literarni leksikon*. Ljubljana: CZ.

Štuhec Miran, 2005: Aristokracija jezika in duha. *Aristokracija jezika in duha*. Ljubljana: Študentska založba.

Vanessa Matajč, 2000: *Premišljanje o smislu in načinih kritike*. Ljubljana: LUD Literatura.

Northrop Frye, 2004: *Anatomija kritičstva*. Ljubljana: LUD Literatura.

Cilji in kompetence:

1. Literarno-zvrstna oznaka eseja in kritike.
2. Definicija tipologije slovenske esejistike.
3. Opozoriti na glavne teme ter na premike, ki so tu nastali glede na kulturno, literarno, duhovno in socialno dinamiko.
4. Študentom ustvariti pogoje za razumevanje pomena esejistike in kritike za duhovni ter kulturni razvoj Slovencev.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študenti bodo po uspešno opravljenem izpitu pridobili osnovno vedenje za samostojno sledenje esejistiki in kritiki, pridobili si bodo znanje in intelektualno odprtost, razumeli glavne procese; sposobni bodo razpravljati o osnovnih problemih področij.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Predmet je zamišljen kot samostojen in celovit osnovni vpogled v problematiko. Glede na to se pričakuje, da bodo študenti spoznanja prenašali na druga humanistična področja, denimo na zgodovinsko, filozofsko, etnološko, umetnostnozgodovinsko itd. Hkrati je načrtovan tudi kot uvod tistim študentom, ki bodo nadaljevali študij na 2. stop., v enopredmetnih ali dvopredmetnih programih Slovenski jezik in književnost (nepedagoški in pedagoški) ter enopredmetnem Književnost. Tem študentom bo dal osnovno znanje za nadaljnje poglobljeno ukvarjanje s slovensko esejistiko 20. stol. ter za natančnejši uvid v problem šolskega eseja.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in k reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature.	
--	--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Ustni izpit. Seminarske vaje.	Izpit 80 %, seminarske vaje 20 %.	
----------------------------------	-----------------------------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

- Historische Quellen in der Rolle des Narremns der historiographischen Erzählung : (Erzählsituation in der historiographischen Erzählung). V: BERNARD, Jeff (ur.), GRZYBEK, Peter (ur.), WITHALM, Gloria (ur.). *Geschichte, Kultur, Kulturgeschichte : semiotische Aspekte*, (Semiotische Berichte, Jg. 21, Nr. 2). Wien: Die Österreichische Gesellschaft für Semiotik, 1997.
- Kersnikova Elza na poti od guvernante do poslančeve žene. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], 1998, let. 46, št. 3.
- Premiki v narativnem sistemu Prešernovega Krsta pri Savici. V: PATERNU, Boris (ur.). *Prešernovi dnevi v Kranju : simpozij ob 150-letnici smrti dr. Franceta Prešerna, od 2. do 5. februarja 1999 na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju*. Kranj: Mestna občina, 2000.
- Vergleich von Prešerens Krst pri Savici und Puškins Eugen Onegin unter dem Aspekt der angewandten narrativen Strategie. *Stud. Slav. Savar.*, 2001.
- Narrativnaja strategija v poème F. Prešerna "Kreščenje pri Savici" i v romane v stuhah A. S. Puškina "Evgenij Onegin". V: DORONINA, R. F. (ur.). *Poetičeskij mir slavianstva : obščie tendencii i tvorčeskie individual'nosti : issledovanija po slavjanskoj poezii*, (Serija "Slavica et Rossica"). Moskva: [Institut slavianovedenija RAN], 2006.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Uvod v študij književnosti
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

izr. prof. dr. Blanka Bošnjak, hab.: slovenska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Vsebina:

1. Temeljni pojmi s področja literarnozgodovinskega preučevanje literature: literarna kritika, recenzija, oblikovanje strokovno-znanstvenega besedila.
2. Uvod v metodologijo literarnozgodovinskega preučevanje literature: razlika med literarnoznanstvenimi in literarnozgodovinskimi metodami, znanstvene, filozofske, formalnogične metode.
3. Temeljni pojmi o produkciji, umestitvi enega najstarejših medijev – knjige na tržišče in njena vloga v komunikacijski verigi.

Contents (Syllabus outline):

--

Temeljni študijski viri / Readings:

- Darko Dolinar, 1978: *Pozitivizem v literarni vedi*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon. Študije; 5).
- - - 1990: O literarnoznanstvenih in literarnozgodovinskih metodah. *Jezik in slovstvo* XXXVI/1–2. 1–9.
- Miran Hladnik, 2002: *Praktični spisovnik ali Šola strokovnega ubesedovanja : vademekum za študente slovenske književnosti, zlasti za predmet Uvod v študij slovenske književnosti*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Oddelek za slovanske jezike in književnosti. (6. spremenjena izd.).
- Janko Kos, 1988: Uvod v metodologijo literarne vede. *Primerjalna književnost* XI/1. 1–17.
- Jože Munda, 1983: *Knjiga*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon. Študije; 22).
- Zdenko Škreb, 1986: *Znanost o književnosti. Uvod v književnost: Teorija, metodologija*. Zagreb: Globus. 17–33.

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje osnovnega koncepta literarnozgodovinskega preučevanja.
2. Iskanje strokovne literature na določeno literarnozgodovinsko temo po bazah podatkov.
3. Samostojno tvorjenje strokovnega besedila, npr. sinopsisa, recenzije, literarne kritike.
4. Uporaba najosnovnejših metod literarnozgodovinskega preučevanja literature oz. književnosti.
5. Umestitev vloge knjige v današnji čas in njen pomen.

Predvideni študijski rezultati:**Znanje in razumevanje:**

1. Obvladovanje temeljnega koncepta literarnozgodovinskega preučevanja.
2. Praktično obvladovanje spretnosti iskanja strokovne literature na določeno temo literarnozgodovinskega preučevanja po bazah podatkov.
3. Zmožnost in veščina izbire primerne metode za literarnozgodovinsko preučevanje na določeno temo.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Zmožnost praktičnega, samostojnega literarnozgodovinskega preučevanja sekundarne literature glede na določeno temo in obvladovanje dela z literarnim besedilom.

Objectives and competences:**Intended learning outcomes:****Knowledge and Understanding:****Transferable/Key Skills and other attributes:**

Metode poučevanja in učenja:**Learning and teaching methods:**

Formalnologične metode ter praktično delo z literarnozgodovinskim tekstom in njegovo tvorjenje (analitična in sintetična metoda).

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

- Pisni izpit.

100 %**Reference nosilca / Lecturer's references:**

BOŠNJAK, Blanka. Diskurzivne prvine v izbranih Trubarjevih predgovorih in pismih. *Slavia Centralis*, 2008, letn. 1, št. 1, str. 63-72. [COBISS.SI-ID 16836872]

BOŠNJAK, Blanka. Vodnikovo prozno delo. *Jez. slovst. (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], 2010, letn. 55, št. 1/2, str. 61-75. [COBISS.SI-ID 43842402]

BOŠNJAK, Blanka. Kratka potopisna besedila Prežihovega Voranca = The short travelogue texts of Prežihov Voranc. V: BOROVIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 63-76. [COBISS.SI-ID 18431240]

BOŠNJAK, Blanka. Tematizacija nasilja v izbrani sodobni slovenski kratki prozi. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2010, letn. 58, št. 4, str. 475-487. [COBISS.SI-ID 44404834]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Uvod v teorijo pripovedovanja
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni enopredmetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type:

izbirni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Miran Štuhec, hab.: slovenska književnost

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:**

slovenščina

Vaje / Tutorial:

Slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Naratologija je obsežno področje, zato bo predmet lahko izpostavil le nekaj vidikov. Njegova vsebina sledi sodobnim pristopom k analizi književnega dela in se v celoti zaveda nevarnosti definicije zgolj formalnih struktur brez njihove povezave s sporočilno plastjo teksta. Na kratko, predmet je utemeljen na premisi, da narativni postopki sooblikujejo formalno in vsebinsko plast književnega dela, kar pušča posledice na različnih področjih – jezikovnem, slogovnem, kompozicijskem, idejnem itd. Realizacija omenjenega izhodišča zahteva kratek teoretski uvod, katerega namen je pojasniti nekatere, tudi v literarnozgodovinskem smislu aktualne pojmovne sestave, zakonitosti in terminologijo:

1. pripovedovalec,
2. avtorjev glas,

Contents (Syllabus outline):

--

3. fokalizacija, 4. aktantska shema itd. Osrednji namen predmeta pa je odkriti glavne mehanizme, ki pripovedno delo oblikujejo kot dinamično strukturo pomenov, idej in smislov. Študent se bo ob že analiziranih besedilih najprej seznanil z možnostmi, potem bo analiziral sam.	
--	--

Temeljni študijski viri / Readings:

Alenka Koron, 2003: Spet najdeni čas? K vprašanju pripovedi v literarnem zgodovinopisju. *Kako pisati literarno zgodovino danes?* Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU.
Miran Štuhec, 2000: *Naratologija. Med teorijo in prakso*. Ljubljana: Študentska založba.
Miran Štuhec, 2005: Pripovedovalec, fokalizacija in avtorjev glas v krajših pripovedih Draga Jančarja. *Slavistična revija*. 53. 2.

Cilji in kompetence:

1. Književni tekst definirati kot narativno strukturo.
2. Prepoznati glavne narativne kategorije in jih povezati z vsebinskimi poudarki književnega teksta.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študent bo po opravljenem izpitu in seminarskih vajah obvladal osnovne zakonitosti, sposoben bo samostojnega nadaljnega študija, prav tako bo znal pridobljeno znanje sistematizirati v okviru literarne teorije.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Vsebina predmeta je zaradi svoje tesne povezanosti s slovensko književno prakso neposredno povezljiva z literarnozgodovinskimi in literarnoteoretskimi predmeti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in seminar
Kritičen študij navedene in druge literature.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

- ustni izpit,
- zagovor seminarske naloge

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

60 %,
40 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

- Historische Quellen in der Rolle des Narrems der historiographischen Erzählung : (Erzählsituation in der historiographischen Erzählung). V: BERNARD, Jeff (ur.), GRZYBEK,

Peter (ur.), WITHALM, Gloria (ur.). *Geschichte, Kultur, Kulturgeschichte : semiotische Aspekte*, (Semiotische Berichte, Jg. 21, Nr. 2). Wien: Die Österreichische Gesellschaft für Semiotik, 1997.

- Kersnikova Elza na poti od guvernante do poslančeve žene. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], 1998, let. 46, št. 3.
- Premiki v narativnem sistemu Prešernovega Krsta pri Savici. V: PATERNU, Boris (ur.). *Prešernovi dnevi v Kranju : simpozij ob 150-letnici smrti dr. Franceta Prešerna, od 2. do 5. februarja 1999 na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju*. Kranj: Mestna občina, 2000.
- Vergleich von Prešerens Krst pri Savici und Puškins Eugen Onegin unter dem Aspekt der angewandten narrativen Strategie. *Stud. Slav. Savar.*, 2001.
- Narrativnaja strategija v poëme F. Prešerna "Kreščenie pri Savici" i v romane v stuhah A. S. Puškina "Evgenij Onegin". V: DORONINA, R. F. (ur.). *Poetičeskij mir slavianstva : obščie tendencii i tvorčeskie individual'nosti : issledovanija po slavjanskoj poezii*, (Serija "Slavica et Rossica"). Moskva: [Institut slavianovedenija RAN], 2006.

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Zgodovina literarnih žanrov v svetovni književnosti
Subject Title:	

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Predavanja / Lecture:
Languages: Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Vsebina:

Predmet se ukvarja z zgodovino literarnih žanrov v svetovni književnosti, to pa tako, da podrobneje predstavi oblikovanje, razvoj in morebitni zaton izbranih žanrov (npr. epa, tragedije, romana, soneta). Ob obravnavi posameznega žanra študent spozna različne tipe (ob romanu npr. pikareskni, psihološki, sentimentalni, gotski, razvojni, zgodovinski, družbeno-kritični, moderni). Ker je zgodovina posameznega žanra tesno povezana z njegovo teorijo, predmet deloma posega tudi na področje le-te. Razvoj izbranih literarnih žanrov je predstavljen z analizo in interpretacijo reprezentativnih besedil, ki so obravnavana v kontekstu različnih socialnih in kulturnih razmer.

Prerequisites:

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Textbooks:

Niklas Holzberg, *Antični roman: uvod*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2004.
Janko Kos, *Roman*. Ljubljana: DZS, 1983. (Literarni leksikon 20).
- - 1993: *Lirika*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 39).
Anton Ocvirk, 1977: *Evropski roman: Goethe, Flaubert, Dostojevski, Gide, Proust*. Ljubljana: DZS.
Dušan Pirjevec, 1979: *Evropski roman*. Ljubljana: CZ.
Peter Szondi, 2000: *Teorija sodobne drame: 1880-1950*. Ljubljana: MGL.
Janez Vrečko, 1994: *Ep in tragedija*. Maribor: Obzorja.

Cilji:

Objectives:

Študent se seznani s strokovno literaturo, ki obravnava zgodovino literarnih žanrov; pozna razvoj izbranih literarnih žanrov in ključna dela, ki so vplivala na njihovo oblikovanje.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:

Študent zna prepoznati žanrske značilnosti literarnega dela, pozna razvoj žanrov v svetovni književnosti in temeljna dela, ki so oblikovala njihovo zgodovino.
Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Študent zna primerjati zgodovino žanrov v okviru svetovne in slovenske književnosti.

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Predavanja, skupinsko delo, samostojni študij, seminarska vaja, predstavitev seminarske vaje, diskusija.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

- Seminarska vaja;	20 %	
- ustni izpit.	80 %	

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

- Grafoskop,
- LCD-projektor.

Material conditions for subject realization

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)
 - Seminarska vaja,
 - aktivno sodelovanje pri seminarskih vajah,
 - ustni izpit.

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Zgodovina slovenskega knjižnega jezika
Course title:

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

X

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Marko Jesenšek, hab.: slovenski jezik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina

Vaje / Tutorial: slovenščina

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

Graduate degree ECTS.

Vsebina:

- 1 Metodologija raziskav zgodovine slovenskega knjižnega jezika.
- 2 Periodizacija razvoja slovenskega knjižnega jezika.
- 3 Zgodovinski dejavniki razvoja po posameznih obdobjih.
- 4 Razvojni mejniki in osnovni dejavniki razvoja; glavne lastnosti posameznih obdobj.
- 5 Razvoj pisave, besedišča, terminologije.
- 6 Glavni viri (besedila, sporočila o rabi) in razvoj zvrstnosti.

Contents (Syllabus outline):

Temeljni študijski viri / Readings:

- Marko Jesenšek, 2005: *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 33).
- - - 2004: *Besedoslovne lastnosti slovenskega knjižnega jezika*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 28).
- Martina Orožen, 1996: *Oblikovanje enotnega slovenskega knjižnega jezika v 19. stoletju*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- Breda Pogorelec, 1967: *Nastajanje slovenskega knjižnega jezika od začetkov do konca 18. stol. Jezikovni pogovori II*.
- Ivan Prijatelj, 1937: *Borba za individualnost slovenskega knjižnega jezika*. Slavistično društvo.
- Jakob Rigler, 1968: *Začetki slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: SAZU.
- Jože Toporišič, 2004: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja.

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje deleža nejezikovnih (družbenih in zgodovinskih) dejavnikov slovenskega (nacionalnega) razvoja.
2. Oblikovanje pogleda na družbeno povezovalno vlogo knjižnega jezika v preteklosti in danes.
3. Družbenost slovenskega jezika, presojanje pozitivnih in negativnih sprememb v zgodovini slovenske jezikoslovne misli.
4. Ustvarjanje podlage za oblikovanje jezikovne in narodne identitete.
5. Študenti se seznani s slovenskim jezikom kot kulturnim, nacionalnim in političnim dejavnikom, spoznajo odnos do jezika skozi stoletja, jezikovno dinamiko, normo in predpis.

Objectives and competences:**Predvideni študijski rezultati:**

Znanje in razumevanje:
Študenti razumejo pojem slovenskega jezika z zgodovinskega vidika.
Poznajo slovensko predknjižno in knjižno izročilo, različice slovenskega knjižnega jezika in oblikovanje enotne knjižne norme sredi 19. stoletja (jezikovna enotnost je bila takrat pogoj za narodnostno združitev).
Razumejo jezik kot (naj)pomembnejši prepoznavni atribut slovenstva v Evropski zvezi; razumejo boj za individualnost slovenskega jezika kot pogoj za politično in nacionalno samostojnost – odločilne spremembe v zgodovini Slovencev so bile povezane s spremembami v jezikovni zavesti (od protestantizma do samostojne Slovenije); znanje uporabijo pri povezovanju sodobnih jezikovnih in političnih vprašanj (slovensko

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

jezikovno vprašanje je bilo vedno tudi politično) ter vlogi slovenskega jezika v Evropski skupnosti (iskanje povezav v praksi). Študenti znajo ovrednotiti pozitivne in negativne tendence v razvoju slovenskega jezika in jih prenesti v sodobno jezikovno teorijo in prakso.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Poznavanje zgodovine slovenskega knjižnega jezika omogoča študentom razumevanje sodobne knjižne norme in predpisov; dokazuje, da v jeziku ni nič dokončnega in stalnega (jeziki nastajajo, se spreminjajo in umirajo); da jezik ne more biti lep ali grd, pravilen ali nepravilen, ampak da je potrebno razmišljati o funkcionalno ustreznem jeziku.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in raziskovalni seminar, skupinsko in individualno delo (individualne naloge in vodeni individualni študij), analiza in primerjava besedil, soočanje s problemi, pozitivne in negativne rešitve, vodeno domače delo.

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:

Seminarska naloga.
Domače naloge.
Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

20 %
40 %
40 %

Reference nosilca / Lecturer's references:

21. JESENŠEK, Marko. Slovene standard language between the centre and the periphery. *Stud. slav. Acad. Sci. Hung. = Studia Slavica Hung.*, 2010, vol. 55, no. 2, str. 279-287, doi: [10.1556/SSlav.55.2010.2.13](https://doi.org/10.1556/SSlav.55.2010.2.13). [COBISS.SI-ID 18070280]
22. JESENŠEK, Marko. Dvojnični razvoj slovenskega jezika v alpskem in panonskem jezikovnem okolju = The Slovene language duality development in the Alpine and Pannonian linguistic environment. *Stud. slav. (Ostrava)*, 2011, 15, str. 193-201. [COBISS.SI-ID 18847240]
23. JESENŠEK, Marko. *The Slovene language in the Alpine and Pannonian language area : the history of the Slovene language*. Kraków: Universitas, 2005. 365 str. ISBN 83-242-0577-2. [COBISS.SI-ID 13984520]
24. JESENŠEK, Marko. *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*, (Zora, 33). Maribor: Slavistično društvo, 2005. 235 str. ISBN 961-6320-27-0. [COBISS.SI-ID 55373057]
25. JESENŠEK, Marko. *Prekmuriana : fejezetek a szlovén nyelv történetéből*, (Opera Slavica Budapestinensia, Linguae Slavicae). Budapest: Balassi kiadó, cop. 2010. 229 str. ISBN 978-963-506-846-3. [COBISS.SI-ID 18293000]